

Observatori del Treball de les Illes Balears

Informe sobre el mercat de treball a les Illes Balears

Any 2019

GOVERN
ILLES
BALEARIS

Informe sobre el mercat de treball a les Illes Balears

Any 2019

Direcció:

Llorenç Pou Garcías
Director General d'Ocupació i Economia

Coordinació:

Maria del Mar Ribas Mas

Autors:

Laura Alomar Llorente
Catalina Martorell Company
Miquel Quetglas Oliver
Maria del Mar Ribas Mas

Maquetació:

Catalina Martorell Company

G CONSELLERIA
O MODEL ECONÒMIC,
I TURISME I TREBALL
B DIRECCIÓ GENERAL
/ MODEL ECONÒMIC
I OCUPACIÓ

RESUM EXECUTIU	5
PART I. PANORAMA ECONÒMIC INTERNACIONAL I ESPANYOL.....	7
1.1. Evolució econòmica internacional.....	7
1.2. Evolució econòmica espanyola.....	9
PART II. CONTEXT ECONÒMIC A LES ILLES BALEARS	11
2.1. Evolució de l'estructura demogràfica.....	11
2.2. Evolució econòmica.....	16
2.3. Evolució del teixit empresarial.....	18
PART III. EL MERCAT DE TREBALL A LES ILLES BALEARS.....	33
3.1. La població activa	33
3.1.1. Evolució de la població activa i de la població inactiva.....	33
3.1.2. Població activa per nivell d'estudis.....	36
3.1.3. Evolució de la taxa d'activitat.....	43
3.2. La població ocupada	45
3.2.1. Evolució de la població ocupada i de l'afiliació a la Seguretat Social.....	45
3.2.2. Les hores treballades.....	50
3.2.3. Ocupats per activitat econòmica i ocupació professional.....	52
3.2.4. Perfil dels ocupats per règim, sexe, edat i nacionalitat.....	60
3.2.5. Perfil dels ocupats per nivell d'estudis i nivell qualificatiu.....	62
3.2.6. Ocupats per tipus de contracte i de jornada.....	68
3.3. La població aturada.....	71
3.3.1. Evolució de la població aturada.....	71
3.3.2. Atur per activitat econòmica.....	77
3.3.3. Atur per sexe, edat, nacionalitat i nivell d'estudis.....	79
3.3.4. Evolució de la taxa d'atur	82
3.3.5. Anàlisi familiar de l'atur	85
3.3.6. Durada de la demanda.....	86
3.3.7. Població aturada i cobertura de les prestacions.....	89
3.4. Condicions de treball i relacions laborals.....	91
3.4.1. Els convenis col·lectius.....	91
3.4.2. Els costos laborals i les hores treballades.....	92
3.4.3. La sinistralitat laboral.....	95
3.4.4. Regulació de l'ocupació	99
4. ANNEX: TAULES PER ILLES	101
5. ÍNDEX DE TAULES I GRÀFICS	113
6. LLISTA DE FONTS I INDICADORS	117

RESUM EXECUTIU

- L'activitat econòmica ha experimentat una pèrdua de dinamisme a nivell global l'any 2019, tant pel que fa a les economies avançades com a les emergents. Les perspectives a final d'any eren positives perquè es considerava que les activitats manufactureres i de comerç global havien tocat fons. Ara bé, l'optimisme inicial s'ha vist truncat per la crisi sanitària de la COVID-19.
- El creixement del PIB de les Illes Balears manté un ritme elevat que el situa en el 2,0%, segons les dades de la Direcció General de Model Econòmic i Ocupació. A Espanya la variació interanual del PIB es redueix en termes interanuals i assoleix un valor del 2,0%. Tots els sectors experimenten creixements del VAB en termes interanuals, però ho fan amb menor intensitat que fa un any. El sector de la construcció presenta el major increment de les Illes, seguit pels serveis i per la indústria.
- Per cinquè any consecutiu creix el nombre d'empreses de les Balears el 2019 respecte de l'any anterior (+2,1%) segons el Directori Central d'Empreses (DIRCE) de l'INE. En canvi, els comptes de cotització amb afiliats d'alta de la Tresoreria General de la Seguretat Social (TGSS) registren un descens d'empreses (-0,8%), bàsicament en comptes del règim de la llar i del mar, ja que els del règim general s'incrementen (+0,4%).
- La població activa de les Illes experimenta un augment en termes interanuals el 2019 (+2,2%). Al mateix temps, la població inactiva creix un +2,3%, empenya principalment per l'increment del nombre de persones que es declaren estudiants o per altres causes. De nou, la taxa d'activitat de les Balears és la més alta de l'Estat.
- La població ocupada segons les dues fonts analitzades també mostra un augment del nombre de treballadors en termes interanuals. Per una banda, segons l'Enquesta de població activa (EPA), el creixement respecte del 2018 és d'un +2,0%, de manera que el nombre d'ocupats se situa en 571.200 persones. Per l'altra, els registres de la TGSS mostren el mateix increment interanual (+2,0%), amb un total de 506.882 persones afiliades. Per illa, el 2019 totes elles presenten augments interanuals de l'afiliació.
- Segons l'EPA, la població ocupada durant el 2019 creix a un ritme més alt que el nombre total d'hores efectives treballades. Per tant, el mercat de treball compta amb més treballadors ocupats, al temps que n'augmenten les hores efectives per treballador.
- El nivell educatiu dels treballadors de les Balears és més baix que a nivell estatal, fet que repercuteix en l'ocupació. Així, les Illes són la tercera autonomia amb el menor

percentatge de població ocupada amb estudis superiors finalitzats d'Espanya. A més, l'índex de desajustament, és a dir, els ocupats amb estudis superiors que treballen en ocupacions de mitjana o baixa qualificació se situa en el 41,7%, per sobre de la mitjana nacional i a molta distància de Madrid, que és la comunitat amb la taxa més baixa.

- Pel que fa a la qualitat de l'ocupació en termes interanuals, aquesta experimenta una millora ja que augmenten tant la contractació indefinida com la temporal, i a més la primera ho fa amb més intensitat.
- La taxa d'atur de les Illes Balears romp la tendència a la baixa el 2019 i experimenta un lleuger repunt, situant-se en l'11,7% de la població activa. Amb aquest resultat se situa per sota de la mitjana espanyola (14,1%), que disminueix respecte del 2018. Així, l'any es tanca a les Balears amb 48.640 persones en situació d'atur inscrites en el SOIB, la mateixa xifra que ara fa un any. Quant al perfil, experimenten un descens les dones, el col·lectiu de 25 a 54 anys i els espanyols.
- El perfil de l'atur a les Illes el 2019 és el següent: el 55,7% de les persones en atur són dones, el 65,1% tenen entre 25 i 54 anys, i més d'un 76% dels aturats compten com a màxim amb els estudis obligatoris. Els desocupats de llarga durada representen el 25,2% del total dels aturats inscrits en el SOIB, i un 47,9% dels aturats no cobra cap tipus de prestació.
- Les dades del Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social mostren que s'han signat a les Illes 38 convenis col·lectius, que afecten al voltant de 200.000 treballadors. Respecte als costos laborals, el 2019 augmenten a totes les comunitats autònomes, i a les Illes Balears assoleixen el creixement més discret. Ara bé, l'augment salarial pactat en convenis col·lectius se situa en el 3,2%.
- La sinistralitat laboral cau en el 2019, per segon any, després de cinc anys consecutius d'increments. L'índex d'incidència se situa en 4.287,7 accidents per cada cent mil treballadors amb les contingències cobertes, el més alt de l'Estat.

PART I. PANORAMA ECONÒMIC INTERNACIONAL I ESPANYOL

1.1. Evolució econòmica internacional

El volum d'activitat en el 2019 continua amb la desacceleració iniciada al 2018, si bé les perspectives econòmiques empitjoraran arran de la crisi de la COVID-19 esdevinguda en 2020.

L'alentiment que s'inicià en el 2018 té continuïtat durant el 2019. El creixement mundial passa d'un 3,6% el 2018 a un 2,9% el 2019, mostrant la tendència a la reducció de les taxes de creixement. La pèrdua de dinamisme té lloc tant a les economies avançades (que conjuntament passen d'una variació del PIB d'un 2,2% a una d'un 1,7% al 2019) com a les economies emergents i en desenvolupament, les quals passen d'un 4,5% a un 3,7%. Pràcticament tots els països pateixen aquest procés de frenada, amb poques excepcions a les principals economies mundials.

Abans de la finalització del 2019, alguns dels punts que provocaven incertesa i debilitaven el creixement econòmic perdien intensitat. Així, l'optimisme del mercat fou impulsat per les senyals que indicaven que l'activitat de fabricació manufacturera i el comerç global ja havien tocat fons. També feia prendre un to més positiu el canvi cap a una política monetària més acomodaticia, les notícies favorables sobre les negociacions comercials entre els EUA i la Xina i la disminució dels temors d'un Brèxit sense acord entre la Unió Europea i el Regne Unit. Tanmateix, aquestes perspectives d'estabilització s'han vist truncades per la crisi sanitària de la COVID-19.

La majoria de països desenvolupats presenten en el 2019 unes taxes de creixement del PIB inferiors a les de l'any anterior, principalment a causa de les revisions a la baixa dels Estats Units, la zona de l'euro i el Regne Unit, així com també les baixades esdevingudes a altres economies avançades a Àsia, sobretot a Hong Kong, després de protestes. Tal i com es pot veure a la taula 1, el creixement als Estats Units, es modera del 2,9% el 2018 al 2,3% el 2019. La moderació reflecteix un retorn a una posició fiscal neutra i un suport reduït previst per afuixar encara més les condicions financeres. Ja es preveia que el creixement de la zona de l'euro també cediria terreny. Així, del creixement estimat de l'1,9 per cent el 2018 es passa a l'1,2 per cent el 2019. En aquest cas, les millores en la demanda externa donen suport al fet que el creixement es manté per sobre del punt percentual. A França i a Itàlia també es dona l'alentiment del PIB i les estimacions per al 2019 cedeixen quatre i cinc dècimes respectivament. Alemanya, on l'activitat de fabricació es manté al territori, la contracció de ritme del PIB se situa el 2019 fins a un 0,6% en positiu. Com es veurà més endavant, per a Espanya la desacceleració és menys intensa i aconsegueix mantenir un creixement de dos punts percentuals en el 2019.

La pandèmia de la COVID-19 està infligint costos humans elevats i creixents arreu del món. Protegir la vida i permetre que els sistemes sanitaris puguin fer front, han requerit aïllament, bloqueigs i tancaments generalitzats per frenar la propagació del

virus. Per tant, la crisi sanitària està tenint un fort impacte en l'activitat econòmica. Com a resultat de la pandèmia, es preveu que l'economia global es contrai un 3 per cent el 2020, molt pitjor que durant la crisi financera 2008-09. En un escenari base, que suposa que la pandèmia s'esvaeix a la segona meitat del 2020 i que els esforços de contenció es poden desfer poc a poc, es preveu que l'economia global creixi un 5,8 per cent el 2021 a mesura que l'activitat econòmica es normalitzi, ajudada pel suport de les polítiques públiques.

Hi ha una incertesa extrema al voltant del pronòstic de creixement global per als propers anys. La caiguda econòmica depèn de factors que interaccionen de maneres

difícils de predir, com ara la dinàmica de la pandèmia, la intensitat i l'eficàcia dels esforços de contenció, l'extensió de les interrupcions del subministrament i les repercussions del reforçament extrem en les condicions del mercat financer mundial. Però també es donaran canvis en els patrons de despesa, així com en el comportament (com ara les compres on-line o persones que eviten centres comercials i el transport públic). Molts països tenen una crisi a molts nivells que inclou un xoc sanitari, trastorns econòmics nacionals, disminució de la demanda externa, inversions del flux de capital i un col·lapse dels preus de les mercaderies. Queda palès el risc a un empitjorament de les previsions reflectides en la taula 1.

Taula 1. Evolució i projeccions dels principals indicadors de l'economia mundial

Àrea	2018	2019	Perspectives 2020	Perspectives 2021
	Taxa de variació interanual del PIB			
Índia	6,8	4,2	1,9	7,4
Xina	6,6	6,1	1,2	9,2
Brasil	1,3	1,1	-5,3	2,9
Estats Units	2,9	2,3	-5,9	4,7
Japó	0,3	0,7	-5,2	3,0
Regne Unit	1,3	1,4	-6,5	4,0
Zona euro	1,9	1,2	-7,5	4,7
Alemanya	1,5	0,6	-7,0	5,2
França	1,7	1,3	-7,2	4,5
Itàlia	0,8	0,3	-9,1	4,8
Espanya	2,4	2,0	-8,0	4,3

Font: FMI. Perspectives de l'economia mundial, abril de 2020.

Taula 2. Evolució de les taxes d'ocupació i d'atur per països (2019)

Àrea	Taxa d'ocupació 2019				Taxa d'atur 2019			
	I T	II T	III T	IV T	I T	II T	III T	IV T
Estats Units	60,7	60,6	60,9	61,0	3,9	3,6	3,6	3,5
Japó	60,0	60,7	60,8	61,0	2,4	2,4	2,3	2,2
Regne Unit	75,0	75,0	75,1	75,6	3,8	3,8	4,0	3,7
UE-28	68,6	69,3	69,6	69,5	6,9	6,3	6,2	6,3
Alemanya	76,3	76,5	77,0	77,0	3,4	3,1	3,2	3,1
França	65,1	65,7	65,5	65,9	9,1	8,2	8,4	8,4
Itàlia	58,2	59,4	59,4	59,2	11,3	10,0	9,3	10,1
Espanya	62,5	63,5	63,5	63,7	14,8	14,1	14,0	13,9

Font: Eurostat (dades desestacionalitzades).

1.2. Evolució econòmica espanyola

Si bé el 2019 l'economia espanyola presenta una desacceleració més suau que la resta d'economies avançades (sols 4 dècimes), la crisi de la COVID-19 pot afectar-la amb més intensitat en el 2020.

L'economia espanyola manté l'evolució favorable dels darrers temps i xifra el ritme de creixement del PIB el 2019 en el 2,0%, si bé experimenta un alentiment de quatre dècimes respecte del 2018. En la desagregació trimestral, la variació anual es mou entre el 2,2% del primer trimestre i l'1,18% del quart trimestre. Quant a les previsions per al 2020, la caiguda de producció que es preveu a Espanya, juntament amb la d'Itàlia, és una de les més fortes de la zona euro. Per una banda, l'FMI pronostica que a causa de la crisi sanitària es donarà una reducció d'un -8,0% a l'economia espanyola, si bé preveu un increment del 4,3% en el 2021. La Comissió Europea planteja al seu informe de primavera un escenari més extrem per a Espanya. Així, segons l'ens europeu, al 2020 l'economia espanyola es contreu un 9,4% i el rebot en el 2021 arriba a un 7,0%. Aquestes xifres estan en consonància amb les que estima el Ministeri d'Assumptes Econòmics i Transformació Digital. A l'Escenari Macroeconòmic publicat a final d'abril del 2020, la previsió de tancament pel 2020 se situa en el -9,2% i la pujada per al 2021 arriba al 6,8%.

En el 2018, el creixement registrat es donà gràcies a la demanda nacional (2.6 p.p.), mentre que la demanda exterior pràcticament no afectà a la xifra global, atesa la compensació entre les exportacions i les

importacions. Al 2019 la demanda nacional torna a aportar la major part del creixement del PIB, si bé l'augment de les vendes a l'estranger ajuden al creixement. La crisi provocada per la pandèmia ha desplatat la demanda interna al 2020 i ha arrossegat la taxa de creixement al terreny negatiu. És especialment intensa la caiguda de la formació bruta de capital fix, la qual s'estima que arriba a una quarta part de la inversió del 2019. Quant al comerç exterior, com que la reducció de les exportacions ha estat igual d'intensa que la de les importacions, l'aportació de la demanda externa es manté en nivells propers a zero. Cal comentar que la forta contracció de la demanda ha vingut acompanyada d'un retrocés del nivell de preus, tant pel que fa als bens de consum com al deflactor del PIB.

El mercat de treball presenta a Espanya una evolució similar a la del PIB. Al llarg del 2019 es dona un increment del nombre d'ocupats d'un 2,3%, xifra que recull certa pèrdua de dinamisme del mercat del treball en comparació amb la variació del 2018 (2,7%). Paral·lelament, el nombre d'afiliats també puja en percentatges semblants, els quals són més destacats en els sectors de la construcció i dels serveis, deixant les taxes a la indústria i l'agricultura per sota dels dos punts percentuals. L'atur registrat segueix el mateix patró i en el 2019 la taxa de reducció és més modesta que la que es donà al 2018. Les previsions per a l'any 2020 presenten caigudes en l'afiliació i increments a l'atur de conformitat amb l'estat de l'economia a causa de la crisi sanitària.

Taula 3. Quadre macroeconòmic d'Espanya (2019)

Taxes de variació interanual	2019TI	2019TII	2019TIII	2019TIV
Despesa en consum final	1,5	1,1	1,5	1,5
Despesa en consum final de les llars	1,3	0,7	1,3	1,2
Despesa en consum final de les AP	2,3	2,3	2,2	2,4
Formació bruta de capital	4,6	1,1	1,7	0,6
Formació bruta de capital fix (FBCF)	4,8	0,5	1,4	0,6
FBCF. Béns d'equipament	8,4	-1,9	2,8	3,0
FBCF. Construcció	4,0	1,7	0,0	-2,2
Demanda nacional (aportació al creixement del PIB)	2,1	1,1	1,5	1,3
Exportacions de béns i serveis	0,8	2,6	3,6	3,3
Importacions de béns i serveis	0,4	-0,2	2,7	2,1
PIB pm taxa intertrimestral	0,6	0,4	0,4	0,4
PIB pm taxa interanual	2,2	2,0	1,9	1,8
VAB pb Agricultura, ramaderia i pesca	-0,1	-4,5	0,0	-5,4
VAB pb Indústria i Energia	-0,4	0,5	1,0	1,2
VAB pb Construcció	6,3	4,5	2,5	0,9
VAB pb Serveis	2,9	2,8	2,4	2,4
Ocupació total (ocupats equivalents a temps complet)	2,7	2,5	1,8	2,0
Taxa d'atur (EPA) en % de la població activa	14,7	14,0	13,9	13,8
ESI (indicador de clima econòmic)	104,8	104,3	105,6	101,8

Fonts: OTIB, a partir de dades de la Comptabilitat nacional trimestral d'Espanya, del PIB a preus de mercat, base 2010 (INE), de l'Enquesta de població activa (INE) i de la Comissió Europea. Dades corregides d'efectes estacionals i de calendari. Variació interanual.

PART II. CONTEXT ECONÒMIC A LES ILLES BALEARS

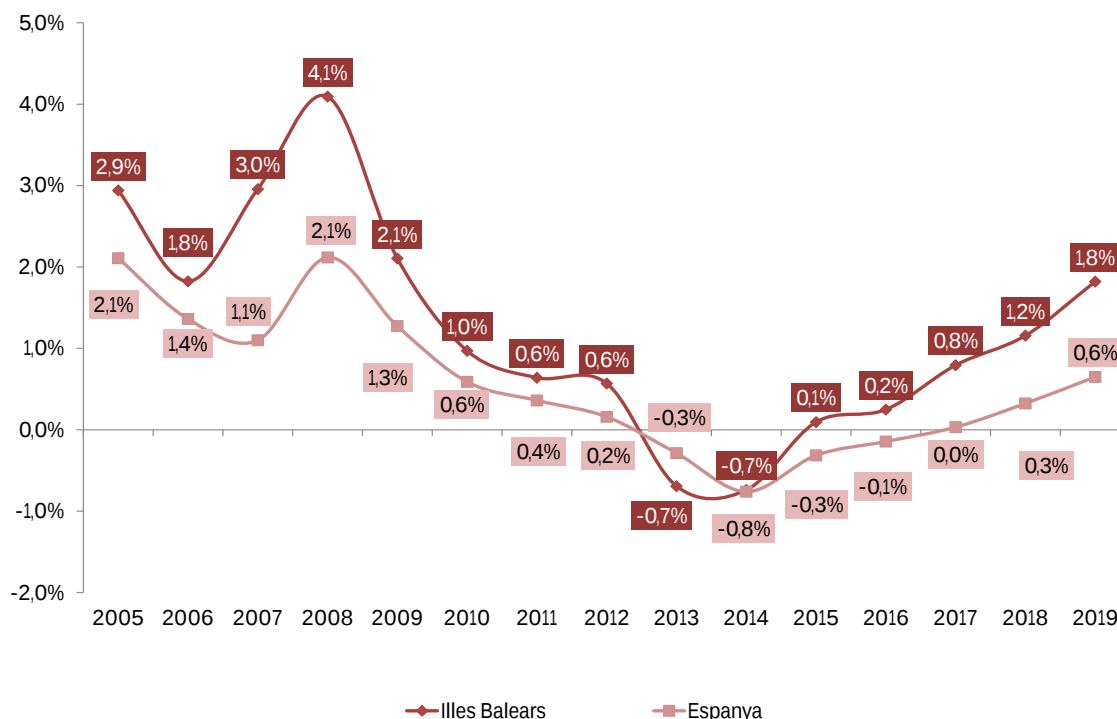
2.1. Evolució de l'estructura demogràfica

La població augmenta en termes interanuals a les Illes Balears —un 1,8%— sobretot per l'increment dels residents estrangers (+6,3%), per damunt del creixement dels nacionals (+0,9%).

D'acord amb les dades del padró municipal a l'1 de gener de 2019, la població de les Illes Balears és de 1.149.460 persones. De nou creix el nombre d'habitants a les Illes, un 1,8% (20.552 persones més). En comparació

amb les dades a l'1 de gener de l'any 2010, la població resident a les Balears ha crescut un +3,9%, que sumen 43.411 persones més. Per la seva banda, a Espanya, la població creix un +0,6% respecte al 2010. En canvi, en relació a l'any 2010 el conjunt d'Espanya just ha augmentat en 5.177 persones, que en termes relatius equival a un 0,0%. El creixement interanual de la població de les Illes se situa de manera habitual per sobre de l'espanyola, amb l'excepció de l'any 2013, com s'observa al gràfic 1.

Gràfic 1. Creixement percentual interanual de la població de les Illes Balears i d'Espanya (2005-2019)

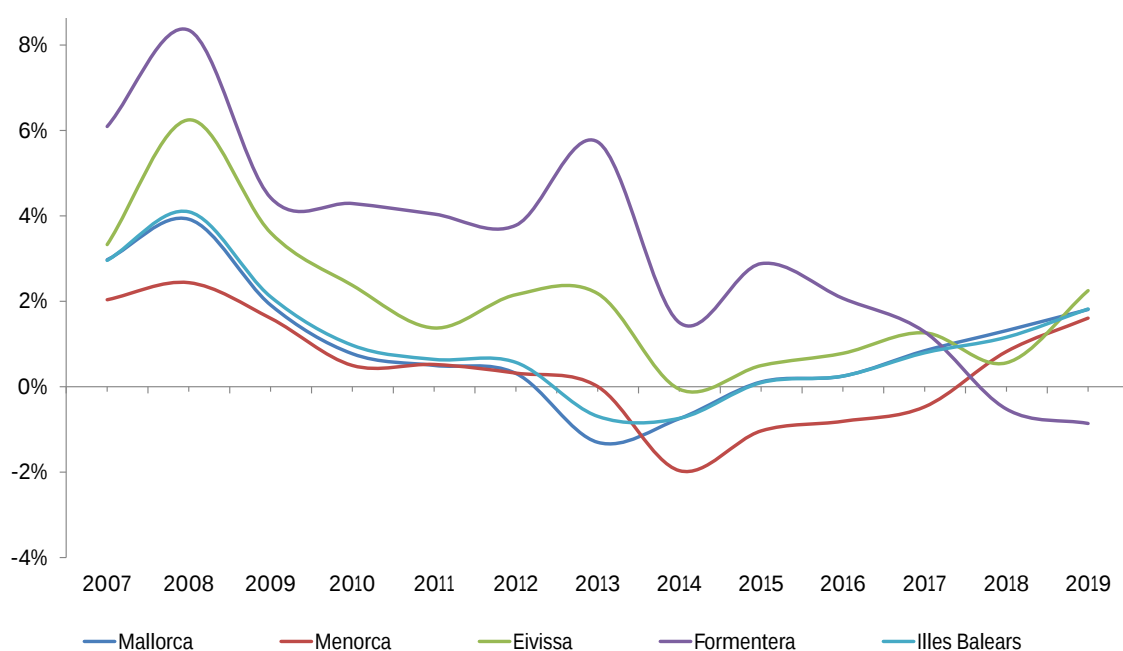

Font: OTIB, a partir del padró municipal (INE).

La població de les Illes Balears per illa és la següent: Formentera registra 12.111 habitants, que representen l'1,1% del total; la segueixen Eivissa, que agrupa al 12,9% (147.914 residents); Menorca, amb el 8,1% (93.397 habitants), i, finalment, Mallorca, la qual com l'illa més gran de l'arxipèlag concentra al 78,0% de la població illenca (896.038 persones). En termes interanuals, totes elles guanyen residents, amb l'excepció de Formentera (-0,9%). Destaca el creixement d'Eivissa (+2,3% habitants més), seguida per Mallorca (+1,8%) i Menorca (+1,6%).

L'evolució de la població des de l'any 2010 a les Illes mostra un creixement del 3,9%, com ja s'ha comentat abans. Per illa, s'ha de destacar el fort augment a les Pitiüses i, especialment, a Formentera (+21,6%). Eivissa també ha vist créixer el nombre d'habitants, un 11,5%. Alhora, a Mallorca l'augment se situa per sota de la mitjana de les Illes (+3,1%). I finalment, Menorca experimenta un descens de població respecte al 2010, concretament del -1,0%.

Gràfic 2. Creixement percentual de la població per illes (2005-2019)

Font: OTIB, a partir del padró municipal (INE).

Segons les dades del padró a l'1 de gener del 2019 la població de les Balears ha experimentat un augment de 20.552 habitants en el darrer any, la qual cosa situa la població balear, com ja s'ha comentat, en 1.149.460 persones. El perfil d'aquest creixement és, d'acord amb la nacionalitat, sobretot estranger (12.126 habitants més, un +6,3%), amb un augment més intens que els

residents de nacionalitat espanyola (8.426 més, un +0,9%). El col·lectiu d'estrangers a les Illes Balears assoleix el 17,8% de la població el 2019. Aquest grup va assolir el seu valor màxim el 2010 (21,9%), moment a partir del qual va començar a perdre pes, i a dia d'avui no s'han recuperat aquelles xifres, si bé mostra un tendència creixent, accentuada en el darrer any.

L'evolució dels estrangers mostra diferències segons el seu origen. Des de l'inici de la sèrie (any 2007) fins l'any 2015 el pes del grup d'estrangers de la UE-28 va superar el dels no comunitaris. Aquesta situació va canviar el 2016 i es manté en el 2019, amb un major pes de les persones de fora de la

Unió Europea respecte de les comunitàries (53,7% i 46,3%, respectivament). En termes relatius, en el darrer any els membres de la Unió Europea incrementen la població en un +2,5%, mentre que els extracomunitaris ho fan en un 9,8%.

Taula 4. Distribució de la població en funció de grans grups de nacionalitats i d'edat a les Illes Balears (2011-2019)

	Valors absoluts						Pes sobre el total de la població					
	2011	2013	2015	2017	2018	2019	2011	2013	2015	2017	2018	2019
Nacionalitat												
Població espanyola	870.302	887.268	911.961	929.066	936.047	944.473	78,2%	79,8%	82,6%	83,2%	82,9%	82,2%
Població estrangera	242.812	224.406	192.518	186.933	192.861	204.987	21,8%	20,2%	17,4%	16,8%	17,1%	17,8%
UE-27	130.775	118.853	99.952	92.733	92.612	94.959	11,7%	10,7%	9,0%	8,3%	8,2%	8,3%
NO UE	112.037	105.553	92.566	94.200	100.249	110.028	10,1%	9,5%	8,4%	8,4%	8,9%	9,6%
Grups d'edat												
< 16 anys	179.627	182.252	182.435	183.770	183.920	185.023	16,1%	16,4%	16,5%	16,5%	16,3%	16,1%
16-64 anys	774.816	766.376	755.452	761.126	769.444	785.793	69,6%	68,9%	68,4%	68,2%	68,2%	68,4%
> 64 anys	158.671	163.046	166.592	171.103	174.775	178.644	14,3%	14,7%	15,1%	15,3%	15,5%	15,5%
Total població	1.113.114	1.111.674	1.104.479	1.115.999	1.128.139	1.149.460	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Font: OTIB, a partir del padró municipal (INE).

En comparació, el pes del estrangers en el conjunt d'Espanya és del 10,7% en el 2019, el que posa de manifest la major capacitat d'atracció que presenten les Illes respecte del conjunt nacional, entre d'altres causes, pel major dinamisme del seu mercat de treball. El major pes de població estrangera es tradueix també en una població més rejaenovada, així

mentre que a les Illes Balears la població en edat de treballar, de 16 a 64 anys, representa el 68,4% del total de la població en el 2019, en el conjunt d'Espanya suposa el 65,1%. Ara bé, si es comparen les dades amb les del 2010 s'observa un progressiu envelliment en ambdós territoris, més intens en el conjunt d'Espanya.

Taula 5. Distribució percentual de la població en funció del sexe, l'edat i la nacionalitat a les Illes Balears i a Espanya (2010 i 2019)

	Espanya		Illes Balears	
	2010	2019	2010	2019
Homes	49,4	49,0	50,2	49,8
Dones	50,6	51,0	49,8	50,2
Població estrangera respecte al total	12,2	10,7	21,9	17,8
Població entre 16 i 64 anys	67,5	65,1	70,0	68,4
TOTAL	47.021.031	47.026.208	1.106.049	1.149.460

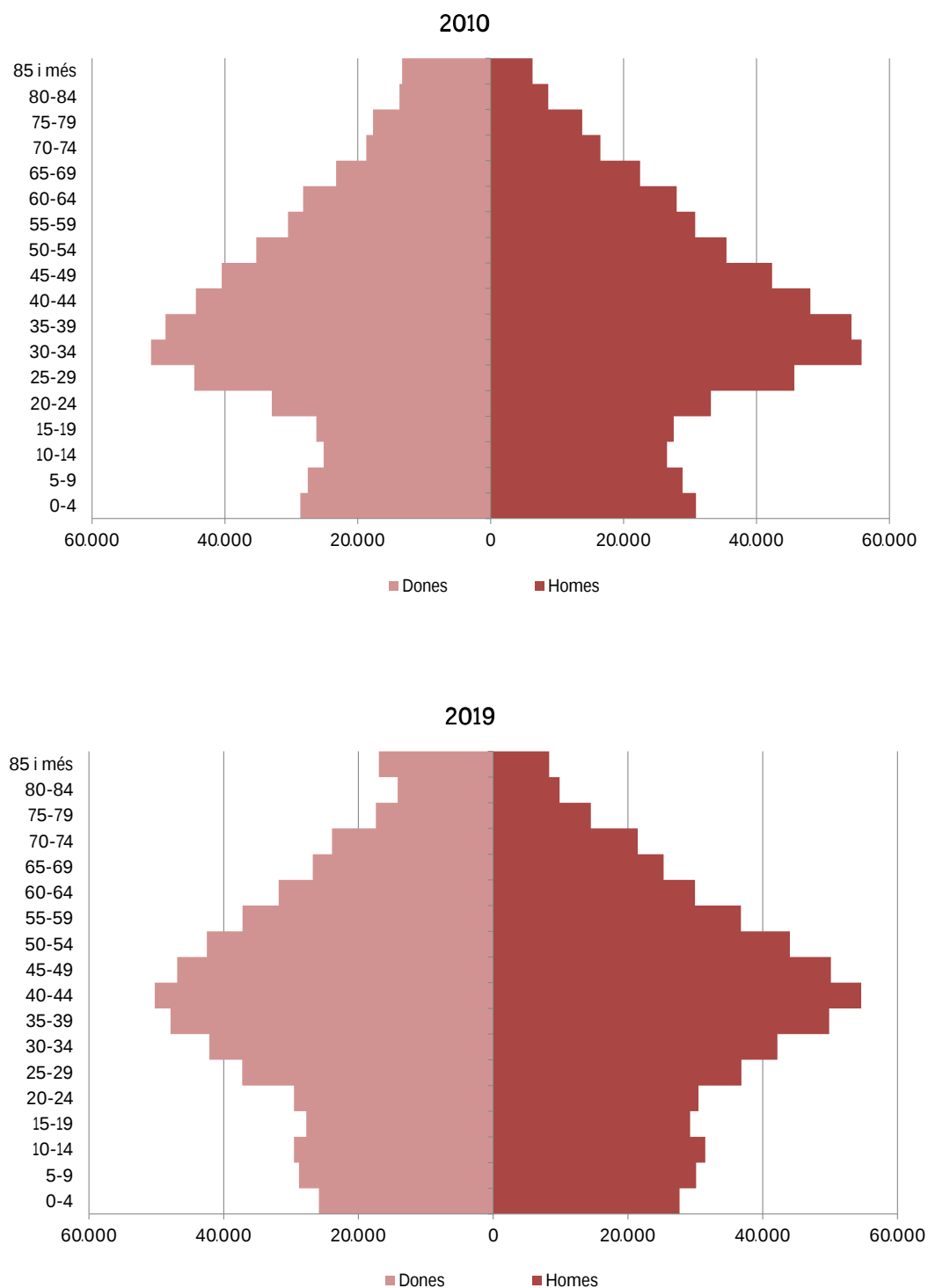
Font: OTIB, a partir del padró municipal (INE).

D'acord amb les piràmides de població es descriu la distribució dels habitants de les illes per edat i sexe. Per sexe, el 50,2% dels residents a Balears són dones i el 49,8% són homes. A simple vista, al gràfic 3 es comprova com la població s'ha incrementat a tots els grups d'edat, independentment del sexe. El grup que concentra la major part de la població és el que es troba en les edats centrals (de 15 a 64 anys), que és el 69,4% de la població. El segueixen els majors de 65 anys (15,5%) i els menors de 16 anys, que representen el 15,1%. L'augment del segments de més edat es recull a les projeccions, que mostren una inversió de la piràmide

a mitjà termini pel descens de la natalitat i de la mortalitat. Aquesta inversió vindrà acompanyada de canvis socials i econòmics, que provocaran una major pressió sobre els sistemes de protecció social.

En comparació amb l'any 2010, a l'igual que en els darrers anys, l'augment més important es correspon amb els majors de 65 anys (un 15,6%), seguits pels menors de 16 anys (3,5%). La franja d'edat de població en edat de treballar (de 15 a 64 anys) ha guanyat 13.390 persones més en aquests nou anys (un 1,7% més).

Gràfic 3. Piràmides de població per edats a les Illes Balears (2010 i 2019)

Font: OTIB, a partir del padró municipal (INE).

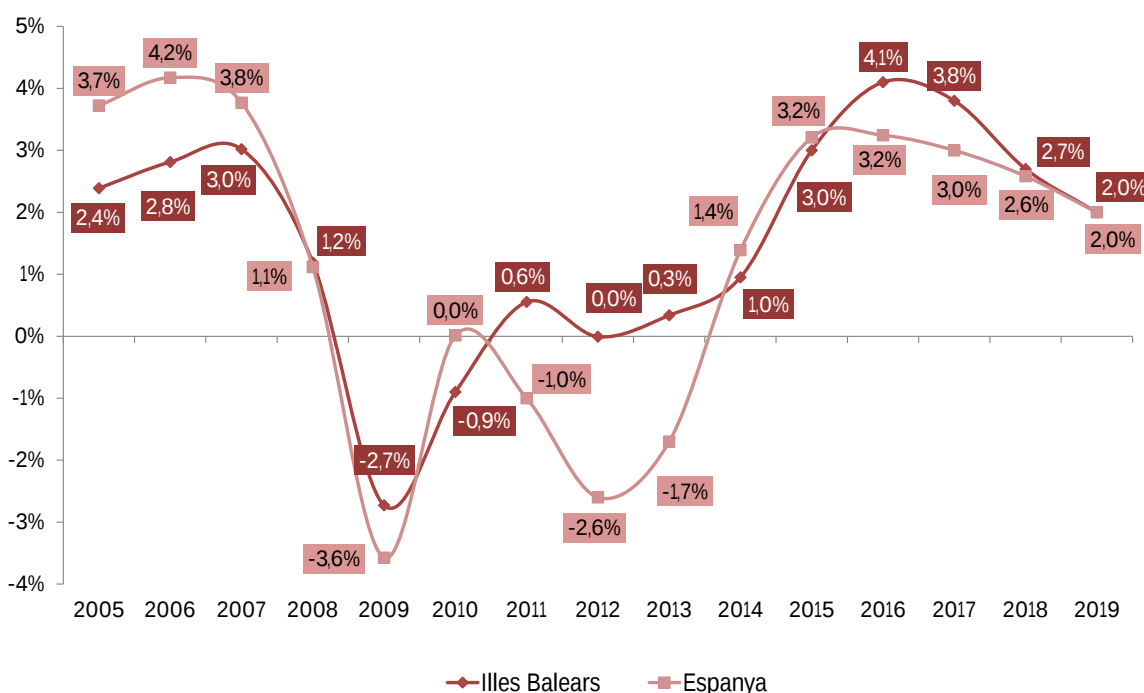
2.2. Evolució econòmica

El 2019 tanca amb una taxa del valor afegit del 2,0%, la mateixa xifra que el conjunt nacional.

L'economia balear manté el bon ritme que començà l'any 2014, i el 2019 la taxa de creixement interanual del PIB assoleix un

valor del 2,0% a les Illes. Aquesta xifra supera la que va assolir el 2008. Per la seva banda, Espanya perd sis dècimes respecte de l'any anterior i assoleix també el 2,0%. Les previsions per a l'any 2020 són d'augment del valor afegit de l'1,5% a les Illes, pendent d'ajustar els efectes de la COVID-19.

Gràfic 4. Taxa de creixement anual del VAB a preus constants a Espanya i a les Balears (2005-2019)

Font: OTIB, a partir de les dades de la Comptabilitat regional d'Espanya (INE) i de la Direcció General de Model Econòmic i Ocupació del Govern de les Illes Balears.

L'evolució trimestral del VAB per sector, especialment des del 2014, fa palesa l'evident millora d'aquest indicador. Per cinquè any consecutiu, el 2019 tots els sectors presenten valors positius a cada un dels quatre trimestres. Ara bé, respecte del valor afegit de 2018, els resultats de 2019 són menors a tots els sectors que ara fa un any. En termes interanuals, disminueix a tots els sectors, especialment a la indústria (-1 p.p.), seguida dels serveis (-0,7 p.p.) i de la construcció (-0,3 p.p.).

D'acord amb la taula 6 i per segon any consecutiu, els serveis deixen de liderar el creixement de les Illes que passa a estar encapçalat per la construcció tant en mitjana anual com a cada un dels trimestres. Així, la construcció mostra valors superiors al 3% en tots els trimestres, excepte al darrer (2,6%). La variació interanual del VAB dels serveis supera el 2% en els dos primers trimestres, i permet que la mitjana anual assoleix i el 2,0%. Alhora, la indústria també manté les xifres positives amb una mitjana anual del 0,4%.

Taula 6. Evolució trimestral del VAB per sectors econòmics a preus constants (2014-2019)

Any	Trimestre	Indústria	Construcció	Serveis	TOTAL
2014	I	-1,8	-4,1	0,9	0,4
	II	-1,1	-3,1	1,3	0,8
	III	-0,9	-2,3	1,5	1,1
	IV	-0,4	-1,4	1,9	1,5
2016	I	2,8	3,8	4,1	4,0
	II	2,8	3,6	4,3	4,2
	III	2,5	3,5	4,4	4,2
	IV	2,2	3,1	4,2	4,0
2017	I	2,3	3,4	4,3	4,1
	II	2,1	3,7	4,0	3,9
	III	1,9	3,7	3,8	3,6
	IV	1,9	3,6	3,5	3,4
2018	I	1,6	3,6	3,1	3,1
	II	1,3	3,4	2,7	2,7
	III	1,4	3,5	2,6	2,6
	IV	1,1	3,6	2,4	2,3
2019	I	0,8	3,7	2,2	2,2
	II	0,5	3,3	2,0	2,0
	III	0,2	3,0	1,9	1,9
	IV	0,1	2,6	1,9	1,8

Font: Direcció General de Model Econòmic i Ocupació del Govern de les Illes Balears.

Per illes, totes elles experimenten un augment interanual del valor afegit per sobre de l'1,5%. Les Pitiüses, una vegada més, registren el major creixement de tot l'arxipèlag. Les illes menors només han experimentat un descens

de l'activitat l'any 2009 i el seu increment del VAB se situa en el 2,3% en termes interanuals. A la resta d'illes, per setè any consecutiu el VAB experimenta variacions positives i assolix l'1,9% a Mallorca i l'1,5% a Menorca.

Taula 7. Creixement del VAB per illes (2010-2019)

	Illes Balears	Mallorca	Menorca	Pitiüses
2010	-0,9	-1,1	-1,4	0,9
2012	0,0	-0,1	-0,5	0,7
2014	1,0	0,7	0,8	2,4
2016	4,1	4,1	3,7	4,3
2017	3,8	3,8	3,0	4,0
2018	2,7	2,6	2,0	3,5
2019	2,0	1,9	1,5	2,3

Font: Direcció General de Model Econòmic i Ocupació del Govern de les Illes Balears.

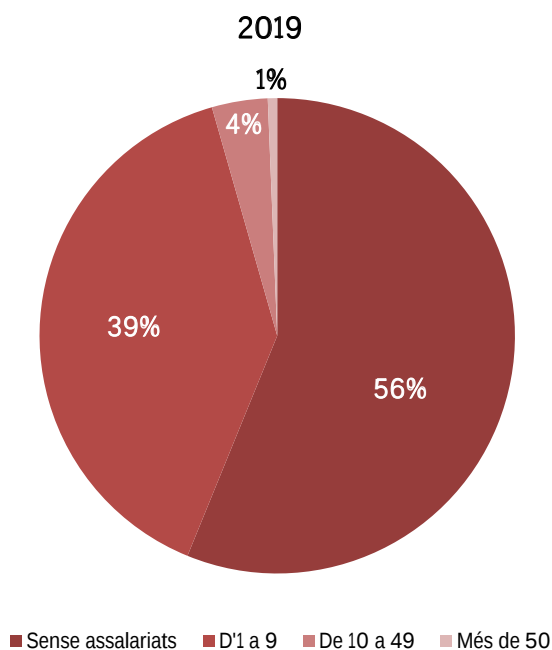
2.3. Evolució del teixit empresarial

Augmenta el nombre d'empreses en termes interanuals a les Balears el 2019: 2.074 empreses més (+2,1%), i també en el conjunt d'Espanya (25.551 empreses, un 0,8% més), segons el DIRCE.

A les Illes Balears es troben registrades 98.712 empreses a 1 de gener del 2019, que representen 85,9 per cada 1.000 habitants, segons el Directori Central d'Empreses (DIRCE) de l'INE. Continua l'augment del nombre d'empreses en termes interanuals (+2,1%), que sumen 2.074 més que ara fa un any. Alhora, el conjunt d'Espanya tanca el 2019 amb un 0,8% més d'empreses.

Les micropimes¹, és a dir, les empreses més petites, són les que caracteritzen el sector empresarial balear. De fet, el pes de les empreses amb un nombre inferior o igual a nou treballadors representa a les Illes al 95,6% de les empreses. Concretament, la distribució de les empreses amb menys de deu treballadors és la següent: més de la meitat (56,2%) no compten amb cap assalariat; les d'un a dos treballadors sumen el 26,1%; les que tenen de tres a cinc són el 9,5%, i les de sis a nou assalariats són el 3,8%. Aquest també és el perfil empresarial en el conjunt d'Espanya, on també el 95,6% de les empreses compten amb menys de deu treballadors.

Gràfic 5. Distribució de les empreses de les Illes Balears segons estrat d'assalariats (2019)

Font: OTIB, a partir de dades del DIRCE (INE).

A Balears, el creixement d'empreses s'ha concentrat en les empreses sense cap assalariat (+4,0%) o a l'altre extrem, en les empreses de més de 200 treballadors

(+8,5%). En canvi, cauen sobretot les empreses d'entre 50 i 99 treballadors (-11,1%). Aquest fet també es dona en el conjunt d'Espanya.

¹Micropimes. Es consideren així les empreses que tenen menys de deu treballadors i que compleixen com a mínim un dels dos requisits següents: una facturació anual menor o igual a 2 M€ i un volum d'actius menor o igual a 2 M€.

Taula 8. Evolució del nombre d'empreses segons la seva grandària a les Illes Balears i a Espanya (2018 i 2019)

	Nombre d'empreses				Taxes de creixement		Pesos s/total d'empreses (%)	
	Illes Balears		Espanya		Illes Balears	Espanya	Illes Balears	Espanya
	2018	2019	2018	2019	2019/18	2019/18	2019	2019
Sense assalariats	53.315	55.441	1.845.881	1.882.745	4,0%	2,0%	56,2	56,0
1 a 2	25.768	25.797	910.686	905.013	0,1%	-0,6%	26,1	26,9
3 a 5	9.325	9.334	303.574	302.375	0,1%	-0,4%	9,5	9,0
6 a 9	3.813	3.763	125.173	123.424	-1,3%	-1,4%	3,8	3,7
10 a 19	2.453	2.450	80.860	79.393	-0,1%	-1,8%	2,5	2,4
20 a 49	1.289	1.298	45.485	45.082	0,7%	-0,9%	1,3	1,3
50 a 99	343	305	13.116	12.625	-11,1%	-3,7%	0,3	0,4
100 a 199	202	183	7.033	6.658	-9,4%	-5,3%	0,2	0,2
200 a 499	100	103	3.925	3.789	3,0%	-3,5%	0,1	0,1
500 a 999	15	19	1.044	1.083	26,7%	3,7%	0,0	0,0
1000 o més	15	19	869	1.010	26,7%	16,2%	0,0	0,0
Total	96.638	98.712	3.337.646	3.363.197	2,1%	0,8%	100,0	100,0

Font: OTIB, a partir de dades del DIRCE (INE).

Continuant amb l'anàlisi, les activitats amb major nombre d'empreses són les mateixes any rere any i responen a la distribució habitual de l'economia illenca. Les sis activitats que concentren la major part del teixit empresarial de les Balears sumen gairebé el 50% de les empreses (el 47,8%). D'aquestes, dues pertanyen a la construcció: construcció d'immobles (11,0%) i activitats especialitzades de la construcció (6,3%). Les altres quatre s'integren dins el sector dels serveis: comerç al detall (10,5%), serveis de menjars i begudes (8,4%), activitats immobiliàries (7,2%) i comerç a l'engròs (4,4%).

En termes interanuals, 33 activitats registren descensos d'empreses, 14 a la indústria, una a la construcció, i la resta als serveis. Ara bé, encara que la major part es corresponen amb activitats que inclouen un nombre d'empreses residual amb un pes que no supera el punt percentual; n'hi ha 5 activitats

dels serveis amb un pes elevat que registren un descens: els serveis d'allotjament (-7,2%), el transport terrestre (-2,8%), les activitats de lloguer (-2,4%), el comerç al detall (-1,4%), i les activitats auxiliars a la mediació financera i d'assegurances (-1,1%). Les empreses de la construcció d'obres d'enginyeria civil cauen un -13,6%, si bé sols representen el 0,3% del total del teixit empresarial de les Illes. En canvi, la construcció d'immobles, que representa l'11,0% del total d'empreses, veu créixer el seu teixit empresarial un 7,3%. D'altra banda, la resta d'activitats creix respecte d'ara fa un any. D'entre les que creixen i que representen un major pes dins de l'economia balear destaquen: les activitats immobiliàries (+3,4%), les activitats jurídiques i de comptabilitat (+3,3%), el comerç a l'engròs (+1,7%) i els serveis de menjars i begudes (+0,6%). Aquestes quatre activitats econòmiques sumen el 24,1% del teixit empresarial de les Illes.

Taula 9. Empreses segons l'activitat econòmica i la grandària a les Balears (2019-2018)

CNAE-2009	Total 2019	Pes s/to- tal d'em- preses	Creix. perc. 2019/'18	Pesos segons núm. assalariats l'any 2019							
				Sense assal.	1 a 2	3 a 5	6 a 9	10 a 19	20 a 49	50 a 99	100 o més
Total grups CNAE-2009	98.712	100,0	2,1	56,16	26,13	9,46	3,81	2,48	1,31	0,31	0,33
05 a 09 Indústries extractives	55	0,1	-9,8	29,09	18,18	7,27	16,36	23,64	3,64	1,82	0,00
10 a 11 Indústria de productes alimentaris i begudes	606	0,6	3,6	23,43	30,03	16,17	11,06	8,91	8,91	0,83	0,66
13 Indústries tèxtils	157	0,2	6,8	43,95	31,85	13,38	5,10	4,46	1,27	0,00	0,00
14 Confecció de peces de vestir	109	0,1	-8,4	57,80	33,03	5,50	1,83	1,83	0,00	0,00	0,00
15 Indústria del cuir i del calçat	130	0,1	6,6	40,77	22,31	9,23	6,92	6,92	10,77	2,31	0,77
16 Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	389	0,4	-0,3	38,56	34,96	13,88	6,94	4,37	1,29	0,00	0,00
17 Indústries del paper	13	0,0	-7,1	23,08	23,08	23,08	0,00	15,38	7,69	7,69	0,00
18 Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	326	0,3	4,5	46,01	30,06	10,74	6,75	3,37	2,76	0,31	0,00
20 Indústries químiques	42	0,0	0,0	35,71	26,19	16,67	2,38	11,90	4,76	2,38	0,00
21 Fabricació de productes farmacèutics	5	0,0	0,0	20,00	40,00	0,00	0,00	0,00	40,00	0,00	0,00
22 Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	20	0,0	-4,8	25,00	30,00	10,00	20,00	10,00	5,00	0,00	0,00
23 Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	206	0,2	-3,3	29,13	24,76	14,08	13,59	12,14	4,85	1,46	0,00
24 Metal·lúrgia; fabricació de productes bàsics de ferro, acer i ferroali- atges	11	0,0	10,0	45,45	27,27	18,18	0,00	0,00	9,09	0,00	0,00
25 Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	743	0,8	3,5	34,86	34,45	15,34	6,33	5,65	3,23	0,13	0,00
26 Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	22	0,0	-8,3	40,91	40,91	13,64	0,00	0,00	4,55	0,00	0,00
27 Fabricació de materials i equips elèctrics	9	0,0	50,0	33,33	44,44	11,11	11,11	0,00	0,00	0,00	0,00
28 Fabricació de maquinària i equips n.c.a.a.	24	0,0	0,0	25,00	29,17	16,67	12,50	8,33	8,33	0,00	0,00
29 Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	7	0,0	-12,5	14,29	14,29	14,29	14,29	42,86	0,00	0,00	0,00
30 Fabricació d'altres materials de transport	61	0,1	-6,2	32,79	27,87	18,03	11,48	8,20	1,64	0,00	0,00
31 Fabricació de mobles	322	0,3	-3,0	40,37	34,16	12,11	4,97	6,83	1,55	0,00	0,00

CNAE-2009	Total 2019	Pes s/to- tal d'em- preses	Creix. perc. 2019/18	Pesos segons núm. assalariats l'any 2019							
				Sense assal.	1 a 2	3 a 5	6 a 9	10 a 19	20 a 49	50 a 99	100 o més
32 Indústries manufactureres diverses	270	0,3	0,4	59,26	24,44	10,74	2,22	1,48	1,11	0,00	0,74
33 Reparació i instal·lació de maquinària i equips	1043	1,1	9,2	51,01	28,00	10,74	4,51	3,64	1,63	0,29	0,19
35 Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	116	0,1	-45,5	79,31	13,79	1,72	3,45	0,86	0,86	0,00	0,00
36 Captació, potabilització i distribució d'aigua	117	0,1	-9,3	47,86	27,35	11,11	6,84	3,42	1,71	0,85	0,85
37 Recollida i tractament d'aigües residuals	12	0,0	-14,3	8,33	33,33	8,33	16,67	8,33	25,00	0,00	0,00
38 Activitats de recollida, tractament i eliminació de residus; activitats de valorització	71	0,1	-1,4	35,21	18,31	12,68	5,63	15,49	5,63	4,23	2,82
39 Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	7	0,0	0,0	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
41 Construcció d'immobles	10.818	11,0	7,3	65,31	18,26	7,70	3,67	3,07	1,65	0,26	0,08
42 Construcció d'obres d'enginyeria civil	248	0,3	-13,6	77,82	6,45	3,23	2,02	1,61	4,44	3,23	1,21
43 Activitats especialitzades de la construcció	6.265	6,3	2,2	54,96	25,47	9,70	4,85	3,13	1,63	0,18	0,08
45 Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	1.717	1,7	1,1	40,83	35,99	13,40	4,48	3,49	1,16	0,29	0,35
46 Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte vehicles de motor i motocicletes	4.315	4,4	1,7	52,14	23,34	10,22	7,09	3,99	2,25	0,65	0,32
47 Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocic- cles	10.354	10,5	-1,4	44,92	35,11	13,85	3,82	1,48	0,62	0,13	0,08
49 Transport terrestre; transport per canonades	3.559	3,6	-2,8	42,65	45,80	5,98	2,92	1,38	0,84	0,20	0,22
50 Transport marítim i per vies de navegació interiors	113	0,1	0,9	22,12	46,90	15,04	7,08	4,42	3,54	0,88	0,00
51 Transport aeri	14	0,0	0,0	14,29	21,43	7,14	0,00	0,00	14,29	0,00	42,86
52 Emmagatzemament i activitats afins al transport	390	0,4	-8,9	40,77	25,90	11,54	8,97	6,67	3,08	1,28	1,79
53 Activitats postals i de correus	280	0,3	27,3	83,57	11,43	1,07	1,79	1,07	0,71	0,36	0,00
55 Serveis d'allotjament	2.317	2,3	-7,2	36,43	30,08	13,38	6,69	4,75	3,63	1,29	3,75
56 Serveis de menjars i begudes	8.320	8,4	0,6	30,28	35,46	20,94	6,53	4,09	2,26	0,25	0,20
58 Edició	224	0,2	-5,1	66,96	19,20	7,59	2,68	1,79	1,34	0,00	0,45

CNAE-2009	Total 2019	Pes s/to- tal d'em- preses	Creix. perc. 2019/18	Pesos segons núm. assalariats l'any 2019							
				Sense assal.	1 a 2	3 a 5	6 a 9	10 a 19	20 a 49	50 a 99	100 o més
59 Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió, activitats d'enregistrament de so i edició musical	168	0,2	11,3	65,48	21,43	4,76	0,60	5,36	1,19	0,60	0,60
60 Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	38	0,0	-25,5	44,74	23,68	15,79	5,26	2,63	5,26	0,00	2,63
61 Telecomunicacions	130	0,1	-17,7	54,62	25,38	10,00	2,31	3,08	2,31	1,54	0,77
62 serveis de tecnologies de la informació	855	0,9	6,5	68,30	17,89	6,55	2,57	2,46	1,17	0,58	0,47
63 Serveis d'informació	127	0,1	-15,3	70,08	19,69	3,94	1,57	0,79	2,36	0,79	0,79
64 Mediació financera, excepte assegurances i fons de pensions	30	0,0	-42,3	23,33	56,67	10,00	3,33	0,00	0,00	0,00	6,67
65 Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte la Seguretat Social obligatòria	19	0,0	0,0	31,58	10,53	15,79	26,32	5,26	5,26	0,00	5,26
66 Activitats auxiliars de la mediació financera i d'assegurances	1688	1,7	-1,1	75,83	19,91	2,78	0,95	0,47	0,00	0,06	0,00
68 Activitats immobiliàries	7105	7,2	3,4	72,62	21,01	4,45	1,13	0,56	0,17	0,04	0,01
69 Activitats jurídiques i de comptabilitat	4175	4,2	3,3	57,03	27,33	9,29	3,98	2,04	0,26	0,07	0,00
70 Activitats de les seus centrals; activitats de consultoria de gestió empresarial	725	0,7	-2,4	56,55	26,21	8,69	4,41	2,21	0,97	0,28	0,69
71 Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	3038	3,1	4,6	76,30	17,77	3,62	1,05	1,05	0,13	0,07	0,00
72 Recerca i desenvolupament	135	0,1	5,5	83,70	8,89	0,74	2,96	2,22	0,74	0,00	0,74
73 Publicitat i estudis de mercat	1177	1,2	6,3	75,70	17,16	3,40	1,87	1,44	0,34	0,08	0,00
74 Altres activitats professionals, científiques i tècniques	1744	1,8	7,7	84,81	11,58	1,61	0,92	0,80	0,11	0,06	0,11
75 Activitats veterinàries	286	0,3	1,8	55,94	24,83	14,69	2,45	1,05	0,70	0,35	0,00
77 Activitats de lloguer	1658	1,7	-2,4	56,15	30,46	8,02	3,14	1,27	0,60	0,12	0,24
78 Activitats relacionades amb l'ocupació	146	0,1	13,2	73,97	15,75	3,42	1,37	1,37	1,37	1,37	1,37
79 Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	545	0,6	-1,3	45,32	32,29	8,81	4,77	3,67	2,02	0,55	2,57
80 Activitats de seguretat i investigació	86	0,1	-11,3	55,81	9,30	6,98	4,65	6,98	10,47	0,00	5,81
81 Serveis a edificis i activitats de jardineria	2586	2,6	8,3	60,09	23,43	8,31	3,29	2,98	1,04	0,31	0,54

CNAE-2009	Total 2019	Pes s/to- tal d'em- preses	Creix. perc. 2019/18	Pesos segons núm. assalariats l'any 2019							
				Sense assal.	1 a 2	3 a 5	6 a 9	10 a 19	20 a 49	50 a 99	100 o més
82 Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars a les empreses	3.207	3,2	3,3	74,62	18,37	4,02	1,18	1,09	0,28	0,22	0,22
85 Educació	2.324	2,4	1,0	64,41	15,28	7,53	4,04	2,58	3,49	1,72	0,95
86 Activitats sanitàries	4.150	4,2	2,1	73,28	18,27	5,25	1,52	1,08	0,39	0,05	0,17
87 Assistència de serveis socials amb allotjament	63	0,1	-4,5	19,05	9,52	9,52	3,17	12,70	22,22	15,87	7,94
88 Activitats de serveis socials sense allotjament	137	0,1	-1,4	21,90	26,28	16,79	11,68	10,95	5,84	2,92	3,65
90 Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	1.340	1,4	18,7	81,27	10,22	3,73	1,64	1,27	0,75	0,37	0,75
91 Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	138	0,1	-6,1	47,83	26,81	9,42	7,97	3,62	2,90	0,72	0,72
92 Activitats relacionades amb els jocs d'atzar i les apostes	231	0,2	4,5	30,74	44,59	11,26	6,93	2,16	3,03	0,87	0,43
93 Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	1.563	1,6	8,9	42,42	29,49	12,28	6,46	5,50	2,11	0,64	1,09
94 Activitats associatives	881	0,9	2,2	33,48	39,84	13,62	6,36	3,52	2,16	0,23	0,79
95 Reparació d'ordinadors, d'efectes personals i efectes domèstics	813	0,8	-1,9	71,34	20,79	5,04	2,21	0,49	0,12	0,00	0,00
96 Altres activitats de serveis personals	3.577	3,6	4,4	54,60	33,97	8,14	2,29	0,67	0,25	0,08	0,00

Font: OTIB, a partir de dades del DIRCE (INE).

La TGSS ens permet analitzar l'evolució de les empreses a les Illes Balears amb les dades dels centres de treball amb afiliats a la Seguretat Social (comptes de cotització). Segons aquesta font, les empreses d'alta a la Seguretat Social a les Illes són 58.038 el 2019. D'aquestes, 44.743 són del règim general, i representen el 77,1%, 11.945 s'engloben dins el règim especial de la llar, el 20,6% i la resta es reparteixen entre el règim especial agrari i del mar (un 2,3%). Respecte al 2018, cau el total de comptes de cotització en 442, un -0,8%. Aquest descens s'atribueix a les comptes de cotització del règim especial de la llar (-5,0%), i del mar (-1,3%), atès que el gruix de les comptes de cotització del règim general sumen 193 empreses més que ara fa un any (un 0,4% més).

Les sis activitats econòmiques amb major nombre de centres de treball del règim general pertanyen a la construcció i als serveis, i representen el 51,0% d'empreses el 2019. Les activitats que es corresponen amb el sector de la construcció són: construcció d'immobles (3.340 empreses, que representen un 7,5% del total) i activitats especialitzades de la construcció (2.874 comptes, un 6,4% de les empreses). Respecte del sector dels serveis, les activitats són les següents: serveis de menjars i begudes (6.310 empreses, amb un pes del 14,3%); comerç al detall (6.119 comptes, el 13,7% del total); serveis d'allotjament (2.010 empreses, el 4,5%), i comerç a l'engròs (1.956 comptes, amb un pes del 4,4%).

En termes interanuals, 31 activitats mostren una caiguda del nombre d'empreses. De les activitats que agrupen més empreses, les que presenten els majors descensos es troben a: comerç al detall (són 170 comptes menys, un -2,7%), serveis de menjars i begudes (56 empreses menys, un -0,9%) i comerç a l'engròs (16 comptes de cotització menys, un -0,8%). D'altra banda, hi ha 49 activitats en què augmenta el nombre de centres de treball, repartides per tots els sectors: l'agricultura, la indústria, la construcció i els serveis. D'entre aquestes, les dues activitats amb més empreses que experimenten els majors increments són: construcció d'immobles (120 comptes, el 3,7% més), i activitats especialitzades de la construcció (45 més, l'1,6%).

Quant a la distribució dels centres de treball del règim general per illa creixen a totes elles en termes interanuals, i de forma més accentuada a Menorca i Eivissa que augmenten un +0,8%. Mallorca i Formentera, per la seva banda, creixen en un +0,3%. Per activitats, el pes de Menorca en les activitats industrials, supera a la resta d'illes, concretament un 10,1% del seu teixit productiu s'engloba dins la indústria, front al 6,9% de Mallorca i el 4,4% de les Pitiüses. Eivissa i Formentera mostren una major concentració d'empreses de serveis de menjars i begudes, així com de comerç al detall. Finalment, Mallorca, com a principal centre administratiu de l'arxipèlag recull en comparació, un pes superior de les empreses dedicades a activitats administratives, jurídiques, sanitàries i d'educació.

Taula 10. Taxes de creixement dels centres de treball balears del règim general amb afiliats a la Tresoreria General de la Seguretat Social per activitat econòmica (mitjana del 2019)

Codi	Activitat econòmica (CNAE-2009)	2019	2018	Var. Abs.	Var. (%)
01	Agricultura, ramaderia, caça i activitats dels serveis que s'hi relacionen	161	156	5	3,0
02	Silvicultura i explotació forestal	19	21	-2	-9,7
03	Pesca i aquicultura	4	3	1	30,6
08	Extracció de minerals no metàl·lics ni energètics	49	49	1	1,5
10	Indústries de productes alimentaris	449	446	3	0,6
11	Fabricació de begudes	113	107	6	5,7
13	Indústries tèxtils	57	57	-1	-1,5
14	Confecció de peces de vestir	54	56	-2	-3,7
15	Indústria del cuir i del calçat	83	88	-5	-6,1
16	Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	200	199	1	0,5
17	Indústries del paper	10	9	1	10,1
18	Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	164	164	-1	-0,3
20	Indústries químiques	40	45	-5	-11,3
21	Fabricació de productes farmacèutics	30	32	-2	-7,3
22	Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	13	14	-1	-7,1
23	Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	172	177	-5	-2,5
24	Metal·lúrgia; fabricació de productes bàsics de ferro, acer i ferroaliatges	16	16	0	2,6
25	Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	432	416	16	3,9
26	Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	12	11	1	5,1
27	Fabricació de materials i equips elèctrics	12	11	1	13,5
28	Fabricació de maquinària i equips n.c.a.a.	35	36	-1	-2,3
29	Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	2	2	-0	-4,0
30	Fabricació d'altres materials de transport	119	124	-5	-3,8
31	Fabricació de mobles	163	161	3	1,6
32	Indústries manufactureres diverses	82	81	2	1,9
33	Reparació i instal·lació de maquinària i equips	495	480	14	3,0
35	Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	32	32	-1	-1,5
36	Captació, potabilització i distribució d'aigua	78	78	0	0,4
37	Recollida i tractament d'aigües residuals	21	20	1	5,5
38	Activitats de recollida, tractament i eliminació de residus; activitats de valorització	71	68	3	4,5
39	Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	1	1	-0	-25,0
41	Construcció d'immobles	3.340	3.220	120	3,7
42	Construcció d'obres d'enginyeria civil	86	88	-2	-2,4
43	Activitats especialitzades de la construcció	2.874	2.829	45	1,6
45	Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	1.114	1.137	-24	-2,1
46	Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte vehicles de motor i motocicletes	1.956	1.972	-16	-0,8
47	Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	6.119	6.289	-170	-2,7
49	Transport terrestre; transport per canonades	1.907	1.877	31	1,6
50	Transport marítim i per vies de navegació interiors	25	26	-0	-1,6
51	Transport aeri	32	29	2	8,0

Codi	Activitat econòmica (CNAE-2009)	2019	2018	Var. Abs.	Var. (%)
52	Emmagatzemament i activitats afins al transport	238	247	-9	-3,6
53	Activitats postals i de correus	39	43	-3	-8,0
55	Serveis d'allotjament	2.010	1.980	30	1,5
56	Serveis de menjars i begudes	6.310	6.366	-56	-0,9
58	Edició	68	75	-7	-9,7
59	Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió, activitats d'enregistrament de so i edició musical	67	61	7	11,3
60	Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	30	32	-2	-7,5
61	Telecomunicacions	88	87	1	1,5
62	Serveis de tecnologies de la informació	258	251	7	2,9
63	Serveis d'informació	109	106	3	3,1
64	Mediació financera, excepte assegurances i fons de pensions	102	87	15	16,8
65	Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte la Seguretat Social obligatòria	72	69	2	3,2
66	Activitats auxiliars de la mediació financera i d'assegurances	322	304	18	5,9
68	Activitats immobiliàries	1.519	1.458	61	4,2
69	Activitats jurídiques i de comptabilitat	1.447	1.446	2	0,1
70	Activitats de les seues centrals; activitats de consultoria de gestió empresarial	277	269	8	3,1
71	Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	552	530	23	4,2
72	Recerca i desenvolupament	37	34	3	8,3
73	Publicitat i estudis de mercat	196	189	7	3,4
74	Altres activitats professionals, científiques i tècniques	188	183	5	2,6
75	Activitats veterinàries	121	117	4	3,3
77	Activitats de lloguer	719	736	-17	-2,3
78	Activitats relacionades amb l'ocupació	43	42	2	3,8
79	Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	335	338	-2	-0,7
80	Activitats de seguretat i investigació	71	73	-2	-2,5
81	Serveis a edificis i activitats de jardineria	1.216	1.181	35	2,9
82	Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars a les empreses	392	366	25	6,8
84	Administració pública, defensa i Seguretat Social obligatòria	688	669	19	2,9
85	Educació	1.047	1.047	-1	-0,0
86	Activitats sanitàries	1.032	1.022	11	1,0
87	Assistència de serveis socials amb allotjament	75	78	-3	-3,3
88	Activitats de serveis socials sense allotjament	171	166	4	2,5
90	Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	152	138	15	10,6
91	Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	58	57	1	1,2
92	Activitats relacionades amb els jocs d'atzar i les apostes	132	129	3	2,5
93	Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	774	760	14	1,8
94	Activitats associatives	805	823	-18	-2,2
95	Reparació d'ordinadors, d'efectes personals i efectes domèstics	164	171	-7	-4,1
96	Altres activitats de serveis personals	1.495	1.489	6	0,4
97	Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic	669	692	-23	-3,3
99	Organismes extraterritorials	12	11	1	4,5
	No tipificades	1	1	0	0,0
	TOTAL	44.743	44.550	193	0,4

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS.

Taula 11. Centres de treball en alta al règim general de la Seguretat Social per activitat econòmica i illa (2019)

Codi	Activitat econòmica (CNAE-2009)	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	% Mallorca	% Menorca	% Eivissa	% Formentera
01	Agricultura, ramaderia, caça i activitats dels serveis que s'hi relacionen	129	9	22	0	0,4	0,2	0,3	0,0
02	Silvicultura i explotació forestal	14	2	2	0	0,0	0,1	0,0	0,0
03	Pesca i aqüicultura	4	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
08	Extracció de minerals no metàl·lics ni energètics	39	5	6	0	0,1	0,1	0,1	0,0
10	Indústries de productes alimentaris	329	73	43	4	1,0	1,9	0,6	0,7
11	Fabricació de begudes	94	10	7	2	0,3	0,3	0,1	0,3
13	Indústries tèxtils	42	5	9	0	0,1	0,1	0,1	0,0
14	Confecció de peces de vestir	35	4	16	0	0,1	0,1	0,2	0,0
15	Indústria del cuir i del calçat	31	51	1	0	0,1	1,4	0,0	0,0
16	Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	145	34	20	1	0,4	0,9	0,3	0,2
17	Indústries del paper	7	3	0	0	0,0	0,1	0,0	0,0
18	Arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	134	10	20	1	0,4	0,3	0,3	0,1
20	Indústries químiques	36	0	4	0	0,1	0,0	0,1	0,0
21	Fabricació de productes farmacèutics	29	0	1	0	0,1	0,0	0,0	0,0
22	Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	9	4	0	0	0,0	0,1	0,0	0,0
23	Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	134	20	16	2	0,4	0,5	0,2	0,3
24	Metal·lúrgia; fabricació de productes bàsics de ferro, acer i ferroaliatges	12	3	1	0	0,0	0,1	0,0	0,0
25	Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	346	38	47	2	1,0	1,0	0,7	0,3
26	Fabricació de productes informàtics, electrònics i òptics	6	2	4	0	0,0	0,1	0,1	0,0
27	Fabricació de materials i equips elèctrics	11	1	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
28	Fabricació de maquinària i equips n.c.a.a.	31	1	3	0	0,1	0,0	0,0	0,0
29	Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	2	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0

Codi	Activitat econòmica (CNAE-2009)	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	% Mallorca	% Menorca	% Eivissa	% Formentera
30	Fabricació d'altres materials de transport	94	13	12	0	0,3	0,3	0,2	0,0
31	Fabricació de mobles	137	17	8	1	0,4	0,5	0,1	0,2
32	Indústries manufactureres diverses	56	22	4	0	0,2	0,6	0,1	0,0
33	Reparació i instal·lació de maquinària i equips	375	44	70	6	1,1	1,2	1,0	1,0
35	Subministrament d'energia elèctrica, gas, vapor i aire condicionat	27	3	2	0	0,1	0,1	0,0	0,0
36	Captació, potabilització i distribució d'aigua	58	8	12	0	0,2	0,2	0,2	0,0
37	Recollida i tractament d'aigües residuals	16	1	2	2	0,0	0,0	0,0	0,3
38	Activitats de recollida, tractament i eliminació de residus; activitats de valorització	56	8	7	0	0,2	0,2	0,1	0,0
39	Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	1	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0
41	Construcció d'immobles	2.544	253	519	23	7,6	6,7	7,4	3,8
42	Construcció d'obres d'enginyeria civil	48	17	19	2	0,1	0,4	0,3	0,3
43	Activitats especialitzades de la construcció	2.111	228	493	42	6,3	6,1	7,0	7,0
45	Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	847	95	164	8	2,5	2,5	2,3	1,3
46	Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç, excepte vehicles de motor i motocicletes	1.517	155	265	19	4,5	4,1	3,8	3,3
47	Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	4.434	612	964	108	13,3	16,3	13,8	18,2
49	Transport terrestre; transport per canonades	1.305	115	455	33	3,9	3,0	6,5	5,5
50	Transport marítim i per vies de navegació interiors	13	4	7	1	0,0	0,1	0,1	0,2
51	Transport aeri	29	0	3	0	0,1	0,0	0,0	0,0
52	Emmagatzemament i activitats afins al transport	168	22	47	2	0,5	0,6	0,7	0,3
53	Activitats postals i de correus	34	0	5	1	0,1	0,0	0,1	0,2
55	Serveis d'allotjament	1.321	199	415	75	4,0	5,3	5,9	12,6
56	Serveis de menjars i begudes	4.590	501	1.099	118	13,8	13,3	15,7	19,9
58	Edició	53	9	5	0	0,2	0,2	0,1	0,0

Codi	Activitat econòmica (CNAE-2009)	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	% Mallorca	% Menorca	% Eivissa	% Formentera
59	Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió, activitats d'enregistrament de so i edició musical	54	3	10	0	0,2	0,1	0,1	0,0
60	Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	20	3	6	1	0,1	0,1	0,1	0,2
61	Telecomunicacions	75	4	9	0	0,2	0,1	0,1	0,0
62	Serveis de tecnologies de la informació	237	10	11	0	0,7	0,3	0,2	0,0
63	Serveis d'informació	102	4	3	1	0,3	0,1	0,0	0,2
64	Mediació financera, excepte assegurances i fons de pensions	88	9	4	1	0,3	0,2	0,0	0,2
65	Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte la Seguretat Social obligatòria	67	3	2	0	0,2	0,1	0,0	0,0
66	Activitats auxiliars de la mediació financera i d'assegurances	260	20	37	6	0,8	0,5	0,5	1,0
68	Activitats immobiliàries	1.111	112	278	18	3,3	3,0	4,0	3,0
69	Activitats jurídiques i de comptabilitat	1.156	86	194	12	3,5	2,3	2,8	1,9
70	Activitats de les seus centrals; activitats de consultoria de gestió empresarial	228	12	34	3	0,7	0,3	0,5	0,5
71	Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	431	35	81	5	1,3	0,9	1,2	0,8
72	Recerca i desenvolupament	31	3	3	0	0,1	0,1	0,0	0,0
73	Publicitat i estudis de mercat	159	12	26	0	0,5	0,3	0,4	0,0
74	Altres activitats professionals, científiques i tècniques	152	10	24	2	0,5	0,3	0,3	0,3
75	Activitats veterinàries	94	9	16	2	0,3	0,2	0,2	0,3
77	Activitats de lloguer	521	49	127	23	1,6	1,3	1,8	3,8
78	Activitats relacionades amb l'ocupació	42	0	2	0	0,1	0,0	0,0	0,0
79	Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	278	11	43	3	0,8	0,3	0,6	0,5
80	Activitats de seguretat i investigació	51	3	18	0	0,2	0,1	0,2	0,0
81	Serveis a edificis i activitats de jardineria	850	154	200	12	2,5	4,1	2,9	2,1
82	Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars a les empreses	314	18	58	2	0,9	0,5	0,8	0,4

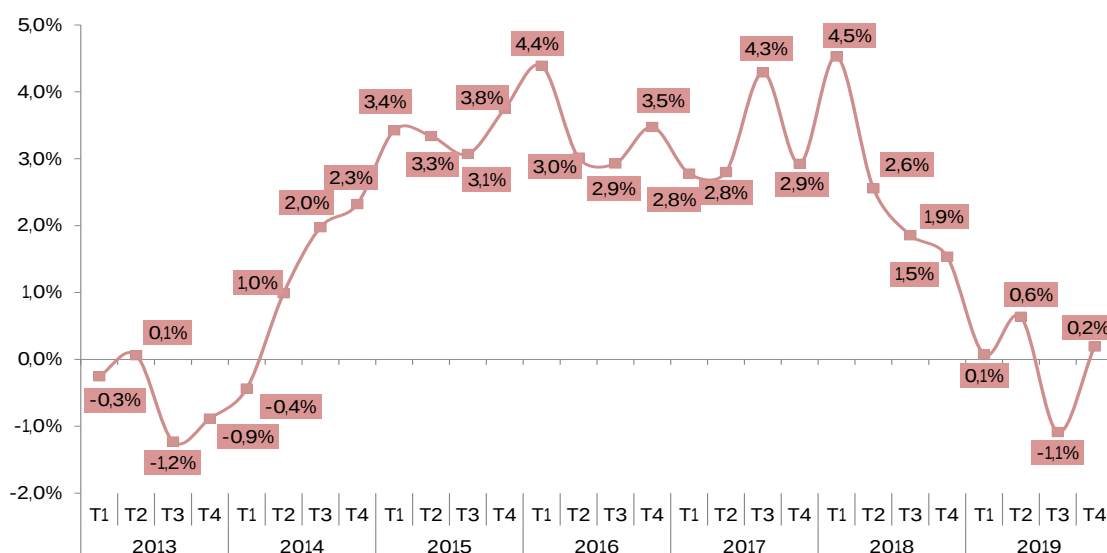
Codi	Activitat econòmica (CNAE-2009)	Mallorca	Menorca	Eivissa	Formentera	% Mallorca	% Menorca	% Eivissa	% Formentera
84	Administració pública, defensa i Seguretat Social obligatòria	531	91	58	8	1,6	2,4	0,8	1,3
85	Educació	841	81	121	3	2,5	2,2	1,7	0,5
86	Activitats sanitàries	841	62	123	6	2,5	1,7	1,8	1,0
87	Assistència de serveis socials amb allotjament	69	3	4	0	0,2	0,1	0,1	0,0
88	Activitats de serveis socials sense allotjament	152	5	13	1	0,5	0,1	0,2	0,1
90	Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	112	16	23	2	0,3	0,4	0,3	0,3
91	Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	40	13	4	0	0,1	0,4	0,1	0,0
92	Activitats relacionades amb els jocs d'atzar i les apostes	103	5	23	1	0,3	0,1	0,3	0,2
93	Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	552	83	127	13	1,7	2,2	1,8	2,1
94	Activitats associatives	651	57	93	4	2,0	1,5	1,3	0,7
95	Reparació d'ordinadors, d'efectes personals i efectes domèstics	128	19	17	0	0,4	0,5	0,2	0,0
96	Altres activitats de serveis personals	1.136	115	232	13	3,4	3,0	3,3	2,2
97	Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic	434	48	185	3	1,3	1,3	2,6	0,5
99	Organismes extraterritorials	10	0	1	0	0,0	0,0	0,0	0,0
	TOTAL	33.370	3.766	7.008	596	100,0	100,0	100,0	100,0

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

L'índex recull, per la seva banda, la demografia de les empreses de les Illes inscrites a la Seguretat Social. Aquesta operació estadística mostra que el nombre total d'empreses en el quart trimestre de 2019 és de 37.349, un 0,2% més que el mateix període del 2018 (vegeu gràfic 6).

Com es pot observar al gràfic, des del segon trimestre del 2014 el creixement de les empreses inscrites en la seguretat social és positiu, si bé en el tercer trimestre del 2019 es va donar un descens (-1,1%) en el nombre d'empreses respecte al tercer trimestre del 2018.

Gràfic 6. Evolució de la variació interanual de les empreses d'alta a la Seguretat Social de les Illes Balears (2013-2019)

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

Aquesta operació estadística permet seguir tant l'evolució del nombre d'empreses que operen a l'arxipèlag com el registrament de les noves altes i baixes. La ràtio del total d'empreses del 2019 és de l'1,0. Aquest resultat indica que les empreses que s'han donat d'alta a les Illes Balears és pràcticament el mateix que el nombre d'empreses que es donen de baixa. Tots els sectors registren valors superiors o iguals a 1, amb l'excepció

de l'agricultura (0,98), el que indica que es varen donar més baixes que altes. Dins del sector dels serveis, del total de noves empreses (altes menys baixes), la majoria es donen en l'hostaleria, seguides del transport i emmagatzematge, mentre que a la resta del sector serveis s'han donat més baixes que altes.

Taula 12. Altes, baixes i ràtio d'altres d'empreses per sector a les Illes Balears (2019)

2019	Alta d'empreses	Baixa d'empreses	Ràtio d'altres
TOTAL	15.936	15.864	1,00
AGRICULTURA I PESCA	302	309	0,98
INDÚSTRIA	538	520	1,03
CONSTRUCCIÓ	1.992	1.977	1,01
SERVEIS	13.104	13.058	1,00
Transport i emmagatzematge	1.490	1.458	1,02
Hostaleria	4.947	4.906	1,01
Resta del sector dels serveis	6.667	6.694	1,00

Font: OTIB, a partir de dades de l'ibestat.

Per concloure l'apartat es pot ressaltar que les microempreses són el tipus d'empresa característic de l'economia de les Illes, de tal manera que el 56,2% d'elles no compten amb cap persona assalariada. Quant a l'activitat, les empreses balears es troben concentrades majoritàriament en els sectors amb més pes dins l'economia de l'arxipèlag: els serveis i la construcció.

La distribució per illa mostra la diversitat de les activitats amb major nombre d'empreses a cada una de les illes en el 2019. A Mallorca, com a centre administratiu de la comunitat autònoma, el pes de les activitats jurídiques o sanitàries supera el de la resta d'illes. A Menorca les activitats agrícoles i ramaderes, així com la indústria superen la mitjana. A les Pitiüses, les relacionades amb la restauració i el comerç són les que tenen una major presència.

PART III. EL MERCAT DE TREBALL A LES ILLES BALEARS

3.1. La població activa

3.1.1. Evolució de la població activa i de la població inactiva

El 2019 creix tant la població activa de les Balears (+2,2%) com la inactiva (+2,3%).

En aquest punt i en els següents de l'informe es mostren els principals indicadors del mercat de treball de les Illes Balears i el seu comportament al llarg de l'any 2019. Per començar, es fa referència a la població activa de les Illes (conjunt d'ocupats més aturats), seguint les dades de l'Enquesta de població activa de l'INE.

A les Illes, la població activa suma 647.150 persones el 2019, que són 14.000 més que ara fa un any (+2,2%). Aquesta xifra és la més alta de tota la sèrie estadística històrica disponible (des del 2002). Si la comparam amb la població activa de l'any 2007, es fa palès el gran nombre de persones que s'han incorporat al mercat laboral de les Illes Balears, de manera que s'han afegit 98.100 persones, un 17,9% en termes relatius.

Gràfic 7. Evolució de la població activa a les Balears (2008-2019) (en milers)

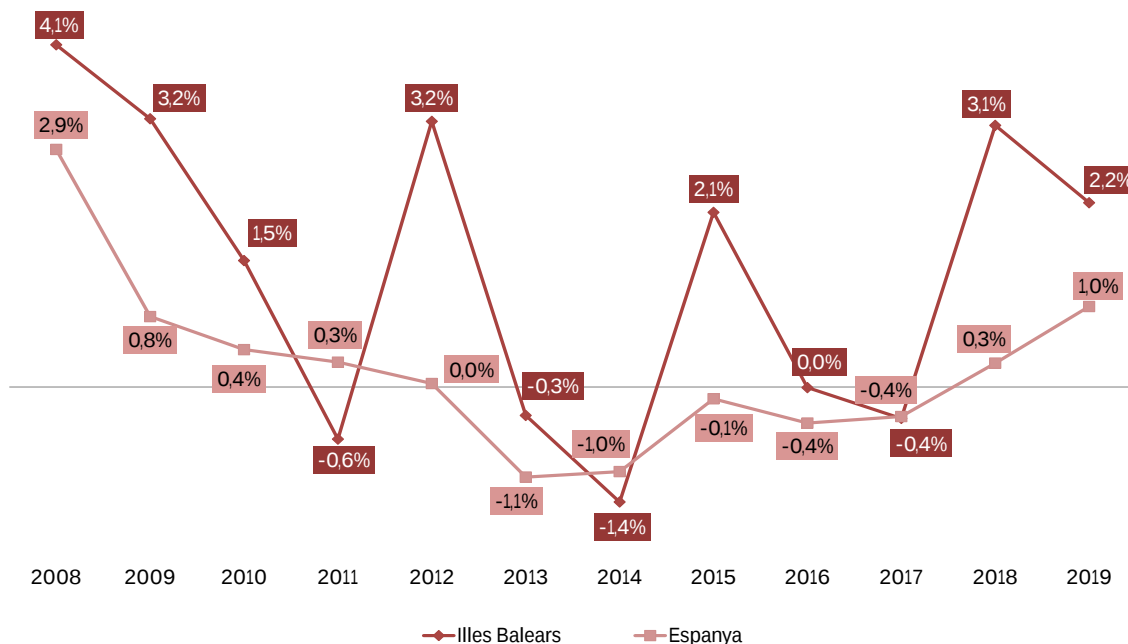

Font: OTIB, a partir de les dades de l'EPA (INE).

En termes interanuals, la població activa creix tant a les Balears com a Espanya el 2019, tot i que a les Illes ho fa amb més força (+2,2% i +1,0%, respectivament). Com s'observa

al gràfic 8, les variacions interanuals de les Illes se situen habitualment per sobre de les nacionals, que, per altra banda, mostren un comportament més lineal que a les Balears.

Gràfic 8. Creixement relatiu de la població activa a les Balears i a Espanya (2008-2019)

Font: OTIB, a partir de les dades de l'EPA (INE).

El mercat de treball està integrat per la població activa i la població inactiva. La inactiva integra a totes les persones en edat de treballar però que, per motius diversos, no cerquen una ocupació. Segons l'EPA, els motius per a la inactivitat són: ser estudiant, estar jubilat o dedicar-se a les tasques de la llar, entre d'altres.

El conjunt de persones inactives a les Illes és de 357.650 persones el 2019. Respecte d'ara fa un any, els inactius han pujat un 2,3% i sumen 8.050 persones més que el 2018. Pel que fa a les causes per a la inactivitat, la que compta amb un major pes és la dels jubilats que representen el 40,0%, seguida de les persones que es dediquen a les tasques

de la llar (23,7%), del conjunt d'altres causes (19,1%) i, finalment, dels estudiants (17,1%). En termes interanuals el grup d'estudiants i els d'altres causes guanyen pes (+0,3 p.p. i +1,2 p.p., respectivament), mentre que es redueix en els altres dos grups. Si es compleixen les previsions de la població a mitjà i llarg termini, es pot esperar un progressiu increment dels inactius per raó de la jubilació i un lleuger descens de la població que estudia. En el primer cas, d'acord amb la major esperança de vida i de la menor mortalitat pujarà el nombre de persones amb dret a una pensió per jubilació. En el segon, perquè la tendència decreixent de la natalitat anirà acompanyat d'una reducció del col·lectiu de joves que estudia.

Taula 13. Evolució de la població activa i de la inactiva a les Illes Balears (2012-2019)

	2012	2014	2016	2017	2018	2019
Pob. activa	614.150	603.600	616.200	613.875	633.150	647.150
Pob. inactiva	302.450	326.525	328.675	343.925	349.600	357.650
Pes segons la classe principal d'inactivitat						
Estudiants	15,3%	14,4%	16,9%	15,8%	16,8%	17,1%
Jubilats	38,7%	37,2%	40,1%	38,2%	40,0%	40,0%
Tasques de la llar	26,3%	28,8%	25,4%	26,4%	25,3%	23,7%
Altres	19,7%	19,6%	17,5%	19,6%	17,8%	19,1%

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

El perfil majoritari de la població activa a les Illes és masculí, de mitjana edat i espanyol. Així, el 2019 els majors pesos corresponen als homes (53,6%), de 25 a 54 anys (76,3%) i de nacionalitat espanyola (76,0%). Destaca l'augment del pes de les dones d'acord amb el creixement de la incorporació femenina al mercat de treball, ja que elles han passat de representar el 41,0% de la població activa l'any 2000 a ser el 46,4% dinou anys després. En termes interanuals, el nombre de dones actives ha crescut un 2,7%, per sobre del creixement dels homes (1,8%).

Per grups d'edat, els menors de 25 anys representen el 7,7% dels actius, les persones de 25 a 54 anys són el 76,3% i els majors de 55 anys són el 16,1%. Des d'una perspectiva temporal més àmplia, i atenent-se a les tendències demogràfiques, el grup de joves actius ha perdut pes sobre el total de població activa, alhora que el guanya el grup

de més edat. Respecte de les dades del 2018, tots els grups d'edat incrementen el nombre d'actius. Hi destaca el grup de més edat, que incrementa el seu nombre un +6,8%, seguit del més jove (+3,5) i del de 25 a 54 anys (+1,2%).

Per nacionalitat, els espanyols suposen tres de cada quatre actius a les Balears (76,0%), i la resta són estrangers (24,0%). D'aquests, el 9,9% són membres de la Unió Europea i el 14,1% restant són de fora de la Unió. S'observa una tendència d'augment del pes dels actius estrangers, que han passat de representar el 21,7% el 2016 a l'actual 24,0%. En termes interanuals, independentment de la nacionalitat tots els actius han incrementat el seu nombre. El grup que ha experimentat el major augment és el dels no comunitaris, els quals han incrementat el seu nombre un +6,4%. Els segueixen els actius de la Unió Europea (+4,2%) i els espanyols (+1,2%).

Taula 14. Evolució de la població activa total per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2012-2019)

Anys	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	16 a 24 anys	25 a 54 anys	55 anys i més	Espanyols	UE-27	NO UE
2012	614,2	54,0%	46,0%	8,4%	78,1%	13,5%	77,8%	10,4%	11,9%
2014	603,6	54,1%	45,9%	7,1%	79,0%	13,9%	77,8%	9,9%	12,2%
2016	616,2	53,5%	46,5%	6,8%	78,5%	14,7%	78,3%	9,6%	12,1%
2017	613,9	54,2%	45,8%	7,0%	77,8%	15,3%	78,0%	9,5%	12,4%
2018	633,1	53,8%	46,2%	7,6%	77,1%	15,4%	76,8%	9,7%	13,5%
2019	647,2	53,6%	46,4%	7,7%	76,3%	16,1%	76,0%	9,9%	14,1%

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

L'any 2019 l'augment interanual de població del +1,8% s'ha traslladat a la població activa, la qual experimenta un increment respecte d'ara fa un any (+2,2%). Així mateix, també ha augmentat la població inactiva (+2,3%), a conseqüència de l'increment de les persones

jubilades i dels estudiants. El perfil majoritari de la població activa a les Illes es masculí, de 25 a 54 anys i de nacionalitat espanyola, tot i que amb el pas del temps es fa palès un increment progressiu de les dones actives, i també un nou repunt dels estrangers.

3.1.2 Població activa per nivell d'estudis

El nombre d'actius amb educació superior mostra una tendència creixent a les Illes Balears. El percentatge de dones actives amb estudis superiors se situa gairebé 10 punts per sobre del percentatge dels homes.

En aquest apartat s'analitza el perfil educatiu de les persones actives de les Illes Balears. El nivell educatiu/formatiu que assoleixen les persones és un factor clau en la seva participació en el mercat laboral. Atesa la importància d'aquest tret del perfil de les persones que cerquen activament una feina es comenten diversos indicadors.

Tot i que és evident que els beneficis d'una major formació i d'una millora en les capacitats de les persones repercuten favorablement en l'economia, també s'han de tenir en compte les característiques particulars de cada economia amb la finalitat que la formació de les persones vagi en concordança amb el mercat de treball al qual s'han d'incorporar. L'economia de les Balears

es caracteritza per una gran concentració en els sectors dels serveis i de la construcció, els quals demanden principalment mà d'obra de qualificació mitjana i baixa. Per aquest motiu, l'elevada oferta de llocs de feina poc qualificats condiciona desfavorablement els resultats educatius de les Balears.

Com es pot observar a la taula 15, a les Illes Balears la major part dels actius compten amb una mitjana o baixa qualificació educativa i, a més, ho fan en major proporció que en el conjunt nacional. De fet, mentre que el pes de les Illes en la primera i segona etapes d'educació secundària supera la mitjana nacional, en educació superior la situació és la contrària. El 2019, el 33,2% dels actius ha finalitzat l'educació superior, resultat que situa a les Balears com la tercera comunitat autònoma amb el pes més baix, 8 punts percentuals per sota de la mitjana nacional i a 21,6 punts de la comunitat amb el major pes de titulats superiors (el País Basc, amb el 54,8%).

Taula 15. Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2019)

Comunitat autònoma	Fins a educació primària	Ed. secundària (1a etapa)	Ed. secundària (2a etapa)	Educació superior i doctorat
Andalusia	9,8	33,7	22,7	33,8
Aragó	5,0	26,1	27,5	41,3
Astúries	2,2	25,4	24,1	48,3
Illes Balears	6,1	33,2	27,4	33,2
Canàries	9,3	28,7	26,4	35,6
Cantàbria	2,2	25,7	27,1	44,9
Castella i Lleó	6,1	28,8	24,1	40,9
Castella-la Manxa	9,0	35,4	23,0	32,6
Catalunya	6,2	26,8	22,6	44,5
Com. Valenciana	4,5	31,8	24,7	38,9
Extremadura	10,3	39,5	20,9	29,4
Galícia	3,6	30,8	23,9	41,8
Madrid	4,1	19,6	25,6	50,7
Múrcia	9,4	34,5	22,9	33,2
Navarra	5,0	20,8	24,9	49,3
País Basc	3,3	19,9	22,0	54,8
La Rioja	3,6	32,5	24,3	39,7
Total Espanya	6,4	28,5	24,0	41,2

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

A la taula següent es mostra l'evolució dels actius per nivell d'estudis a Espanya i a les Illes. De nou, es posa de manifest la situació de desavantatge educatiu de les Balears. A Espanya la població activa que com a màxim ha finalitzat els estudis obligatoris representa el 34,9% del total; en canvi, a Balears són el 39,3%. És a dir, al conjunt espanyol s'observa un menor pes de població en edat de treballar amb l'educació obligatòria i més amb l'educació universitària en comparació amb les xifres de les Illes. En

termes d'evolució, respecte dels valors del 2015 (primer any recollit a la taula), tant al conjunt nacional com a les Illes disminueix el pes dels actius amb estudis de primària i de primera etapa de secundària, mentre que creix en les etapes educatives següents, de manera que s'observa una tendència a una major formació, sobretot en educació superior que ha passat del 28,9% del total de població activa el 2015 al 33,2% el 2019 a les Illes Balears.

Pel que fa al sexe, l'any 2019 es manté la distribució habitual a les Illes, en la qual les dones presenten major nivell educatiu que els homes. Concretament, el pes de les dones amb titulació superior és del 38,4%, i el masculí del 28,7%, la qual cosa representa

un diferencial de gairebé 10 punts a favor d'elles. A Espanya, la diferència és també molt significativa i s'assoleix el 46,1% de dones actives amb estudis superiors sobre el total de dones actives.

Taula 16. Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2015-2017-2019)

	Fins a educació primària			Ed. secundària (1a etapa)			Ed. secundària (2a etapa)			Educació superior i doctorat		
	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019
Total												
Espanya	8,7	7,5	6,4	30,1	29,6	28,5	23,6	23,9	24,0	37,6	39,0	41,2
Illes Balears	7,9	5,8	6,1	34,8	34,1	33,2	28,4	28,1	27,4	28,9	32,0	33,2
Homes												
Espanya	9,7	8,5	7,3	33,5	33,2	32,2	23,5	23,6	23,6	33,3	34,8	36,8
Illes Balears	8,5	6,2	6,9	39,7	38,8	37,9	27,3	26,3	26,5	24,5	28,7	28,7
Dones												
Espanya	7,5	6,3	5,3	26,1	25,5	24,2	23,9	24,2	24,4	42,5	43,9	46,1
Illes Balears	7,3	5,2	5,4	29,1	28,6	27,8	29,7	30,3	28,5	33,9	35,9	38,4

Font: OTIB, a partir de les dades de l'EPA (INE).

La població de les Illes se sol situar pel que fa als indicadors educatius en les darreres posicions per comunitats autònomes. Per exemple, les taxes netes d'escolarització mostren uns resultats molts baixos, a molta distància del resultat espanyol i de la resta de comunitats autònomes. Així, la taxa als 16 anys del curs 2016-17 (el darrer disponible) és del 87,1%, la més baixa de totes les autonomies ja que totes superen el 90%, 8,8 p.p. per sota de la mitjana nacional i 12,8 punts per sota de Navarra, que és la que té una major taxa. Aquesta diferència s'intensifica en el cas de la taxa als 18 anys, la qual també és la més baixa d'Espanya (53,1%), ja que es troba 26,

p.p. per sota del resultat del conjunt nacional (79,2%) i 46,7 punts per sota del valor de Madrid, que és la més alta.

Per nivells o etapes educatives, també s'observen diferències significatives. Així, per exemple als 18 anys, a les Illes Balears just el 12,8% del total de joves es troba escolaritzat en estudis universitaris, front al 33,0% del conjunt d'Espanya, o al 42,8% del País Basc. En canvi, les Illes Balears presenten el segon major percentatge de joves de 18 anys escolaritzats en l'educació d'adults (el 7,5% front el 4,0% del conjunt d'Espanya).

Taula 17. Taxes netes d'escolarització de 16 a 18 anys per comunitat autònoma, i nivells/etapes, curs 2016-2017

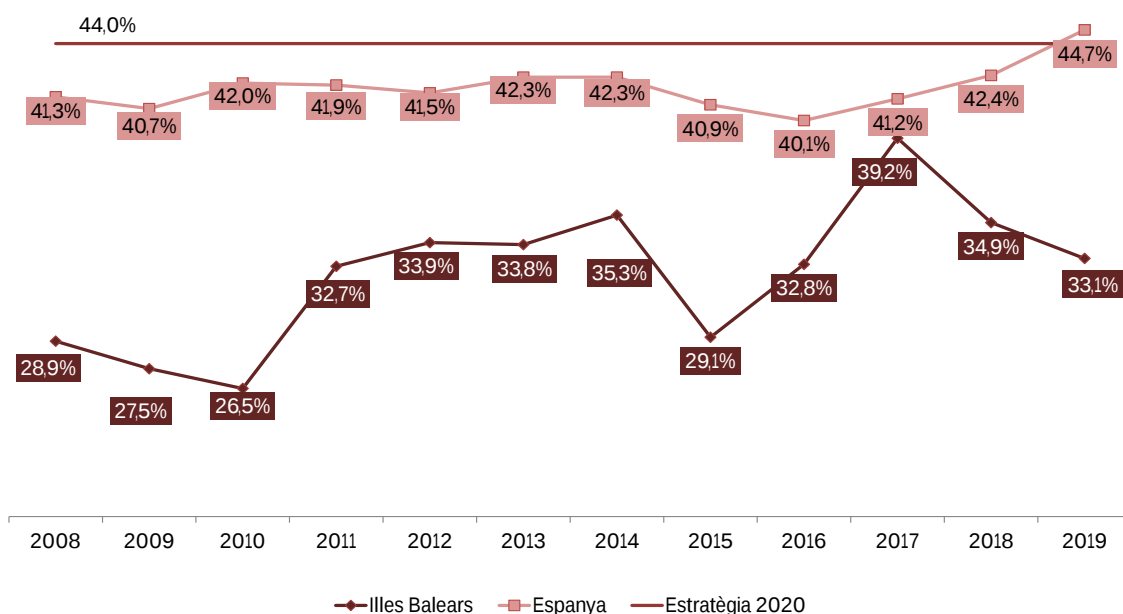
Comunitat autònoma	16 anys				18 anys					
	Total	Ed Obligatoria	2ª et Ed Secund	Ed Adults	Total	Ed Obligatoria	2ª et Ed Secund	Ens Sup no Univ	Ed Univer-sitària	Ed Adults
Andalusia	96,0	31,7	63,7	0,6	74,0	1,5	34,6	4,8	28,9	4,2
Aragó	97,0	37,2	59,7	0,1	88,8	1,8	43,6	4,5	36,0	2,9
Astúries	96,0	26,6	69,4	0,0	78,1	0,8	31,1	6,4	37,0	2,8
Illes Balears	87,1	29,1	57,1	0,9	53,1	0,8	29,6	2,4	12,8	7,5
Canàries	94,1	33,1	60,9	0,0	68,6	1,0	37,4	5,9	21,0	3,3
Cantàbria	94,3	24,2	70,0	0,0	77,7	0,8	40,1	4,7	29,3	2,8
Castella Lleó	99,6	29,4	70,1	0,1	88,6	1,1	39,7	4,5	40,7	2,6
Castella- la Manxa	93,8	30,8	62,6	0,3	62,1	1,1	34,8	3,6	15,1	7,5
Catalunya	95,5	20,9	74,3	0,3	78,3	1,0	31,2	9,5	34,0	2,6
Com Valenciana	94,5	27,4	67,2	0,0	77,1	1,1	36,4	4,6	31,2	3,8
Extremadura	96,1	27,1	67,7	1,3	67,3	0,9	34,9	3,8	19,2	8,5
Galícia	97,1	27,0	69,7	0,4	78,9	1,1	38,1	6,4	29,0	4,3
Madrid	95,1	28,8	66,3	0,1	99,8	0,9	36,6	5,5	52,4	4,4
Múrcia	96,7	34,1	62,5	0,1	77,0	1,6	36,3	3,8	32,4	2,9
Navarra	99,9	20,9	79,0	0,0	80,3	0,6	35,3	6,3	36,2	1,9
País Basc	99,7	20,3	79,3	0,1	90,2	0,8	33,5	10,1	42,8	3,0
La Rioja	97,2	24,9	72,2	0,1	69,1	0,6	41,2	6,5	18,3	2,5
Ceuta	95,2	34,8	60,4	0,0	68,1	1,1	40,7	4,5	12,3	9,5
Melilla	86,2	26,5	59,8	0,0	63,1	1,4	39,7	3,1	14,2	4,7
TOTAL	95,9	28,0	67,6	0,3	79,2	1,1	35,3	5,8	33,0	4,0

Font: OTIB, a partir de dades del Ministeri d'Educació i Formació Professional.

Un dels objectius de l'estratègia europea 2020 és el d'incrementar el pes dels joves de 30 a 34 anys amb estudis superiors, atès que aquest col·lectiu serà la força que lideri el desenvolupament social i econòmic d'Europa, i desenvolupi les habilitats necessàries per adaptar-se a les demandes del mercat de treball actual i futur. Segons les dades recollides en el gràfic 9, el pes de persones

entre 30 i 34 anys amb estudis superiors de les Illes Balears és del 33,1% el 2019, xifra que se situa 11,6 p.p. per sota de la mitjana espanyola (44,7%) i lluny del valor objectiu de l'estratègia per al 2020, que és del 44,0%. En canvi, en el conjunt d'Espanya el 2019, per primer cop, s'assoleix el valor objectiu marcat per l'estratègia Europa 2020.

Gràfic 9. Evolució del percentatge de població de 30-34 anys amb nivell d'Educació Superior. Objectiu de l'estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2008-2019)

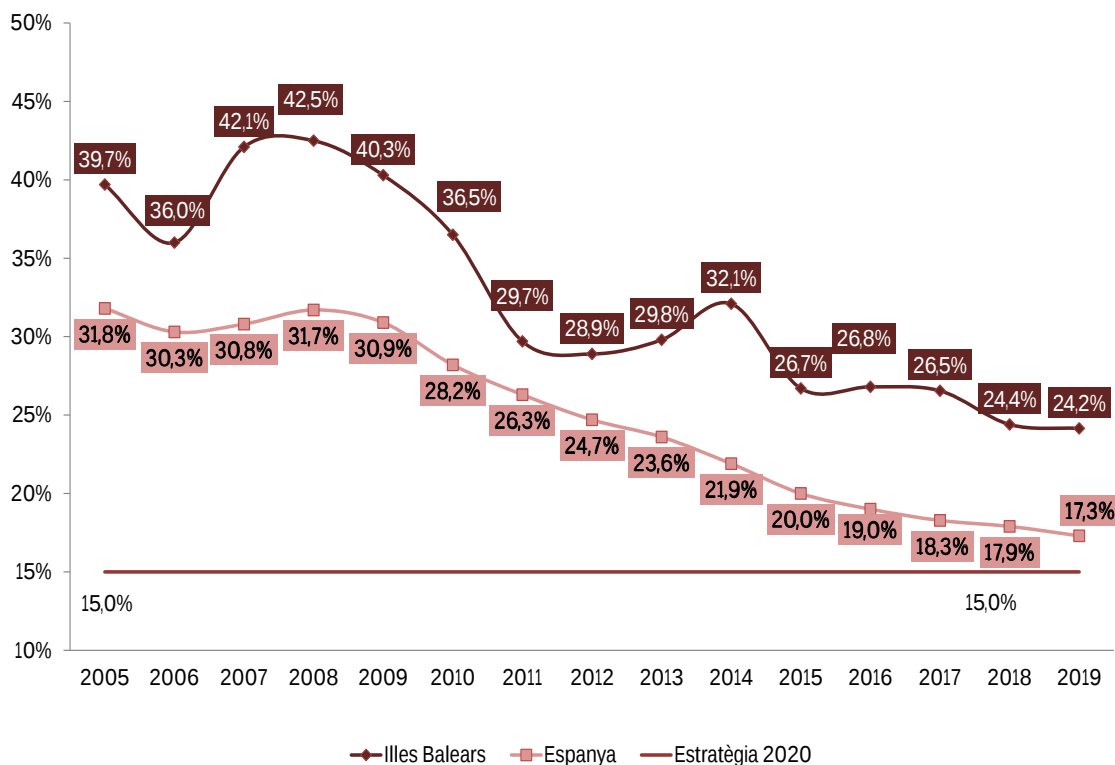
Font: OTIB, a partir de dades del Ministeri d'Educació i Formació Professional.

La taxa d'abandonament escolar prematur² és un altre indicador educatiu en el qual les Balears mostren uns resultats desfavorables. Aquesta dada és important per la repercussió que tindrà en la futura inserció laboral de les persones. L'evolució de l'abandonament escolar a les Illes mostra una tendència a la baixa, com es pot observar en el gràfic 10. D'ençà el 2008, coincidint amb la recessió i a conseqüència d'aquesta, es pot intuir un canvi en el comportament de la població més jove de les Balears. A partir d'aquell any els joves es mantenen dins el sistema educatiu, de manera que disminueix la taxa d'abandonament. Aquesta situació es dona fins al 2013 i 2014, anys en què, de nou, augmenten les persones que deixen les aules. El 2015, en canvi, la taxa d'abandonament

es redueix considerablement, i d'ençà el 2016 continua a la baixa. Per la seva banda, Espanya continua la tendència a la baixa iniciada el 2008 de forma ininterrompuda. Amb aquestes xifres, s'evidencia que el desavantatge educatiu que presenten les Balears és un problema de fons que es manté en el temps. Tot i la lleugera millora durant els primers anys de la crisi, per les dificultats per trobar feina, s'observa que, en el moment que a les Balears comença a revifar el mercat laboral la taxa torna a augmentar. Així, encara que el 2019 finalitza amb una taxa del 24,2% (el valor més baix de tota la sèrie analitzada) la taxa se situa per sobre del 23,0% previst per al 2015, i molt enfora de l'objectiu per al 2020 (15%).

² Taxa d'abandonament escolar prematur: representa la població de 18 a 24 anys que no ha completat el grau d'educació secundària de segona etapa i no segueix cap tipus d'educació o formació.

Gràfic 10. Evolució de la taxa d'abandonament escolar prematur. Objectiu de l'estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2005-2019)

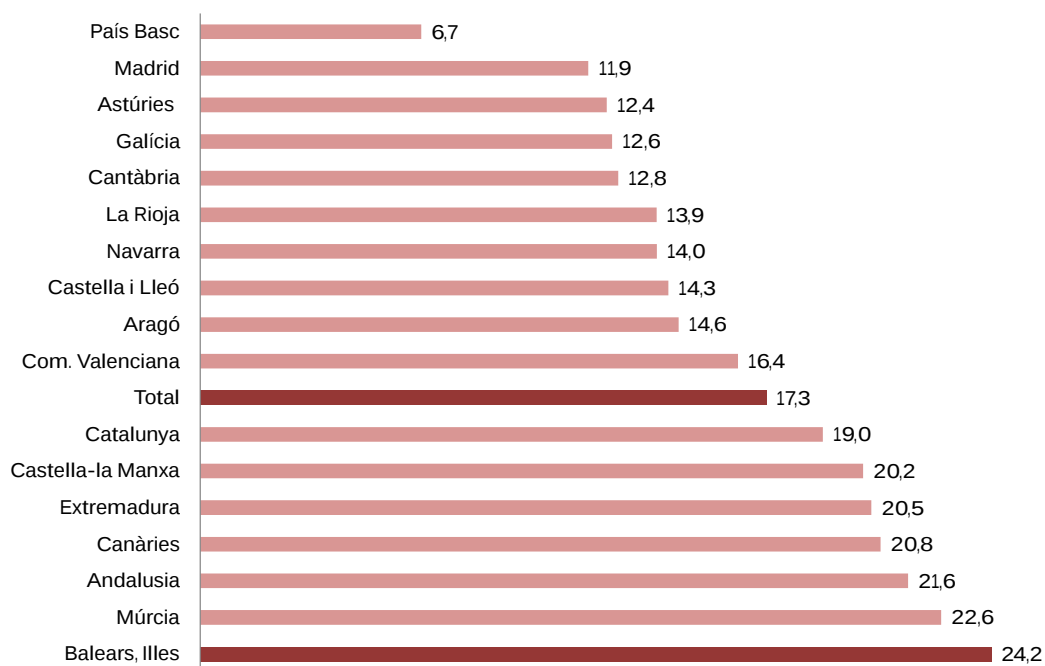

Font: OTIB, a partir de dades del Ministeri d'Educació i Formació Professional.

Balears se situa, una vegada més, com la comunitat autònoma amb la major taxa d'abandonament escolar prematur, superant la mitjana nacional (17,3%) i a molta distància del País Basc, la regió amb el valor més baix (6,7%). Si es compara amb els valors del 2018 dels diferents estats de la UE, la taxa de les Illes supera amb escreix el valor més

alt (Malta, amb un 17,5%) i s'allunya dels resultats d'altres països com Alemanya (10,3%), Itàlia (14,5%) o la mitjana de la UE (10,6%). Per tant, les taxes d'abandonament especialment en el cas de les Illes, però també en el d'Espanya, es troben a molta distància de l'objectiu fixat per l'estratègia Europa 2020, que és del 15%.

Gràfic 11. Taxes d'abandonament escolar prematur per comunitat autònoma (2019)

Font: OTIB, a partir de dades del Ministeri d'Educació i Formació Professional.

En aquest apartat s'ha mostrat el nivell educatiu de les Illes Balears, i com es fa palès no es troba al nivell mitjà de la resta d'Espanya i de la UE. Aquest fet és un obstacle per al desenvolupament de la societat balear, a conseqüència de les repercussions que

provoca en el mercat de treball. Per tant, la millora d'altres indicadors, com ara l'ocupació i l'atur, ha d'anar associada necessàriament a un bon nivell educatiu i de formació de la població balear.

3.1.3. Evolució de la taxa d'activitat

La taxa d'activitat de les Balears assoleix el 64,4% de la població en edat de treballar l'any 2019, i se situa com la taxa més alta del conjunt d'Espanya.

El 2019 la taxa d'activitat de les Illes Balears representa el 64,4% de la població de 16 anys i més, segons l'EPA. Amb aquest resultat, que és el mateix que l'any anterior, es torna a situar com la comunitat autònoma amb la taxa més alta, superant la mitjana estatal (58,6%), que perd 0,1 p.p. respecte el 2018. Si es comparen els resultats del 2019 amb els del 2008, any de començament de la recessió, la taxa de les Balears se situa 0,6 p.p. per sota de la de onze anys enrere (65,0%) i l'espanyola a 1,4 p.p. per sota.

A dia d'avui, la incorporació de la dona al mercat de treball no és equiparable a la masculina i, per això, les taxes d'activitat femenina es mantenen per sota de les masculines. Malgrat això, l'augment continuat de dones en el mercat de treball ha incrementat les seves taxes. Així, han passat de tenir una taxa d'activitat del 54,9% el 2007 al 59,4% el 2019.

Per edat, la taxa més alta la registren les persones entre 25 i 54 anys (87,3%), seguida per la dels menors de 25 anys (45,9%) i pels majors de 55 anys (31,4%). Respecte del resultat del 2018, la taxa mostra el major increment en el grup de més edat que augmenta 1 p.p. Els més joves mantenen pràcticament la mateixa taxa que l'any anterior (+0,1 p.p.) i el grup d'edat central perd -0,3 p.p.

La taxa d'activitat dels estrangers, independentment del seu origen, supera habitualment la dels espanyols. A més, ja dins dels estrangers, la taxa dels extracomunitaris també és més alta que la dels ciutadans de la Unió Europea, malgrat que el diferencial entre ambdues està minvant en els darrers anys, i fins i tot ha desaparegut en el 2019. En detall, el 2019 la taxa dels espanyols assoleix el 62,7%; la dels estrangers de la UE el 70,4%, i la dels no comunitaris el 70,3%. En comparació amb el valor d'ara fa un any, la taxa dels actius espanyols és l'única que creix lleugerament (+0,2 p.p.), mentre que cau entre els dos grups d'estrangers (-0,8 p.p. la dels comunitaris i -1,4 p.p. la dels no comunitaris).

Taula 18. Evolució de la taxa d'activitat per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autònoma (2015-2017-2019)

Comunitat autònoma	Total		Dones			Homes			Menors de 25 anys			Entre 25 i 54 anys			Majors de 54 anys			Espanyols			UE-27			NO UE			
	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019	
Total Espanya	59,5	58,8	58,6	53,7	53,2	53,3	65,7	64,7	64,3	38,8	37,3	36,9	87,4	87,0	87,0	24,1	25,4	26,8	58,0	57,3	57,1	69,7	70,4	70,4	76,1	74,2	71,7
Andalusia	58,8	57,4	56,8	52,3	50,6	50,4	65,5	64,4	63,4	38,3	35,6	34,9	85,1	83,7	83,4	22,7	24,0	25,2	57,9	56,5	56,1	59,7	57,8	56,6	75,2	75,3	71,3
Aragó	58,8	58,6	59,2	52,6	52,8	53,2	65,1	64,6	65,5	37,3	37,6	37,0	89,0	89,1	90,1	23,8	25,5	27,5	56,4	56,5	56,9	82,9	80,4	80,3	75,6	72,0	73,1
Astúries	51,0	50,9	50,7	46,8	46,6	46,9	55,6	55,6	54,9	28,7	28,1	27,6	82,8	83,5	83,8	19,5	21,0	22,3	50,3	50,2	50,0	62,9	72,9	67,8	73,2	66,8	65,6
Illes Balears	65,8	64,1	64,4	60,7	58,1	59,4	70,9	70,2	69,5	45,1	42,2	45,9	88,8	87,5	87,3	30,6	30,2	31,4	63,9	62,3	62,7	70,1	68,0	70,4	76,9	73,9	70,3
Canàries	61,9	60,3	60,1	56,0	56,0	55,2	68,0	64,8	65,2	39,6	37,9	37,7	85,6	84,4	84,2	26,3	26,7	28,7	60,1	58,8	58,1	66,8	67,2	67,8	77,8	72,3	71,8
Cantàbria	56,1	55,8	55,1	50,3	51,0	49,3	62,3	60,9	61,2	28,5	30,1	24,9	85,4	86,6	86,3	23,8	23,8	25,7	55,4	54,4	53,8	64,1	81,7	73,9	69,3	80,7	77,1
Castella i Lleó	54,8	54,8	54,8	48,6	49,0	49,1	61,2	60,7	60,8	32,9	32,3	33,7	86,6	87,4	87,6	23,0	24,6	26,2	53,7	53,8	53,6	75,3	72,2	74,4	74,2	72,9	74,9
Castella-la Manxa	58,6	58,9	58,5	51,2	51,3	51,5	65,9	66,4	65,4	38,1	38,1	36,9	85,9	86,4	85,9	22,7	25,3	27,3	56,7	57,4	56,8	81,7	80,3	81,0	76,6	69,8	70,9
Catalunya	62,3	61,7	61,6	57,0	56,9	57,0	67,9	66,9	66,4	43,8	43,2	45,2	90,0	90,0	89,5	26,1	26,7	27,7	60,4	60,0	59,7	79,4	78,6	77,6	75,2	72,5	71,6
Com. Valenciana	59,1	59,1	58,2	53,2	53,1	52,1	65,2	65,3	64,6	41,0	41,9	37,1	87,0	87,2	86,8	23,4	25,2	26,5	58,1	57,7	57,2	58,0	63,3	62,7	73,1	72,7	66,5
Extremadura	55,2	54,8	55,6	47,5	47,7	49,0	63,1	62,0	62,5	36,8	34,8	34,9	83,7	84,4	84,8	21,5	22,2	26,0	54,8	54,5	55,2	66,1	72,9	72,8	67,5	61,0	67,0
Galícia	53,5	53,3	53,1	48,7	49,1	49,1	58,6	57,9	57,6	32,0	31,3	29,0	85,5	86,0	86,5	20,5	21,6	22,6	52,9	52,7	52,5	65,3	65,2	72,0	70,7	72,9	67,5
Madrid	64,6	62,9	62,8	59,2	58,1	58,4	70,5	68,2	67,8	41,1	36,0	35,2	91,1	90,0	90,1	27,6	28,4	30,3	62,2	60,6	60,5	81,7	82,6	81,2	83,7	79,5	77,9
Múrcia	59,5	59,5	59,1	51,4	52,4	51,9	67,6	66,7	66,4	40,7	37,5	38,8	83,9	83,4	83,5	22,9	27,3	27,5	58,0	57,4	57,9	47,0	47,6	52,6	72,4	76,8	70,0
Navarra	58,8	59,1	58,6	53,7	53,9	53,9	64,1	64,6	63,5	30,9	37,6	30,5	88,4	88,2	89,7	24,2	25,9	26,7	57,6	58,3	56,7	79,9	65,9	84,2	67,9	70,2	72,1
País Basc	56,7	56,2	56,2	51,5	51,0	52,2	62,4	61,8	60,6	30,6	31,3	32,1	88,3	88,6	89,5	23,0	23,8	24,8	55,6	55,1	55,2	80,3	82,4	74,6	80,8	75,0	71,4
La Rioja	59,4	59,0	59,5	52,9	53,5	55,0	66,1	64,7	64,2	34,7	34,3	36,8	88,9	88,6	90,0	25,4	27,5	28,3	57,4	57,0	57,5	86,0	84,6	82,7	69,6	69,4	71,8

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

3.2. La població ocupada

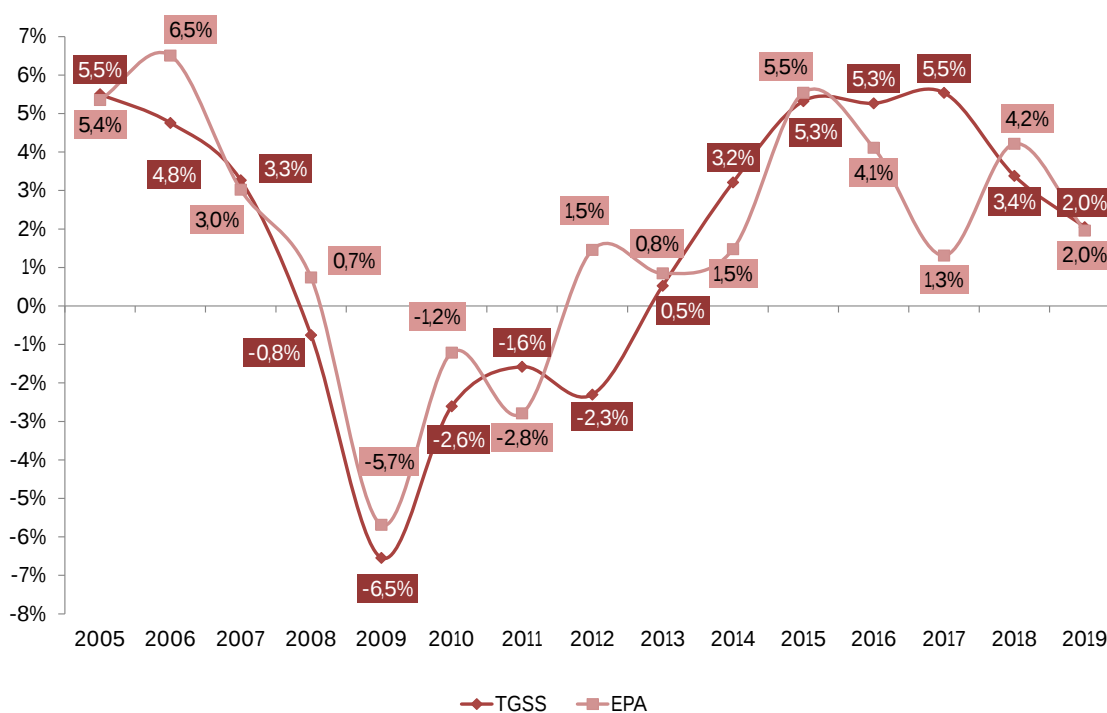
3.2.1. Evolució de la població ocupada i de l'afiliació a la Seguretat Social

D'acord amb les dues fonts disponibles l'ocupació continua augmentant el 2019: un 2,0% tant segons l'EPA, com segons els registres de la Tresoreria de la Seguretat Social.

La informació de la població ocupada s'obté de dues fonts diferents. Una d'elles és el registre d'afiliació a la Seguretat Social de la TGSS i l'altra és l'Enquesta de població activa elaborada per l'INE, que recull la xifra d'ocupats. Els ocupats de l'EPA sumen 571.200 persones el 2019 i els afiliats són

506.882 treballadors. En ambdós casos, les xifres han experimentat un augment del 2,0% en el darrer any. A Espanya els increments respecte de les xifres del 2018 són superiors als de les Illes: +2,3% en el cas de l'EPA i +2,6% segons les xifres de la TGSS. Per tercer any consecutiu la xifra d'afiliació del 2019 assolix el valor més alt de tota la sèrie estudiada a les Illes Balears (des de 1996), i a més ja supera amb escreix la xifra d'afiliats d'altres anys considerats com d'expansió econòmica.

Gràfic 12. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social i població ocupada a les Balears segons l'EPA (2005-2019)

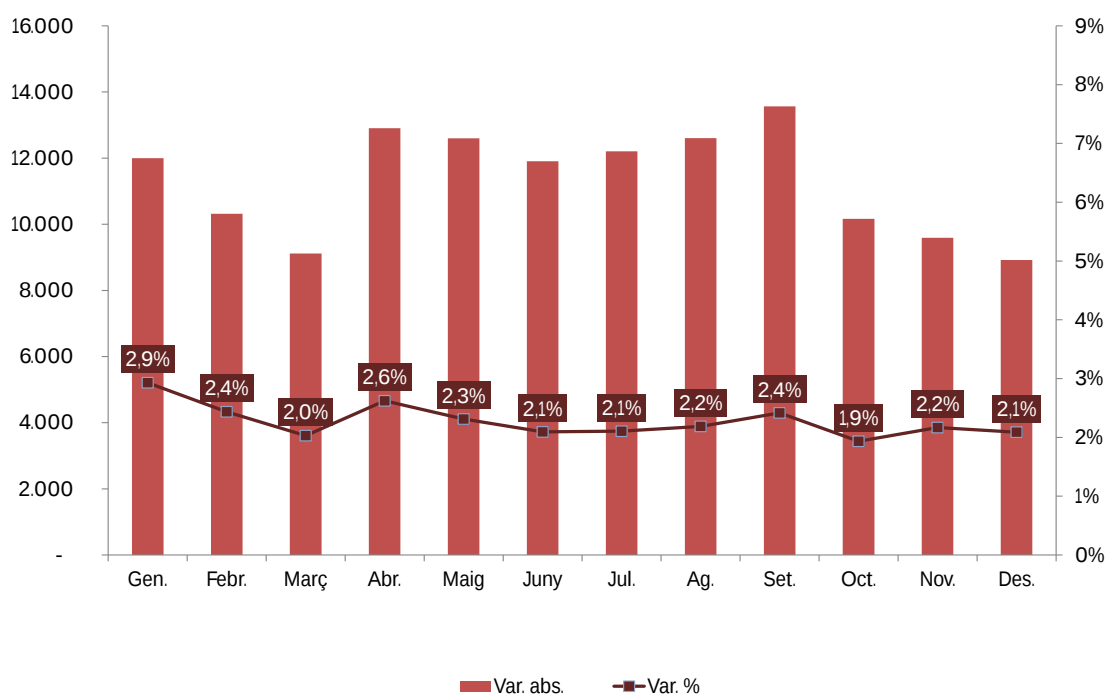

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS i l'EPA (INE).

Pel que fa a l'afiliació a la TGSS, l'evolució interanual dels afiliats durant tots els mesos del 2019 és positiva. Com s'observa al gràfic 13, el creixement interanual oscil·la entre les 13.565 persones més del mes de setembre i les 8.919 del mes de desembre. Per cinquè any consecutiu, el nombre de persones

afiliades supera el mig milió durant varis mesos, en aquest cas durant els sis mesos compresos entre l'abril i el setembre. Aquest creixement es correspon amb l'increment experimentat a tots els sectors, especialment amb el de la construcció (+4,4%).

Gràfic 13. Variació interanual de l'afiliació mitjana a la Seguretat Social a les Balears per mesos (2019)

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

La distribució de l'afiliació per illa es reparteix entre Mallorca, que concentra el 79,7% dels afiliats, Menorca amb el 6,3%, i les Pitiüses el 13,6% restant. En comparació amb l'afiliació del 2018, totes les illes mostren increments,

però de diferent intensitat. De nou, les Pitiüses són les que registren un creixement més accentuat (+2,7%), seguides de Mallorca (+1,9%), i de Menorca (+0,7%), amb un creixement més discret.

Taula 19. Evolució anual de l'afiliació a la Seguretat Social per illes (2012-2019)

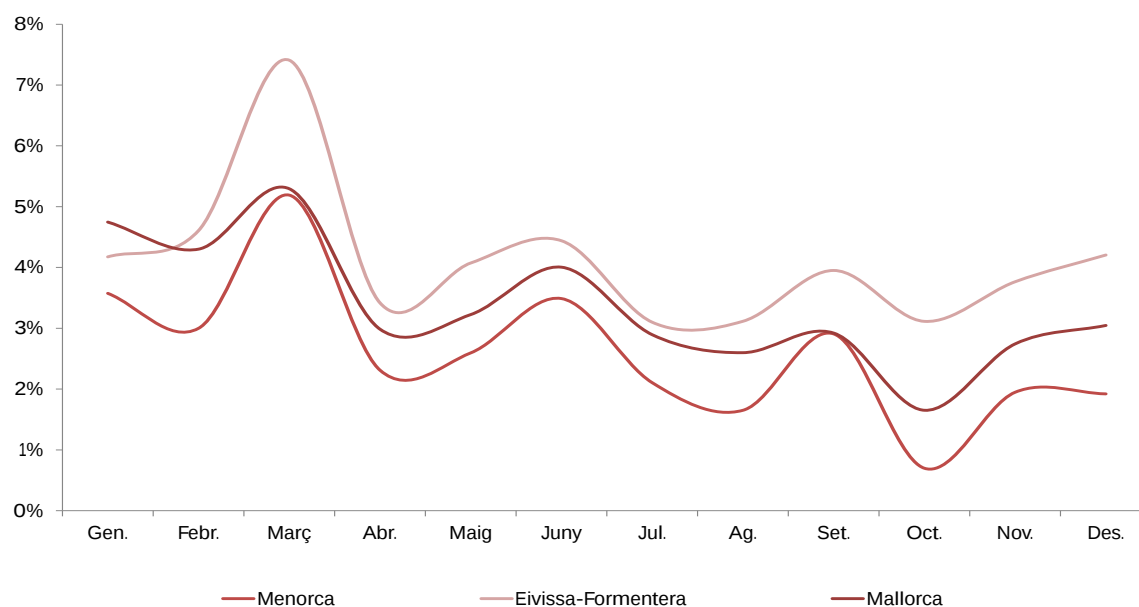
Any	Mallorca	Menorca	Pitiüses	Illes Balears
2012	321.793	27.794	45.248	395.784
2014	328.366	28.202	53.009	410.635
2016	363.209	29.943	60.736	455.257
2017	383.559	31.198	64.241	480.471
2018	396.345	31.926	66.886	496.712
2019	403.986	32.150	68.699	506.882

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

Per mesos i illa, s'observa el bon ritme de creixement de l'afiliació sobretot a les Pitiüses, que registra increments màxims del 5,1% durant el mes d'agost, si bé el mes d'octubre experimenta un descens del -2,8%. Menorca, en canvi, és l'illa amb el ritme de creixement de l'afiliació més discret, amb un màxim en

el mes d'agost (+4,5%), però amb tres mesos de descensos, sobretot el mes de setembre (-2,4%). Finalment, Mallorca presenta tots els mesos del 2019 en positiu, amb valors que van des del +3,5% del mes de novembre fins al +0,2% del mes d'octubre.

Gràfic 14. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social el darrer dia del mes per illes i mesos (2019)

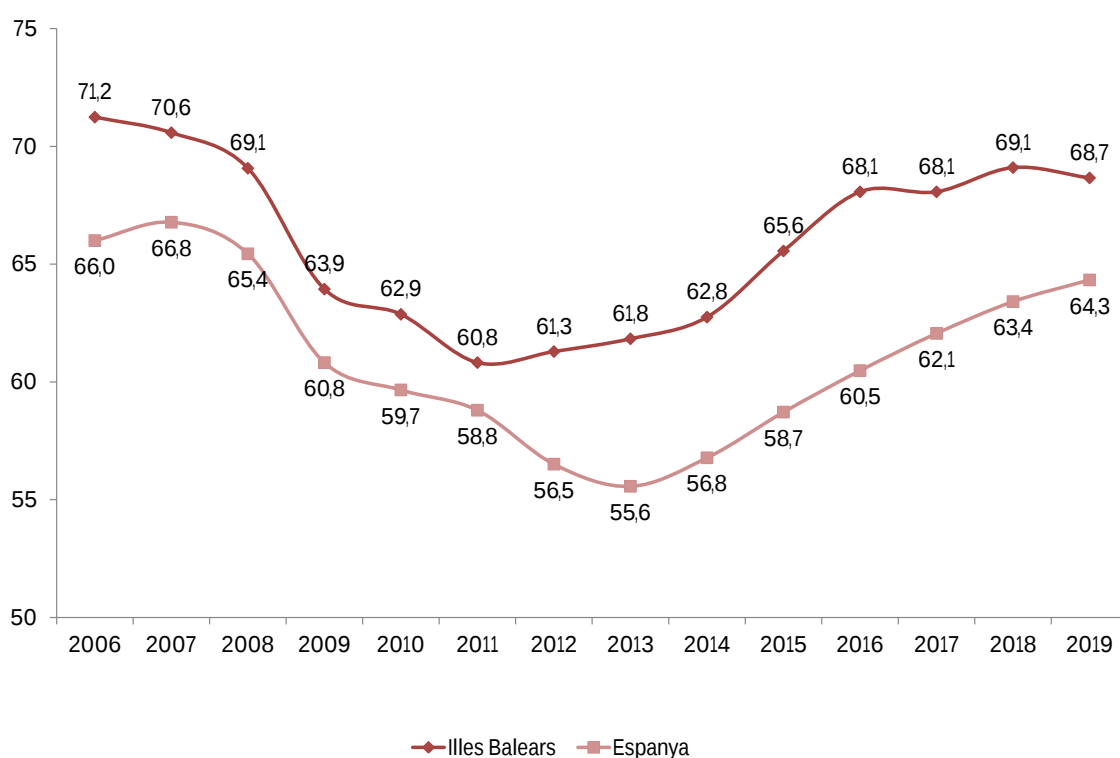
Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

A continuació es realitza l'anàlisi en base a les dades de l'EPA. Com s'observa al gràfic 15, les corbes de les Illes i del conjunt nacional mostren una evolució paral·lela. Ara bé, la taxa d'ocupació de les Balears se situa per sobre de la d'Espanya en tots els anys que es recullen a la sèrie. Com es pot comprovar, aquest és un fet que es dona de manera habitual i que mostra el dinamisme del mercat laboral de les Illes. Del conjunt de comunitats autònomes, només set d'elles registren taxes per damunt del 68%, entre les quals la taxa balear assoleix el 68,7% de la població de 16 a 64 anys el 2019. Aquest resultat situa les Illes com la sisena comunitat amb la taxa d'ocupació més alta, 4,4 p.p. per

sobre de la taxa del conjunt nacional (64,3%) i 12,9 p.p. per damunt d'Andalusia, que és la comunitat autònoma amb la taxa més baixa (55,8%), però 1,4 p.p. per sota de la taxa de Madrid (70,1%), que presenta la més alta.

En termes interanuals, la taxa de Balears experimenta una caiguda de -0,4 p.p., mentre que puja +0,9 p.p. respecte al 2018 la del conjunt d'Espanya. A més llarg termini, si es comparen amb les xifres de l'any 2008, si bé la de Balears la va igualar en el 2018, amb aquesta caiguda interanual se situa 0,4 p.p. per sota. En el cas d'Espanya, la taxa del 2019 se situa encara 1,1 p.p. per sota la del 2008.

Gràfic 15. Evolució de la taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys a Espanya i a les Illes Balears (2006-2019)

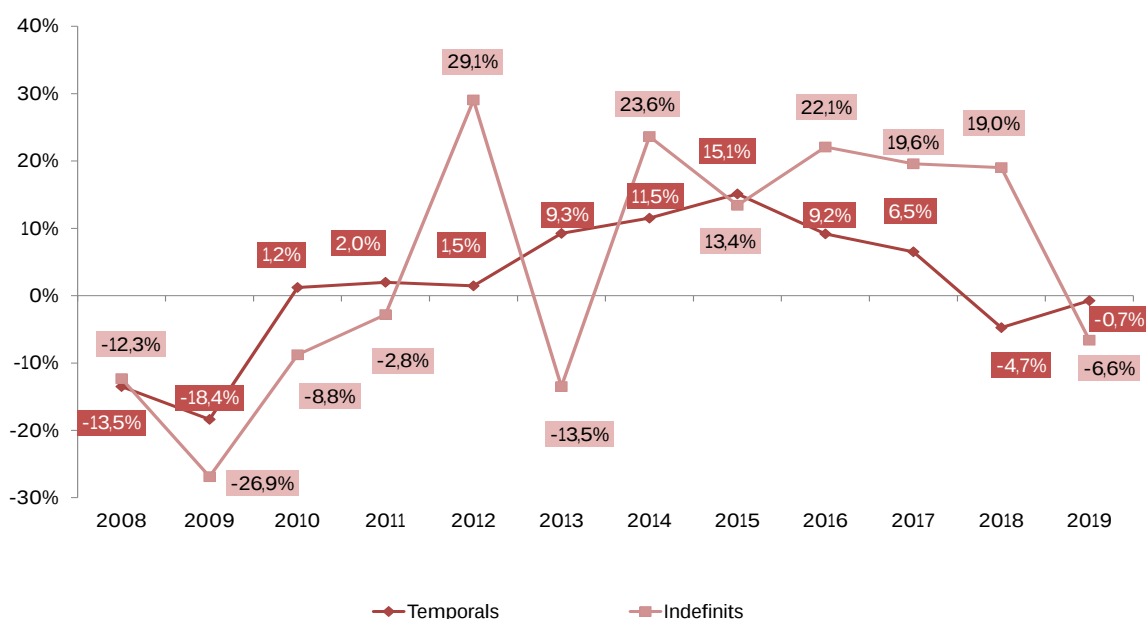
Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

Per aprofundir en la situació de l'ocupació a les Illes, es poden fer servir les dades que recull el SOIB de la nova contractació registrada al llarg de l'any. Així, el total de contractes que s'han signat a les Illes el 2019 és de 520.066, dels quals el 16,4% són indefinits i el 83,6% restant són de caire temporal. Per tercer any consecutiu se supera el mig milió de contractes a la sèrie analitzada (des del 2003).

En termes interanuals, la nova contractació ha disminuït un -1,8%, empena tant pel descens dels contractes temporals (-0,7%), com sobretot pel de la contractació indefinida (-6,6%).

Al llarg dels anys, l'evolució de la contractació temporal mostra un comportament més estable, amb increments del nombre de contractes a tota la sèrie (2005-2017), amb l'excepció dels anys 2008 i 2009, i també dels dos darrers anys. Al mateix temps, la contractació indefinida ha patit durant més temps i de manera més intensa els efectes de la recessió, ja que en total ha experimentat descensos en cinc dels anys recollits al gràfic 16. Ara bé, una vegada deixada enrere la crisi, l'augment interanual dels indefinits ha estat molt intensa entre 2016 i 2018, si bé el 2019 experimenten un notable descens.

Gràfic 16. Variació relativa interanual dels contractes registrats a les Balears segons el tipus de contracte (2008-2019)

Font: OTIB, a partir de les dades del SOIB.

La distribució per illes de la nova contractació que registra el SOIB reflecteix el descens que s'ha produït el 2019, amb reduccions a tot l'arxipèlag (vegeu les taules 71 a 74 de l'annex). Destaca la disminució de les Pitiüses (-8,6% a Formentera i -4,6% a Eivissa), seguides per Mallorca i Menorca (ambdues amb una caiguda del -1,1%).

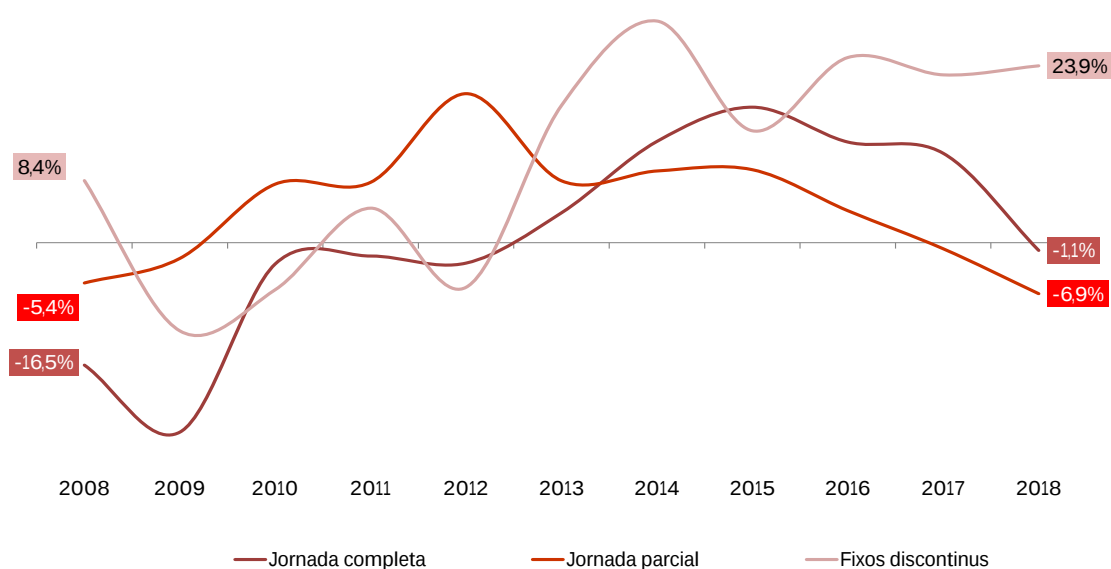
Respecte dels valors d'ara fa un any, els contractes que han experimentat el descens

més important són els indefinits, amb valors que es mouen entre el -13,2% de Menorca i el -8,2% de Formentera. En canvi, es dona un increment del +3,7% en la contractació indefinida a Eivissa. Per la seva banda, els contractes temporals també han reduït el seu nombre. En aquest cas el descens es dona exclusivament a les Pitiüses: -6,4% a Eivissa i -8,9% a Formentera. En canvi, augmenta la contractació temporal a Mallorca (+0,5%) i Menorca (+1,3%).

Durant els primers anys de la recessió es va observar un fort increment de la jornada parcial, la qual en una part important dels casos era involuntària. És a dir, si no es podia trobar un lloc de feina a temps complet s'acceptaven jornades parcials per no romandre a l'atur. En els darrers anys, la situació ha canviat amb increments més intensos de la jornada a temps complet, la qual cosa es tradueix, també, en una major qualitat del treball.

L'any 2019 s'han registrat 332.912 nous contractes a temps complet, que representen el 64,0% de tota la contractació; 148.198 a jornada parcial (el 28,5% del total), i 38.956 fixos discontinus (el 7,5% del total). El descens interanual de la contractació (-1,8%) s'atribueix a totes les modalitats, si bé afecta més als contractes a jornada parcial (-2,6%), i en menor mesura als de temps complet (-1,6%) i als fixos discontinus (-0,9%).

Gràfic 17. Variació relativa interanual de la contractació a les Balears segons el tipus de jornada (2008-2019)

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

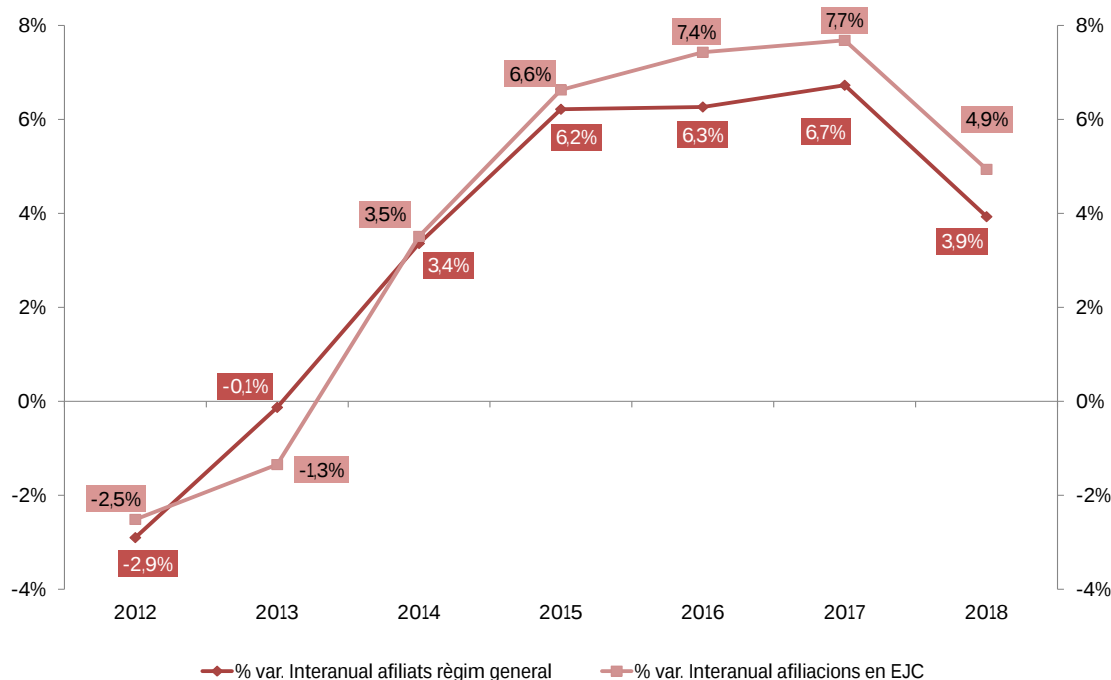
3.2.2. Les hores treballades

El 2019 continua la creació neta d'ocupació amb augments tant del nombre d'ocupats, com del nombre d'hores treballades.

Durant la recessió es va produir un descens de les hores treballades més intens que el nombre de persones ocupades. Aquest fet suposava que les hores es repartien entre els treballadors, de manera que els treballadors varen veure com es reduïa el nombre mitjà

d'hores realitzades. A partir de l'any 2014, amb la recuperació econòmica, tant les hores com els ocupats deixen enrere les xifres negatives i comencen a créixer. En aquest sentit, segons les dades de l'Ibestat i de la TGSS, en el 2019 l'afiliació equivalent a temps complet creix un 1,8% respecte al 2018; lleugerament per sota del creixement dels afiliats al règim general (2,3%).

Gràfic 18. Variació interanual del nombre de treballadors d'alta al règim general de la Seguretat social i de les afiliacions equivalents a jornada completa (2012-2019)

Font: OTIB, a partir de dades de l'Ibestat i TGSS

Segons les dades de l'Enquesta de població activa, durant el 2019 tots els trimestres mostren augments de les hores treballades i del nombre d'ocupats, a excepció del tercer on el nombre d'hores habituals treballades pels ocupats cau un -1,3% i el nombre d'ocupats un -0,3%. De mitjana, dels quatre trimestres del 2019, l'ocupació ha crescut, com s'ha vist, un 2,0% mentre que el nombre d'hores treballades ho ha fet en un 1,2% en el cas del total d'ocupats, però en un 3,2% si només es tenen en compte els assalariats.

Seguint amb les dades de l'EPA, la taula 20 mostra l'evolució dels ocupats no empresaris segons el nombre d'hores habituals dedicades al treball. El nombre total d'ocupats no empresaris és de 472.841 persones el 2019, de les quals 66.986 treballen menys de 30 hores (el 14,2% del total) i 396.763 ho fan més de 30 hores (el 83,9%). Més concretament, la major part d'ells es concentren en una jornada de 31 a 42 hores setmanals (el 78,9%), seguits pels que treballen de 21 a 30 hores (el 6,7%) i pels

que fan d'11 a 20 hores (el 5,6%).

En consonància amb el major increment de contractes a temps complet, creix de forma més significativa el nombre de treballadors amb una jornada superior a les 30 hores (+3,6%), mentre que cauen els ocupats amb jornades inferiors a les 30 hores (-3,1%). Més en detall, en termes interanuals augmenten els ocupats amb jornades més llargues, especialment els que treballen de 31 a 42 hores (+4,4%) i els que en fan de 21 a 30 hores (+3,5%). En canvi, disminueixen els treballadors amb les jornades més curtes: els que treballen d'11 a 20 hores (-9,7%), i els que treballen 10 hores o menys (-3,9%). Aquestes dades sembla que mostren un mercat de treball de més qualitat, amb una reducció de l'ocupació amb durades curtes i un augment de les jornades més llargues, així com una reducció de les jornades que podríem considerar com il·legals per superar la jornada màxima de 42 hores, que cauen un -6,6% respecte al 2018.

Taula 20. Evolució dels ocupats no empresaris segons el nombre d'hores habituals dedicades al treball, 2011-2019

	2011	2013	2015	2017	2018	2019
10 hores o menys	8.088	9.959	9.005	9.593	8.810	8.464
Entre 11 i 20 hores	28.973	29.511	39.342	33.319	29.551	26.699
Entre 21 i 30 hores	23.285	24.751	27.826	27.802	30.741	31.823
Entre 31 i 42 hores	287.689	274.164	294.542	331.079	357.328	372.940
43 i més hores	29.368	40.115	31.195	28.671	25.510	23.823
Fins a 30 hores	60.346	64.221	76.173	70.714	69.102	66.986
Més de 30 hores	317.057	314.279	325.737	359.750	382.838	396.763
No consta	3.978	5.093	5.931	5.073	7.006	9.092
Total ocupats	381.381	383.593	407.841	435.537	458.946	472.841

Font: OTIB, a partir de les dades de l'EPA (INE).

3.2.3. Ocupats per activitat econòmica i ocupació professional

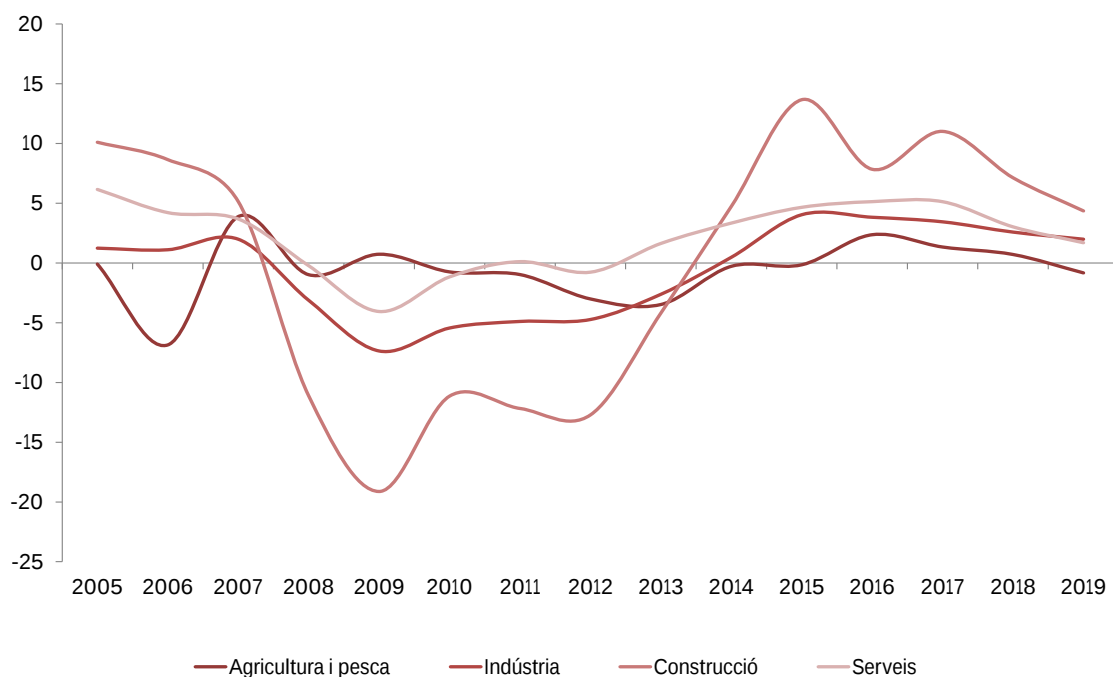
L'afiliació creix interanualment a tots els sectors el 2019, tret de l'agricultura (-0,8%). Destaca l'increment de la construcció (+4,4%), seguida per la indústria (+2,0%) i els serveis (+1,7%).

La TGSS presenta dades desagregades per sectors econòmics, les quals mostren l'evolució de l'afiliació a les Illes Balears a les diferents branques d'activitat. La distribució per sectors es conseqüent amb la importància que representa cada un d'ells dins l'economia de les Illes. El 2019 el sector que concentra la major part de l'afiliació és el dels serveis (416.199 afiliats, el 82,2%); el segueixen la

construcció, amb 54.467 treballadors (el 10,8%); la indústria, amb 28.975 efectius (el 5,7%), i, finalment, l'agricultura, amb 6.716 persones (l'1,3%).

El total d'afiliats a la Seguretat Social s'incrementa un +2,0% el 2019. Respecte el 2018 tots els sectors econòmics, tret de l'agricultura (-0,8%), experimenten increments en el nombre de treballadors, per quart any consecutiu. La construcció amb un creixement del 4,4% és el sector que presenta l'augment més significatiu, seguit de la indústria (+2,0%) i el sector dels serveis (+1,7%).

Gràfic 19. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social per sectors econòmics a les Balears (2005-2019)

Font: OTIB, a partir de les dades de les sèries enllaçades de la CNAE-1993 a la CNAE-2009 de l'Ibestat.

Les activitats econòmiques incloses en els serveis són les que contribueixen en major part a la creació d'ocupació per ser el sector de més pes dins de l'economia, tant espanyola com de les Illes. A la Unió Europea també s'està donant aquesta situació, una tendència a l'alça del tercer sector que guanya pes en detriment dels altres. Ara bé, a les Illes Balears és indiscutible la dependència del sector terciari.

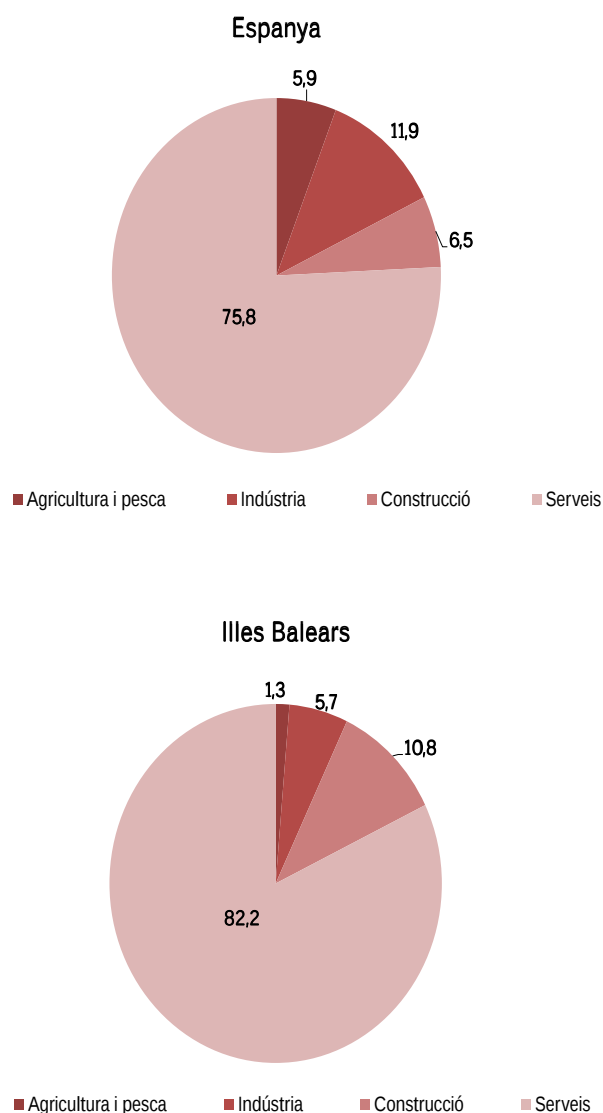
Les dades disponibles posen de manifest la terciarització de l'economia. Si es compara l'afiliació sectorial d'abans de la crisi amb la darrera disponible es fa palès el transvasament dels treballadors des de la indústria i la construcció cap als serveis i, en menor mesura, cap a l'agricultura. El sector secundari (indústria i construcció) va ser el primer afectat per la recessió, amb forts augments de l'atur que, a més, varen perdurar en el temps. Com a resposta alguns treballadors d'aquestes branques d'activitat, davant la necessitat de trobar un lloc de

treball, es varen reorientar cap al sector dels serveis.

Aquest moviment de l'afiliació entre els diferents sectors es fa palès si es comparen els pesos del 2019 amb els de l'any 2007. En aquests onze anys s'observa que la capacitat d'ocupació de la indústria ha disminuït en 1,4 p.p. el pes dels afiliats, a l'igual que la construcció, que perd 5 p.p. Aquests treballadors s'han incorporat als serveis, que han augmentat el pes dels seus afiliats en 6,7 p.p.

Tot i que en els darrers anys ha augmentat considerablement l'afiliació, es veu com la millora econòmica no ha aconseguit recuperar tots els llocs de feina del sector secundari. Aquesta situació es repeteix al conjunt nacional, amb un descens del pes de l'afiliació en l'agricultura, la indústria i la construcció (-0,4 p.p., -0,9 p.p. i -7,7 p.p., respectivament), i creix clarament en els serveis (+8,9 p.p.).

Gràfic 20. Pes de l'afiliació per sectors econòmics a Espanya i a les Illes Balears (2019)

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

Per règim, la distribució del nombre mitjà d'afiliats a la TGSS (506.882, el 2019) es reparteix principalment entre els 398.020 del règim general i els 93.668 del d'autònoms. En els dos casos el nombre de treballadors ha augmentat respecte d'ara fa un any, especialment en el règim general (+2,3%), seguits pels autònoms (+1,9%).

Més en detall, en l'anàlisi per activitats econòmiques s'observa que 17 perden afiliació, entre les quals destaquen: les activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic (506 afiliats menys) o serveis de informació (175 persones manco), en termes absoluts. En termes relatius els

majors descensos es donen a les indústries químiques (-12,3%), els serveis d'informació (-12,1%) i la fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques (-11,0%), totes elles amb descensos superiors al 10%. D'altra banda, els increments més destacats es donen a la construcció d'immobles (1.290 afiliats més, +4,9%), i l'educació (1.124, +4,9%), en termes absoluts. I en termes relatius es registren augments per sobre del 10% a les activitats de cinematografia de vídeo i de programes de televisió, activitats d'enregistrament de so i edició musical (233 afiliats més, +22,6%) i en els serveis de tecnologies de la informació (327 afiliats més, +10,5%).

Taula 21. Evolució de l'afiliació mitjana per activitats econòmiques i règim (2019-2018)

	Var. abs. Total règims 2019/18	2019			2018		
		Total 2019	General	Autònom	Total 2018	General	Autònom
TOTAL ACTIVITATS (CNAE-2009)	10.170	506.882	398.020	93.668	496.712	389.084	91.923
(A) AGRICULTURA, RAMADERIA, SILVICULTURA I PESCA	-56	6.716	1.145	2.495	6.772	1.137	2.488
(01) Agricultura, ramaderia, caça i activitats dels serveis que s'hi relacionen	-43	5.557	555	2.441	5.600	546	2.434
(02) Silvicultura i explotació forestal	-4	535	493	42	539	498	40
(03) Pesca i aquicultura	-9	624	96	13	633	93	14
(B) INDÚSTRIES EXTRACTIVES	22	391	343	49	370	322	48
(05-07) Extracció de productes energètics	0	1	0	1	1	0	1
(08) Extracció de minerals no metàl·lics ni energètics	22	388	343	46	366	322	45
(09) Activitats de suport a les indústries extractives	0	2	0	2	2	0	2
(C) INDÚSTRIES MANUFACTURERES	363	23.086	17.464	5.621	22.723	17.201	5.522
(10-11) Indústries de productes alimentaris i de begudes	-68	5.424	4.716	708	5.492	4.777	714
(12) Indústria del tabac	0	0	0	0	0	0	0
(13-14) Indústries tèxtils i de la confecció	-11	783	424	360	794	449	345
(15) Indústria del cuir i el calçat	-41	1.195	1.044	151	1.236	1.079	157
(16) Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	28	1.406	865	540	1.378	833	545
(17-18) Indústria del paper; edició, arts gràfiques i reproducció de suports enregistrats	20	1.312	900	412	1.292	888	404
(19) Coqueries i refinació del petroli	0	0	0	0	0	0	0
(20) Indústries químiques	-36	254	220	34	290	254	35
(21) Fabricació de productes farmacèutics	2	148	146	2	146	144	2
(22) Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	-10	83	59	24	93	68	25
(23) Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	-36	1.390	1.110	280	1.426	1.147	279
(24) Metal·lúrgia; fabricació de productes bàsics de ferro, acer i ferroaliatges	6	270	162	108	264	149	115
(25) Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equips	188	2.930	2.207	723	2.742	2.066	677
(26-28) Indústria de material i equipament elèctric, electrònic i òptic	-12	590	453	137	602	458	145
(29-30) Fabricació de material de transport	8	1.575	1.310	266	1.567	1.292	275
(31-33) Indústries manufactureres diverses	328	5.727	3.850	1.875	5.400	3.595	1.804
(D) SUBMINISTRAMENT D'ENERGIA ELÈCTRICA, GAS, VAPOR I AIRE CONDICIONAT	-7	894	868	26	901	876	26
(E) SUBMINISTRAMENT D'AIGUA, ACTIVITATS DE SANEJAMENT, GESTIÓ DE RESIDUS I DESCONTAMINACIÓ	187	4.604	4.503	101	4.417	4.321	96
(36) Captació, potabilització i distribució d'aigua	43	1.457	1.406	50	1.414	1.368	46
(37) Recollida i tractament d'aigües residuals	24	234	225	9	210	203	7
(38) Activitats de recollida, tractament i eliminació de residus; activitats de valorització	120	2.907	2.871	37	2.787	2.749	38
(39) Activitats de descontaminació i altres serveis de gestió de residus	1	6	1	5	5	1	4
(F) CONSTRUCCIÓ	2.274	54.467	38.421	15.969	52.193	36.739	15.386
(41) Construcció d'immobles	1.290	27.612	20.846	6.766	26.322	19.879	6.443
(42) Construcció d'obres d'enginyeria civil	4	1.242	1.036	206	1.238	1.032	206
(43) Activitats especialitzades de la construcció	981	25.614	16.539	8.997	24.633	15.827	8.738

	Var. abs. Total règims 2019/18	2019			2018		
		Total 2019	General	Autònom	Total 2018	General	Autònom
(G) COMERÇ A L'ENGRÒS I AL DETALL; REPARACIÓ DE VEHICLES DE MOTOR I MOTOCICLETES	400	82.300	62.983	19.317	81.900	62.374	19.526
(45) Venda i reparació de vehicles de motor i motocicletes	31	8.628	6.401	2.227	8.597	6.371	2.226
(46) Comerç a l'engròs i intermediaris del comerç	284	19.583	15.904	3.679	19.299	15.635	3.664
(47) Comerç al detall, excepte el comerç de vehicles de motor i motocicletes	85	54.089	40.677	13.411	54.004	40.368	13.637
(H) TRANSPORT I EMMAGATZEMATGE	718	26.079	19.677	4.998	25.361	19.045	4.934
(49) Transport terrestre; transport per canonades	160	13.407	8.907	4.500	13.247	8.696	4.551
(50) Transport marítim i per vies de navegació interiors	47	1.372	67	89	1.325	61	76
(51) Transport aeri	146	2.787	2.745	42	2.641	2.602	39
(52) Emmagatzament i activitats afins al transport	267	6.888	6.515	186	6.621	6.260	168
(53) Activitats postals i de correus	98	1.625	1.443	182	1.527	1.426	101
(I) HOSTALERIA	391	103.548	91.000	12.548	103.157	90.628	12.529
(55) Serveis d'allotjament	411	50.999	49.589	1.410	50.588	49.190	1.398
(56) Serveis de menjars i begudes	-20	52.549	41.411	11.138	52.569	41.438	11.131
J (58-63) INFORMACIÓ I COMUNICACIONS	401	8.830	7.076	1.754	8.429	6.729	1.700
(58) Edició	-2	897	683	214	899	683	216
(59) Activitats de cinematografia, de vídeo i de programes de televisió, activitats d'enregistrament de so i edició musical	233	1.261	965	296	1.028	756	273
(60) Activitats d'emissió i programació de ràdio i televisió	1	348	312	36	347	313	34
(61) Telecomunicacions	18	1.622	1.402	220	1.604	1.384	220
(62) Serveis de tecnologies de la informació	327	3.439	2.703	737	3.113	2.407	706
(63) Serveis d'informació	-175	1.264	1.012	252	1.439	1.187	252
(K) ACTIVITATS FINANCERES I D'ASSEGURANCES	-43	6.928	5.660	1.268	6.971	5.713	1.258
(64) Mediació financera, excepte assegurances i fons de pensions	-56	4.487	4.401	86	4.543	4.462	81
(65) Assegurances, reassegurances i fons de pensions, excepte Seguretat Social obligatòria	5	552	503	49	547	494	53
(66) Activitats auxiliars de la mediació financera i d'assegurances	8	1.889	756	1.133	1.881	757	1.124
(L) ACTIVITATS IMMOBILIÀRIES	295	5.571	3.351	2.220	5.276	3.185	2.091
(M) ACTIVITATS PROFESSIONALS, CIENTÍFIQUES I TÈCNiques	863	20.973	13.163	7.810	20.110	12.637	7.472
(69) Activitats jurídiques i de comptabilitat	200	8.073	5.933	2.140	7.873	5.759	2.114
(70) Activitats de les seues centrals, activitats de consultoria de gestió empresarial	111	2.307	1.567	741	2.196	1.495	701
(71) Serveis tècnics d'arquitectura i enginyeria; assaigs i anàlisis tècnics	266	3.977	2.291	1.686	3.711	2.102	1.609
(72) Recerca i desenvolupament	29	690	429	261	661	394	267
(73) Publicitat i estudis de mercat	49	1.952	1.139	813	1.903	1.125	778
(74) Altres activitats professionals, científiques i tècniques	182	3.228	1.365	1.863	3.046	1.348	1.698
(75) Activitats veterinàries	25	745	439	306	720	415	305
(N) ACTIVITATS ADMINISTRATIVES I SERVEIS AUXILIARS	1.296	39.095	33.321	5.679	37.799	32.231	5.467
(77) Activitats de lloguer	-72	6.421	5.026	1.394	6.493	5.101	1.391
(78) Activitats relacionades amb l'ocupació	32	1.256	1.194	63	1.224	1.160	64
(79) Activitats de les agències de viatges, operadors turístics i altres serveis de reserves i activitats que s'hi relacionen	181	6.866	6.295	570	6.685	6.134	551
(80) Activitats de seguretat e investigació	85	3.436	3.284	58	3.351	3.193	58
(81) Serveis a edificis i activitats de jardineria	584	15.039	12.456	2.583	14.455	12.040	2.415
(82) Activitats administratives d'oficina i altres activitats auxiliars a les empreses	485	6.076	5.066	1.011	5.591	4.603	989

	Var. abs. Total règims 2019/18	2019			2018		
		Total 2019	General	Autònom	Total 2018	General	Autònom
(O) ADMINISTRACIÓ PÚBLICA, DEFENSA I SEGURETAT SOCIAL OBLIGATÒRIA	343	21.365	21.319	40	21.022	20.989	27
P (85) EDUCACIÓ	1.124	23.844	21.587	2.254	22.720	20.559	2.159
Q (86-88) ACTIVITATS SANITÀRIES I DE SERVEIS SOCIALS	1.085	39.048	36.337	2.712	37.964	35.344	2.619
(86) Activitats sanitàries	765	30.272	27.674	2.598	29.507	27.009	2.498
(87) Assistència de serveis socials amb allotjament	22	3.615	3.599	16	3.593	3.571	22
(88) Activitats de serveis socials sense allotjament	298	5.161	5.064	97	4.864	4.764	99
(R) ACTIVITATS ARTÍSTIQUES, RECREATIVES I D'ENTRETENIMENT	417	12.085	9.266	2.443	11.668	9.001	2.311
(90) Activitats de creació, artístiques i d'espectacles	4	2.240	1.103	1.138	2.236	1.178	1.059
(91) Activitats de biblioteques, arxius, museus i altres activitats culturals	18	407	343	64	389	323	66
(92) Activitats relacionades amb els jocs d'atzar i les apostes	49	1.267	1.144	122	1.218	1.096	122
(93) Activitats esportives, recreatives i d'entreteniment	346	8.171	6.676	1.120	7.825	6.405	1.065
(S) ALTRES SERVEIS	151	15.368	8.978	6.343	15.217	8.935	6.236
(94) Activitats associatives	50	3.299	3.031	221	3.249	2.980	222
(95) Reparació d'ordinadors, d'efectes personals i efectes domèstics	-97	2.077	665	1.412	2.174	675	1.500
(96) Altres activitats de serveis personals	198	9.992	5.283	4.709	9.794	5.280	4.515
(T) ACTIVITATS DE LES LLARS QUE DONEN OCUPACIÓ A PERSONAL DOMÈSTIC; ACTIVITATS DE LES LLARS QUE PRODUIXEN BÉNS I SERVEIS PER A ÚS PROPI	-506	11.117	996	11	11.623	1.007	18
(97) Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic	-506	11.117	996	11	11.623	1.007	18
(U) ORGANISMES EXTRATERRITORIALS	2	48	39	9	46	38	8
No consta	452	526	526	0	74	74	0

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS explotades per l'IBestat.

L'explotació de les dades del SOIB ens permet saber quines són les ocupacions amb més contractació el 2019 desagregades per sexe. En la taula següent es recullen les 20 ocupacions amb més contractes signats per les dones i també pels homes. La primera cosa que es pot destacar és la sobrerrepresentació de les ocupacions que pertanyen als serveis, especialment en el cas de les dones, ja que totes elles hi pertanyen a aquest sector. En el cas dels homes, tot i ser majoria les dels serveis, també es troben ocupacions incloses en la resta de sectors econòmics.

En el cas de les dones, el total de contractes signats en les 20 ocupacions és de 176.877, que representen el 74,8% del total de la contractació del 2019. Les tres ocupacions més contractades mostren cada una d'elles un pes superior al 10% del total de la contractació, de manera que en conjunt suposen el 45,2% del total. És a dir, aquestes tres ocupacions agrupen pràcticament la meitat dels contractes signats durant el 2019. Són les següents: cambreres (representen el

19,2% de tota la contractació de les dones), personal de neteja (el 15,2%) i venedores de botigues i magatzems (el 10,8%). D'aquestes, dues ocupacions corresponen a feines de mitjana qualificació (grup 5) i una a feines no qualificades (grup 9). De les 20 ocupacions analitzades n'hi ha quatre que corresponen a feines que requereixen una alta qualificació (grups 1 a 3 de la CNO-11), les quals representen el 7,3% dels contractes.

Respecte als homes, les 20 ocupacions més contractades representen el 64,0% del total dels contractes. Per la seva banda, les tres ocupacions amb més contractació sumen el 28,4% i són: cambrers (15,5%), paletes (7,7%) i peons de la construcció (5,2%). Com ja s'ha comentat, les ocupacions més contractades es troben més diversificades entre els homes, amb ocupacions de gairebé tots els sectors: una a la indústria i dues a la construcció. De les 20 analitzades, quatre responen a ocupacions de més alta qualificació (grups 2 i 3) i sumen el 6,7% dels contractes.

Taula 22. Les vint ocupacions amb més contractació per sexe a les Balears (2019)

Codi	Dones	Absoluts	%	Acumulat	Var. 19/18
5120	Cambrers assalariats	45.381	19,2	19,2	-0,5%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	36.021	15,2	34,4	-0,8%
5220	Venedors de botigues i magatzems	25.525	10,8	45,2	-8,0%
4500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	9.210	3,9	49,1	-0,8%
9310	Ajudants de cuina	8.482	3,6	52,7	-6,9%
3724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	7.743	3,3	56,0	-9,7%
5110	Cuiners assalariats	5.438	2,3	58,3	1,1%
9100	Empleats domèstics	4.079	1,7	60,0	-4,3%
4421	Empleats d'agències de viatges	3.659	1,5	61,5	-15,7%
2933	Coreògrafs i ballarins	3.579	1,5	63,1	-17,3%
4309	Empleats administratius sense tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	3.319	1,4	64,5	-11,8%
4422	Recepcionistes d'hotels	3.173	1,3	65,8	-0,5%
9229	Altres tipus de personal de neteja no classificat en altres apartats	3.128	1,3	67,1	-4,8%
2932	Compositors, músics i cantants	3.109	1,3	68,4	-4,5%
2935	Actors	2.889	1,2	69,7	45,9%
9700	Peons de les indústries manufactureres	2.782	1,2	70,8	-8,9%
5611	Auxiliars d'infermeria hospitalària	2.763	1,2	72,0	-1,6%
5824	Hostesses de terra	2.590	1,1	73,1	18,4%
4221	Empleats de serveis de correus (excepte empleats de finestra)	2.033	0,9	74,0	-4,7%
4412	Recepcionistes (excepte d'hotels)	1.974	0,8	74,8	-0,4%
	Total 20 ocupacions	176.877	74,8	74,8	
	Total contractació dones	236.464	100,0	100,0	

Codi	Homes	Absoluts	%	Acumulat	Var. 19/18
5120	Cambrers assalariats	44.062	15,5	15,5	-1,2%
7121	Paletes	21.800	7,7	23,2	-3,5%
9602	Peons de la construcció d'edificis	14.693	5,2	28,4	-5,7%
5110	Cuiners assalariats	12.579	4,4	32,8	1,1%
9310	Ajudants de cuina	12.495	4,4	37,2	-5,7%
9700	Peons de les indústries manufactureres	10.377	3,7	40,9	2,1%
5220	Venedors de botigues i magatzems	8.676	3,1	44,0	-3,3%
2932	Compositors, músics i cantants	8.273	2,9	46,9	5,9%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	7.321	2,6	49,5	-6,9%
8412	Conductors assalariats d'automòbils, taxis i furgonetes	6.105	2,2	51,6	1,7%
9811	Peons del transport de mercaderies i descarregadors	5.167	1,8	53,4	-10,7%
3724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	4.613	1,6	55,1	-5,9%
5942	Auxiliars de vigilant de seguretat i similars no habilitats per a portar armes	3.912	1,4	56,4	-7,4%
8432	Conductors assalariats de camions	3.572	1,3	57,7	-3,0%
4500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic ncaa	3.500	1,2	58,9	1,4%
3831	Tècnics de l'enregistrament audiovisual	3.039	1,1	60,0	83,5%
9490	Altres ocupacions elementals	2.959	1,0	61,1	2,6%
2935	Actors	2.956	1,0	62,1	53,2%
7191	Treballadors de manteniment d'edificis	2.655	0,9	63,0	-6,2%
5992	Vigilants de piscines i platges, socorristes	2.632	0,9	64,0	-15,8%
	Total 20 ocupacions	181.386	64,0	64,0	
	Total contractació homes	283.602	100,0	100,0	

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

3.2.4. Perfil dels ocupats per règim, sexe, edat i nacionalitat

El 78,3% dels treballadors de les Balears es troben afiliats al règim general de la TGSS. El perfil majoritari dels afiliats és el d'un home (53,6%), de 25 a 54 anys (76,7%) i de nacionalitat espanyola (81,3%). Tot i això, en els darrers anys destaca l'augment de les dones, dels majors de 55 anys i dels estrangers comunitaris.

Com ja s'ha comentat, el gruix de l'afiliació es troba en el règim general. El 2019 aquest règim compta amb 398.020 treballadors, que representen el 78,5% de tots els afiliats. Ja a certa distància es troba el règim d'autònoms, que representa el 18,5%. Els altres tres règims es reparteixen els afiliats restants, els

quals són poc significatius en pes relatiu: el de la llar (2,0%), el del mar i l'agrari (0,5%, ambdós). Aquesta és la distribució habitual de l'afiliació entre els diferents règims a l'economia balear.

En termes interanuals, augmenten el nombre d'afiliats del règim general, l'autònom i el règim del mar. En canvi, cau l'afiliació en el règim especial de la llar, que amb aquest ja porta sis anys consecutius de descensos (-4,6%) i en el règim agrari (-2,2%). El règim general és el que experimenta el major augment (+2,3%), seguit pel d'autònoms (+1,9%) i del règim especial del mar (+1,5%).

Taula 23. Evolució de l'afiliació per règims de cotització a les Balears (2012-2019)

	2012	2014	2016	2017	2018	2019
R. general	301.062	310.777	350.775	374.371	389.084	398.020
R. autònoms	79.638	83.243	88.043	89.949	91.923	93.668
R. esp. agrari	2.707	2.482	2.598	2.613	2.620	2.562
R. esp. del mar	1.915	2.048	2.259	2.413	2.486	2.522
R. esp. de la llar	10.462	12.084	11.582	11.123	10.599	10.110
Total	395.784	410.635	455.257	480.471	496.712	506.882

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

La població afiliada de les Illes Balears es caracteritza pels trets següents: és majoritàriament de sexe masculí, d'edat mitjana i nacionalitat espanyola. Si s'analitzen aquestes característiques una per una, s'observa que quant al sexe el 53,6% dels afiliats són homes i el 46,4% són dones, la mateixa distribució que el 2018. En termes interanuals ambdós sexes augmenten respecte d'ara fa un any (un +2,0% en el cas dels homes i un +2,1%, en les dones). Des del 2015 les dones superen els valors d'afiliació anteriors a la crisi, sumen 38.895 dones més que el 2007 (+19,8%), mentre que els homes just fa dos anys que assoliren les xifres del

2007 i ara se situen un 4,7% per sobre.

Per edat, el 76,1% dels afiliats de les Illes tenen entre 25 i 54 anys, el 16,7% són majors de 55 anys i el 7,2% restant menys de 25 anys. En el darrer any, els majors de 55 anys són els que han augmentat més (+6,3%), seguits pels joves (+2,0%) i pels afiliats de mitjana edat (+1,2%). Respecte dels valors de l'any 2007, mentre que la franja intermèdia creix un +8,8%, el grup dels menors de 25 anys perd el 24,3% dels afiliats respecte d'ara fa dotze anys, i els majors de 55 anys creixen molt, un +59,4%. Aquests resultats confirmen les projeccions demogràfiques que indiquen

que ens dirigim cap a una economia amb menys població jove i un gruix de població de mitjana i avançada edat. En aquest sentit, i pel que fa al mercat de treball, també reflecteix

l'envelliment de la població, amb menys joves que s'hi incorporen i més persones que a mesura que passa el temps passen a formar part del grup de més edat.

Taula 24. Evolució de la població d'alta a la Seguretat Social per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2012-2019)

ANYS	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 anys i més	Espanyols	UE	No UE
2012	395.784	210.632	185.150	24.218	314.848	56.719	328.186	33.318	34.280
2014	410.635	217.352	193.282	24.383	325.448	60.802	342.214	36.554	31.866
2016	455.257	243.004	212.253	30.338	355.423	69.498	376.675	42.510	36.072
2017	480.471	257.513	222.958	34.121	371.759	74.588	394.590	46.528	39.353
2018	496.712	266.283	230.429	35.761	381.131	79.814	403.760	49.956	42.996
2019	506.882	271.511	235.371	36.478	385.535	84.865	408.725	51.604	46.553

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

Per nacionalitat, el 80,6% dels afiliats són espanyols i el 19,4% restant estrangers, dels quals el 10,2% són persones de la Unió Europea i el 9,2% són no comunitaris. Respecte del 2018, tots ells han incrementat el seu nombre, especialment els estrangers: un 3,3% els de la UE i un 8,3% els no UE, mentre que els espanyols augmenten un 1,2%. El pes dels treballadors estrangers sobre el total de treballadors d'alta a la seguretat social assoleix el seu màxim històric, per segon any consecutiu, per sobre l'anterior màxim, que fou en el 2008 amb el 18,4%.

Tot i que el perfil habitual de l'afiliació a Balears es manté —home, espanyol i de mitjana edat— amb els anys es fan evidents els canvis que han experimentat cada un dels trets analitzats. El mercat de treball tendeix cap a una distribució més igualitària. A més, el mercat laboral de les illes s'està envellint, tot seguint l'evolució natural de la població, de manera que el 43,2% dels afiliats del 2019 tenen més de 45 anys. I, pel que fa a l'afiliació estrangera, augmenta de forma significativa, després de la caiguda que es va produir entre 2008 i 2014.

3.2.5. Perfil dels ocupats per nivell d'estudis i nivell qualificatiu

És un fet que l'ocupació creix a mida que ho fa el nivell educatiu. El 2019 la taxa d'ocupació dels treballadors amb estudis d'educació primària és del 21,9% i la dels ocupats amb estudis superiors creix fins el 75,8%.

El nivell d'estudis és un dels elements diferenciadors de l'ocupabilitat dels treballadors, perquè a mesura que aquest s'incrementa també ho fa la taxa d'ocupació. Segons la taula 25, que recull el percentatge de població ocupada segons el nivell formatiu assolit, el pes d'ocupats amb estudis iguals o més elevats a la segona etapa d'educació secundària a les Illes és inferior a la mitjana

nacional (61,7% i 67,7%, respectivament). A més, el pes dels treballadors amb titulació superior és el tercer més baix d'Espanya, per darrere d'Extremadura (32,5%) i empatat amb Castella-la Manxa (35,0%). En canvi, pel que fa als treballadors que han completat la secundària, el pes de les Illes supera el del conjunt nacional. Aquest nivell formatiu s'adequa a l'oferta de llocs de treball poc qualificats que caracteritzen el mercat laboral illenc, de manera que molts de joves s'incorporen a l'activitat i deixen de banda la formació superior en una proporció més elevada que a la resta d'Espanya.

Taula 25. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2019)

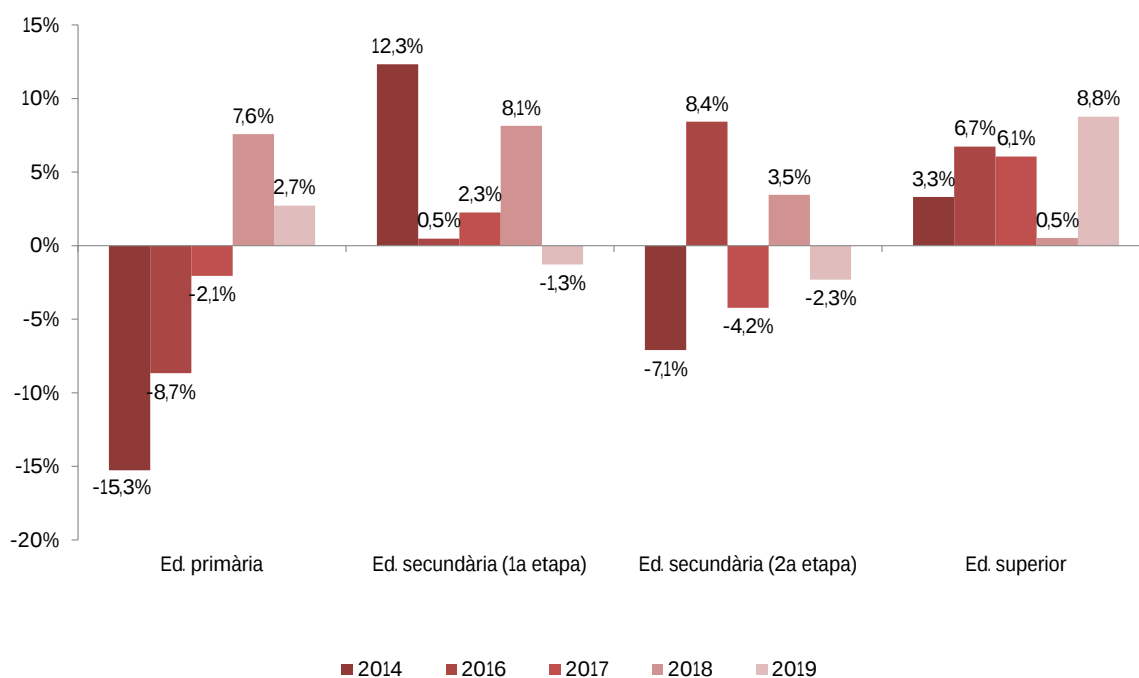
	Fins a educació primària	Ed. secundària (1a etapa)	Ed. secundària (2a etapa)	Ed. superior i doctorat
Andalusia	8,3	31,1	23,0	37,6
Aragó	3,9	25,7	27,4	43,0
Astúries	1,8	23,7	23,3	51,2
Illes Balears	5,9	32,4	26,7	35,0
Canàries	8,1	26,7	26,9	38,3
Cantàbria	2,0	24,2	27,1	46,7
Castella i Lleó	5,1	28,1	24,3	42,5
Castella-la Manxa	7,7	34,3	23,0	35,0
Catalunya	5,4	25,3	22,3	47,0
Com. Valenciana	4,0	30,6	24,9	40,5
Extremadura	8,2	38,3	21,0	32,5
Galícia	2,9	29,8	23,6	43,7
Madrid	3,7	18,9	25,0	52,4
Múrcia	8,6	32,9	22,9	35,6
Navarra	4,2	20,2	24,8	50,8
País Basc	3,0	18,4	21,5	57,1
La Rioja	2,8	32,1	24,0	41,0
Total España	5,4	26,9	23,9	43,8

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

D'acord amb l'INE, a les Illes es troben 571.170 persones ocupades el 2019, de les quals 33.634 han assolit com a màxim estudis de primària, 184.923 fins a la primera etapa d'educació secundària, 152.554 fins a la segona etapa de secundària i 200.059 són titulats superiors. Respecte d'ara fa un

any, creix el nombre de treballadors amb estudis primaris (+2,7%), però sobretot els que han assolit estudis superiors (+8,8%). En canvi, cau el nombre d'ocupats amb estudis secundaris, tant de primera etapa (-1,3%), com de la segona (-2,3%). (vegeu gràfic 21).

Gràfic 21. Variació interanual de la població ocupada segons el nivell d'estudis a les Illes Balears (2014-2019)

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

El desavantatge educatiu que presenten els treballadors de les Illes respecte d'altres comunitats autònomes i de la mitjana nacional és un fet característic del mercat laboral. A més, si l'anàlisi se centra en la població ocupada per nivell d'estudis entre els anys 2014 i 2019 la situació de Balears mostra com la situació experimenta una millora (vegeu taula 26). L'evolució del pes dels ocupats entre aquests anys cau en el nivell educatiu més baix: disminueix en la primera etapa educativa, mentre que augmenta en les següents. Aquest fet es pot atribuir per una banda, al grup de joves que

pren consciència de la necessitat d'una bona formació una vegada s'incorporin al mercat laboral i opten per mantenir-se en el sistema educatiu, i, per l'altra, als treballadors d'edat més avançada, poc o gens qualificats, que van abandonant a poc a poc el mercat de treball per incorporar-se a la inactivitat.

Com ja s'ha comentat a altres apartats de l'informe, el nivell educatiu assolit per les dones supera al dels homes. El total d'ocupades amb un títol d'educació superior és del 41,0%, davant el 30,1% dels homes, és a dir, els superen en 10,9 p.p. Aquest fet

es repeteix en el conjunt nacional, a on el diferencial a favor de les dones és de 10,6 p.p. En el conjunt d'Espanya pràcticament la

meitat de les dones ocupades (el 49,5%) han assolit estudis superiors.

Taula 26. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2014-2018-2019)

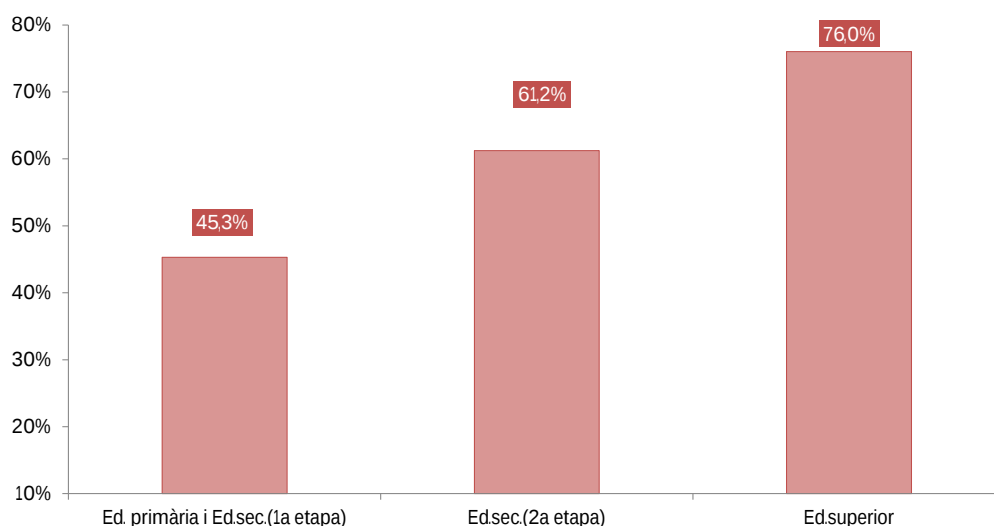
	Educació primària			Ed. secundària (1a etapa)			Ed. secundària (2a etapa)			Educació superior i doctorat		
	2014	2018	2019	2014	2018	2019	2014	2018	2019	2014	2018	2019
Total												
Espanya	7,5	5,9	5,4	27,1	27,2	26,9	23,4	24,0	23,9	42,0	42,9	43,8
Illes Balears	7,1	5,8	5,9	34,2	33,4	32,4	26,7	27,9	26,7	32,0	32,8	35,0
Homes												
Espanya	8,1	6,7	6,3	30,3	31,4	31,0	23,4	23,6	23,8	38,2	38,3	39,0
Illes Balears	7,3	6,1	6,7	39,6	39,1	37,1	25,4	26,6	26,2	27,7	28,2	30,1
Dones												
Espanya	6,8	4,9	4,3	23,2	22,3	22,1	23,5	24,4	24,1	46,5	48,4	49,5
Illes Balears	6,9	5,5	5,0	28,0	27,0	26,8	28,2	29,4	27,3	36,9	38,1	41,0

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

El gràfic 22 mostra de manera inequívoca la relació directa que hi ha entre l'educació i l'ocupació dels treballadors. Segons aquesta, a mesura que una persona assoleix majors nivells educatius també creix la possibilitat de trobar un lloc de feina i, per tant, augmenta la seva taxa d'ocupació. Així, la taxa dels ocupats

en el nivell inferior (l'educació primària i primera etapa d'educació secundària) és del 45,3% el 2019. Com la taxa d'ocupació puja amb la formació, la taxa dels titulats en educació superior presenta un resultat del 76,0%, més de 20 p.p. per sobre de la primera³.

Gràfic 22. Taxa d'ocupació del conjunt d'ocupats segons el nivell d'estudis a les Illes Balears (2019)

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

³ Vegeu al respecte la publicació de l'OTIB (2019), Anàlisi de la inserció laboral dels titulats universitaris a la Universitat de les Illes Balears. Cursos acadèmics 2012-13 a 2016-17.

La taula 27 mostra com a major nivell educatiu major taxa d'ocupació en tots els anys analitzats. Malgrat el descens de les taxes respecte dels anys anteriors a la crisi econòmica, el diferencial entre la taxa dels ocupats amb primària i dels que tenen estudis superiors ha augmentat en els darrers vuit anys a les Illes i a Espanya,

fet que posa de manifest la relació directa entre ambdues variables. A més, es mostra el bon comportament del mercat laboral balear respecte de l'estatal, el qual a pesar de comptar amb indicadors educatius més desfavorables és capaç d'assolir taxes d'ocupació superiors a les d'Espanya a tots els nivells educatius.

Taula 27. Evolució de la taxa d'ocupació del total d'ocupats a les Illes Balears i a Espanya segons el nivell d'estudis (2012-2019)

Nivell educatiu	2012	2014	2016	2017	2018	2019
Illes Balears						
Educació primària	20,7%	17,9%	19,8%	20,1%	20,5%	21,9%
Ed. sec. (1a etapa)	51,7%	51,7%	53,6%	53,7%	57,5%	55,3%
Ed. sec. (2a etapa)	62,5%	62,1%	64,3%	62,8%	61,2%	60,3%
Estudis superiors	70,6%	73,1%	76,0%	75,2%	76,0%	75,8%
Espanya						
Educació primària	16,1%	13,8%	14,0%	14,2%	14,3%	14,1%
Ed. sec. (1a etapa)	46,2%	43,2%	45,6%	46,1%	47,0%	47,1%
Ed. sec. (2a etapa)	53,5%	52,3%	54,4%	55,1%	55,4%	55,5%
Estudis superiors	70,4%	69,5%	71,4%	72,4%	73,0%	72,8%

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

Si s'estén l'anàlisi a les dades de població ocupada per grans grups d'ocupació (CNO a 1 dígit) i sexe, segons l'EPA (vegeu la taula 28) es pot fer una idea dels nivells ocupacionals que compten amb més treballadors, tant en el cas dels homes com de les dones. Aquestes es troben concentrades en quatre grups, que representen el 86,6% del total d'ocupació femenina: el grup 5 (32,3%), el grup 9 (19,0%), el grup 2 (18,0%) i el grup 4 (17,4%). En el cas dels homes el grup 7 (25,9%), el grup 5 (19,7%) i el grup 3 (11,2%) acumulen el 56,8% del total d'ocupats. Per tant, les dades mostren que l'ocupació masculina es troba més diversificada que la femenina, ja que ells s'ocupen a més grups ocupacionals i més sectors econòmics, mentre que elles es concentren sobretot en grups ocupacionals relacionats amb el sector dels serveis.

La relació entre l'ocupació i el nivell educatiu s'explica de la manera següent: les ocupacions dels grups 1 a 3 requereixen un nivell educatiu alt, les del grups 4 a 8 un nivell mitjà i les del grup 9 s'identifiquen amb feines poc qualificades. Un tret interessant es troba en el fet que tot i que les dones assoleixen un nivell educatiu més alt, com s'ha vist abans, ocupen llocs de feina de menor qualificació en major proporció que els homes. Així, pel que fa a les ocupacions menys qualificades (grup 9) les dones superen àmpliament els homes (19,0% i 7,5%, respectivament). Ara bé, en el grup 2 (tècnics i professionals científics i intel·lectuals) les dones superen àmpliament els homes, tant a les Illes (8,3 p.p. més) com a Espanya (7,9 p.p. més). El gruix de dones ocupades en els grups 1 a 3 són el 28,2%, mentre que els homes sumen el 25,9%.

Respecte de la distribució al conjunt estatal, les Illes mostren un menor pes en les ocupacions dels grups 1 a 3 (33,2% i 26,9%, respectivament), s'equiparen en les elementals (grup 9, un 12,6% i un 12,8%, respectivament) i superen a Espanya en les de mitjana qualificació (grups 4 a 8) (un 53,6% a Espanya front a un 60,3%, en el cas de Balears). Aquestes dades són un reflex del menor nivell educatiu dels treballadors de les Illes, comentat anteriorment i també

de l'estructura productiva de la comunitat autònoma.

En termes d'evolució s'observa tant en el conjunt d'Espanya, com a les Illes Balears, una tendència positiva, ja que en conjunt els grups més qualificats mostren un increment del pes dels ocupats, al temps que es redueix en alguns dels grups de mitjana i baixa qualificació.

Taula 28. Distribució percentual de la població ocupada per ocupació i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2015-2017-2019)

Ocupació	Homes			Dones		
	2015	2017	2019	2015	2017	2019
Illes Balears						
1 Directors i gerents	6,6	7,5	5,0	3,9	3,7	3,3
2 Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	10,6	11,0	9,7	15,1	17,6	18,0
3 Tècnics i professionals de suport	9,7	9,3	11,2	6,9	7,2	6,9
4 Empleats comptables, administratius i altres empleats d'oficina	7,0	8,3	7,4	19,2	18,2	17,4
5 Treb. dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors	22,0	18,3	19,7	32,8	32,4	32,3
6 Treb. qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres	4,0	3,6	4,1	0,6	0,2	0,3
7 Artesans i treb. qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors d'instal·lacions i màquines)	23,6	25,8	25,9	1,6	1,5	1,6
8 Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors	8,4	7,7	9,3	1,6	0,9	1,2
9 Ocupacions elementals	7,6	8,3	7,5	18,4	18,3	19,0
0 Ocupacions militars	0,5	0,2	0,2	..	..	..
Espanya						
1 Directors i gerents	5,4	5,2	4,9	3,0	2,8	2,9
2 Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	14,0	14,4	14,9	21,5	22,0	22,8
3 Tècnics i professionals de suport	12,1	12,2	12,2	8,7	8,9	9,0
4 Empleats comptables, administratius i altres empleats d'oficina	6,4	6,2	6,3	14,9	14,8	15,1
5 Treb. dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors	17,6	16,6	16,6	29,7	29,4	29,0
6 Treb. qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres	3,6	3,7	3,3	1,0	1,1	0,9
7 Artesans i treb. qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors d'instal·lacions i màquines)	18,8	19,0	18,8	1,9	1,9	1,8
8 Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors	11,9	12,2	12,4	2,0	2,3	2,2
9 Ocupacions elementals	9,2	9,6	9,7	17,0	16,9	16,1
0 Ocupacions militars	0,8	0,8	0,9	0,1	0,1	0,1

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

Un dels desequilibris que es pot donar en el mercat de treball respecte de la relació entre educació i ocupació ve donat pel desajust educatiu. Pot ser per defecte (infraeducació) o per excés (sobreeducació). En el primer cas el treballador hauria assolit una qualificació inferior a la requerida per al seu lloc de treball i, en el segon, la persona estaria realitzant una tasca que requereix menys formació de la que realment té. Aquest darrer desajust és el més habitual i és el que s'analitzarà a continuació. Tot i que manca una definició consensuada, en aquest estudi es considera que ve determinat pel nombre d'ocupats amb estudis superiors que treballen en ocupacions de mitjana o baixa qualificació (grups 4 a 9 de la CNO-2011) sobre el total d'ocupats amb estudis superiors.

A les Balears, el desajust existent és molt elevat i supera el 40%. De fet, supera el resultat d'Espanya a tota la sèrie (vegeu la taula 29). En detall, a Balears és del 41,7% el 2019, per sobre de la mitjana nacional (36,9%). Aquest resultat la situa com la cinquena comunitat autònoma amb la taxa més alta, molt enfora de l'autonomia amb la taxa més baixa (Madrid amb un 27,2%).

Durant els primers anys de recessió aquest desajust es podia explicar pel fet que, davant la possibilitat de trobar-se en atur, algunes persones optessin per tenir un lloc de feina malgrat aquest fos inferior a la seva formació. Passats els pitjors anys de la crisi i situats en una etapa de recuperació el desajust de les Illes es manté elevat. Això posa de manifest que les diferències entre aquestes dues variables es mantenen al llarg del temps i no es poden explicar només com una resposta a la situació de crisi econòmica, sinó que mostra un problema de fons de l'economia balear: l'existència d'un desequilibri entre la oferta i la demanda laboral. L'economia balear, molt condicionada pel turisme, es basa en els sectors dels serveis i la construcció. En ells l'oferta de llocs de feina d'alta qualificació és limitada, el que provoca que hi hagi un nombre creixent de persones molt formades que no aconsegueixen un lloc de feina equivalent a la seva titulació. Aquest desequilibri repercuteix l'economia en conjunt de les Illes, sense deixar de banda els efectes que provoca en les persones que es troben en aquesta situació (pot conduir a situacions de baixa productivitat, desmotivació, frustració, etc.), i en les empreses (disminució de la competitivitat, de la productivitat, etc.).

Taula 29. Desajust en l'ocupació del total d'ocupats per comunitats autònomes (2012-2019)

	2012	2014	2016	2017	2018	2019
Andalusia	36,2%	37,2%	37,0%	37,5%	38,6%	37,8%
Aragó	37,7%	37,2%	40,6%	42,1%	42,4%	39,7%
Astúries	39,7%	39,9%	45,8%	44,2%	39,9%	39,2%
Illes Balears	41,1%	40,6%	41,3%	39,8%	43,5%	41,7%
Canàries	44,2%	46,4%	43,7%	45,9%	47,7%	45,4%
Cantàbria	41,0%	42,2%	42,5%	42,3%	46,9%	44,9%
Castella i Lleó	42,1%	41,3%	43,0%	42,9%	42,7%	42,8%
Castella-la Manxa	37,7%	37,0%	36,5%	36,1%	38,4%	40,8%
Catalunya	36,6%	38,9%	38,4%	38,6%	37,0%	35,1%
Com. Valenciana	40,0%	40,1%	39,5%	40,0%	40,0%	40,7%
Extremadura	34,4%	39,6%	37,4%	39,4%	39,2%	37,9%
Galícia	38,3%	38,5%	40,2%	40,4%	39,7%	40,2%
Madrid	23,9%	25,0%	24,6%	25,6%	27,2%	27,2%
Múrcia	33,6%	39,1%	39,6%	36,8%	36,8%	36,0%
Navarra	42,2%	45,8%	43,5%	43,3%	41,9%	39,5%
País Basc	39,5%	40,6%	41,5%	41,9%	42,8%	42,7%
La Rioja	42,3%	40,1%	42,2%	41,0%	39,8%	40,7%
Total nacional	35,4%	36,6%	36,8%	37,2%	37,5%	36,9%

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

En resum, si bé es donen avenços en alguns indicadors de la qualificació dels treballadors, les diferències entre les Illes Balears i la resta de territoris encara es mantenen. Malgrat la taxa d'ocupació creix clarament amb la titulació (és el 75,8% en els titulats superiors), el pes dels ocupats amb estudis superiors sobre el total d'ocupats és el tercer

més baix d'Espanya (representen el 35,0% dels ocupats). Ara bé, com s'ha vist, un dels problemes del mercat de treball a Balears és l'elevat desajust educatiu que impedeix que una gran part dels treballadors s'ocupin en feines equivalents a la seva formació (dos de cada cinc treballadors de Balears es troben subocupats).

3.2.6. Ocupats per tipus de contracte i de jornada

El 2019 creix el nombre d'afiliats amb contracte d'indefinit (+4,2%), mentre que cauen els temporals (-1,6%). També augmenten les persones que treballen a jornada completa (+2,7%) i es redueixen les que ho fan a jornada parcial (-0,2%).

Si s'analitzen les dades d'afiliació d'acord amb els tipus de contracte i jornada del 2019, s'observa que del conjunt de treballadors d'alta al règim general (382.474 persones),

244.904 mostren un contracte indefinit, el 64,0% del total. Alhora, els afiliats amb un contracte temporal sumen 124.912 treballadors (el 32,7%). El 3,3% restant són contractes dels quals no ens consta informació per poder integrar-los en cap dels grups.

En termes interanuals, s'observa una evolució diferent en l'afiliació d'ambdós tipus de contractes. Per una banda, els assalariats

indefinitos han incrementat l'afiliació respecte del 2018 (+4,2%). Per l'altra, els afiliats amb un contracte temporal han minvat per segon any consecutiu (-1,6%). Si es comparen les dades del 2019 amb els resultats de l'any 2015, es fa palès el fort increment de l'afiliació amb contracte indefinit (49.947 persones més, un +25,6% en termes relatius). En canvi, els afiliats amb un contracte temporal han augmentat en una menor intensitat (15.322 afiliats més, un +14,0%). S'observa, per tant, una millora de la qualitat de l'ocupació, amb creixements importants dels afiliats amb contractes de caire indefinit i un menor increment dels afiliats amb contractes temporals. Així, la taxa de temporalitat ha passat del 36,0% del 2015 al 33,8% en el 2019.

Segons la jornada treballada, el 82,8% dels afiliats el 2019 tenen un contracte a temps complet o fixo discontinu (que no permet conèixer el tipus de jornada, si bé s'imputa com a temps complet) i el 17,2% a temps parcial. En el darrer any, mentre que

el nombre d'afiliats a jornada completa ha augmentat (+2,7%), el de jornada parcial ha experimentat un descens (-0,2%). A més llarg termini, respecte de les dades del 2015, l'anàlisi mostra com els afiliats a temps complet han augmentat un 25,7%, mentre que l'afiliació a temps parcial just ha crescut un 2,0%. Això es tradueix amb un descens de la taxa de parcialitat que ha passat del 20,5% el 2015 a l'actual 17,2% en el 2019.

Els fixos discontinus mereixen una anàlisi a part per la importància que té aquest col·lectiu dins del mercat laboral de les Illes. El 2019 són 57.908 afiliats de mitjana, que representen un pes del 15,1% del conjunt d'afiliació. En termes interanuals experimenten un increment del 2,6%. I respecte al 2015 el creixement assoleix el 29,6%. Aquests treballadors es caracteritzen per una gran estacionalitat, així el mes de màxima activitat turística, el mes de d'agost, es comptabilitzen 93.791 treballadors d'alta a la seguretat social amb un contracte fixo discontinu. En canvi, el mes de gener de 2019 just n'hi havia 14.790.

Taula 30. Evolució de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de contracte i de jornada (2011-2019)

Tipus de contracte i jornada	2011	2013	2015	2017	2018	2019
Indefinits jornada completa	131.031	118.628	121.923	136.712	146.803	154.458
Indefinits jornada parcial	24.921	26.475	28.344	30.507	31.789	32.538
Indefinits fixos discontinus	34.628	38.096	44.689	51.030	56.442	57.908
Temporals jornada completa	65.352	60.080	75.467	95.556	94.981	93.746
Temporals jornada parcial	28.933	32.615	34.123	34.155	32.025	31.165
No consta	8.125	6.802	8.238	10.058	11.147	12.658
Total	292.989	282.695	312.783	358.019	373.187	382.474
Taxa de temporalitat	33,1%	33,6%	36,0%	37,3%	35,1%	33,8%
Taxa de parcialitat	18,9%	21,4%	20,5%	18,6%	17,6%	17,2%

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS.

Respecte a la jornada a temps parcial, l'EPA també presenta dades que es comenten a continuació. Segons l'enquesta, el nombre de treballadors amb aquest tipus de jornada a les Illes és de 72.300 persones el 2019, que representen el 12,7% del total. En comparació amb la xifra del 2018, puja de forma més significativa l'ocupació a temps parcial (7,0%), que la de temps complet (+1,3%).

Del total de treballadors amb aquest tipus de jornada, 50.600 són dones (el 70%). Així, la taxa de parcialitat femenina ha estat del 19,5% en el 2019 a Balears, front al 7,0% per als homes. En comparació, en el conjunt d'Espanya la taxa de parcialitat del 2019 ha

estat del 14,6%, del 23,8% per a les dones i el 7,0% per als homes. Tot això implica que les dones han de patir, especialment a llarg termini, les conseqüències d'aquest tipus de contractació, els efectes del qual es posaran de manifest tant en la seva trajectòria professional com en les futures prestacions a percebre, entre d'altres.

El principal problema de la parcialitat és que sovint no és una opció desitjada. Així, les persones ocupades a temps parcial perquè no poden trobar un lloc de feina a temps complet són el 44,8% del total de treballadors a temps parcial a les Illes i el 52,1% a Espanya en el 2019.

3.3 La població aturada

3.3.1. Evolució de la població aturada

L'any 2019 tanca amb una mitjana de 48.640 persones aturades inscrites en els registres del SOIB, fet que suposa una xifra gairebé idèntica a la del 2018.

Per segon anys consecutiu la xifra d'atur se situa per sota de la xifra del 2008 i encadena set anys consecutius de descensos interanuals, situant-se en les 48.640 persones inscrites a les oficines del SOIB. La xifra del 2019 suposa una estabilització de les xifres del 2018, tancant-se l'any amb la mateixa xifra que el tancament del 2018. El 2012 es va assolir el màxim històric d'atur registrat, amb 87.544 persones inscrites. Balears es caracteritza per ser la comunitat autònoma on la caiguda de l'atur ha estat més intensa. De fet, en el 2019 continua essent l'única comunitat autònoma amb una xifra d'atur registrat inferior al 2008, concretament del -1,0%, perquè en el conjunt d'Espanya encara es troba un 24,0% per sobre.

Segons les dades registrades en les oficines

del SOIB el 2019, el nombre total de demandants d'ocupació és de 88.354, el que suposa un augment interanual del +2,6%. És la primera vegada que es dona un increment del nombre de demandants d'ocupació des del 2012. Es romp una tendència de sis anys consecutius de descensos interanuals. Del total de demandants, el 57,0% corresponen als demandats no ocupats, denominats DENO⁴, el 39,0% ja tenen una ocupació (fixos discontinus i altres), i la resta (el 4,0%) són persones amb una disposició limitada o bé que demanen una ocupació específica.

En termes interanuals, augmenta amb més intensitat el col·lectiu de demandants ocupats (+5,0%), i dins aquests els demandants fixos discontinus (+7,4%), atès que cau el nombre d'altres demandants ocupats (-2,0%). Li segueix els demandants amb una disponibilitat limitada (+4,6%) i finalment els demandants no ocupats (+0,9%), si bé dins d'aquest col·lectiu l'atur registrat es manté estable respecte al 2018.

Taula 31. Evolució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu (2012-2019)

ANY	TOTAL	OCUPATS		Disp. limitada / Demanen ocup. espec.	DENOS		
		Fixos discontinus	Altres		Total	Altres no ocup.	Atur registrat
2012	128.908	24.390	10.146	4.751	89.621	2.077	87.544
2014	113.663	24.073	8.384	4.134	77.073	1.668	75.405
2016	95.549	23.846	8.296	3.629	59.778	1.462	58.316
2017	88.098	23.945	8.080	3.405	52.668	1.177	51.491
2018	86.075	24.654	8.131	3.390	49.900	1.258	48.641
2019	88.354	26.469	7.969	3.546	50.369	1.730	48.640

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

⁴ Com a demandants no ocupats, segons la terminologia del Ministeri de Treball i Economia Social, s'hi inclouen les categories d'aturats registrats i altres no ocupats (demandants d'una jornada inferior a 20 hores, demandants estudiants, demandants de serveis previs a l'ocupació). Els altres no ocupats són les persones demandants de feina que es considerarien aturades en l'EPA.

Les Illes Balears és l'única comunitat autònoma on creix el nombre de demandants d'ocupació respecte de les xifres del 2018, atès que es redueix a tota la resta de comunitats autònomes, i de forma més accentuada a Castella i Lleó (-4,7%) i Galícia (-4,3%). També cau l'atur registrat a tots els territoris, essent en aquest cas Galícia (-6,5%), i el País Basc (-6,5%) els que experimenten els descensos més significatius, per sobre de la mitjana del conjunt d'Espanya (-4,0%).

Pel que fa a la distribució percentual dels demandants de la taula 32, com és habitual, destaca el pes dels demandants ocupats (el 39,0%), que a Balears és molt elevat a conseqüència de la gran presència dels fixos discontinus dins d'aquest grup. Quant als aturats registrats, representen el 55,1% a les Illes, que és el segon valor més baix del conjunt nacional, només per darrere del País Basc (42,6%).

Taula 32. Distribució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu i la comunitat autònoma (2019)

Comunitat autònoma	TOTAL	OCUPATS	Disp. limitada / Demanen ocup. espec.	DENOS		
				Total	Altres no ocup.	Atur registrat
Andalusia	100,0	19,4	3,8	76,9	9,9	67,0
Aragó	100,0	24,0	4,3	71,7	4,3	67,5
Astúries	100,0	15,6	4,5	79,9	6,7	73,2
Illes Balears	100,0	39,0	4,0	57,0	2,0	55,1
Illes Canàries	100,0	10,4	5,1	84,5	4,2	80,3
Cantàbria	100,0	14,2	5,9	79,9	3,0	76,9
Castella-la Manxa	100,0	13,3	4,7	82,0	2,6	79,4
Castella i Lleó	100,0	13,1	6,7	80,2	4,0	76,2
Catalunya	100,0	13,8	5,9	80,3	2,8	77,4
Com. Valenciana	100,0	18,1	5,1	76,7	2,7	74,1
Extremadura	100,0	21,1	4,5	74,3	10,4	64,0
Galícia	100,0	12,8	8,6	78,6	5,2	73,4
Madrid	100,0	16,4	5,3	78,3	3,5	74,8
Múrcia	100,0	24,5	4,5	71,0	2,1	68,8
Navarra	100,0	20,9	4,7	74,4	3,2	71,2
País Basc	100,0	48,2	5,8	46,0	3,3	42,6
La Rioja	100,0	18,2	3,9	78,0	3,4	74,6
Total nacional	100,0	19,2	5,0	75,8	5,3	70,4

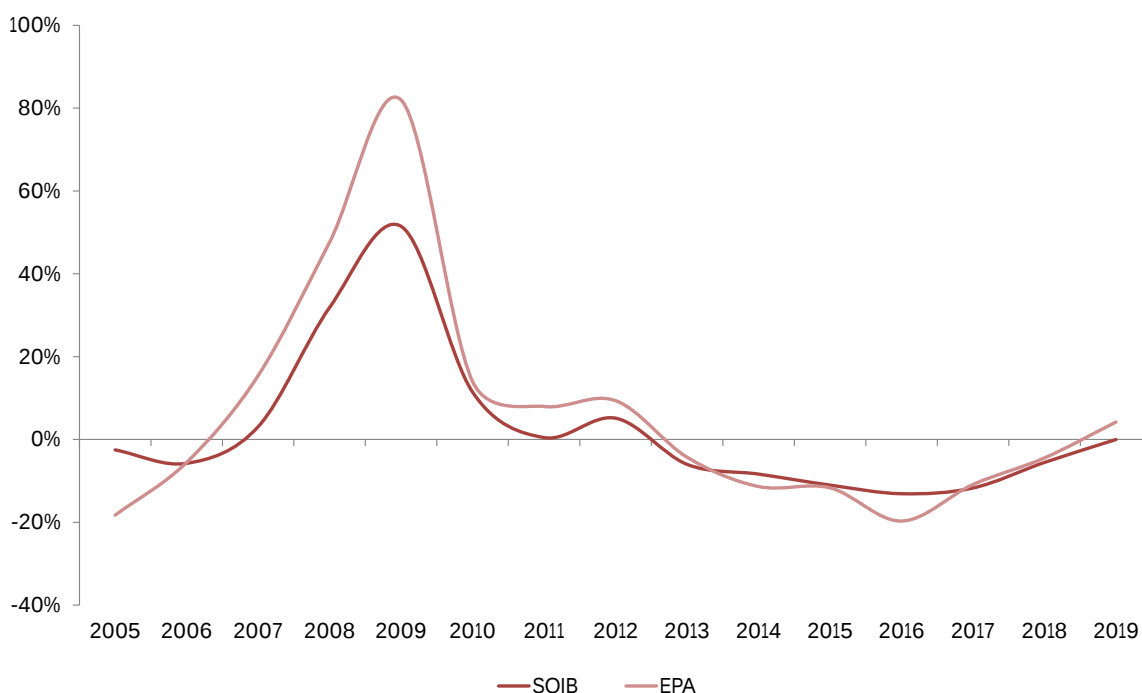
Font: OTIB, a partir de dades del Servei Públic Estatal d'Ocupació (SPEE).

Es disposa de dues fonts per a l'anàlisi de les dades d'atur: d'una banda, les dades del SOIB, que recullen l'atur registrat, és a dir, les persones que s'inscriuen a les oficines del SOIB com a demandants d'ocupació aturats. De l'altra, l'Enquesta de població activa (EPA), operació estadística de l'INE, que ens ofereix informació complementària als registres administratius. Es donen diferències metodològiques entre les dues fonts, entre d'altres, que l'EPA incorpora a la xifra d'aturats les persones que cerquen feina activament i també els desanimats (que fa temps que no tenen feina i, com que no tenen dret a prestació, no s'apunten a les oficines com a demandants d'ocupació). Tot i que mostren resultats diferents, el diferencial existent entre ambdues fonts mostra una clara disminució en els darrers anys, tal vegada

per una major inscripció dels aturats a les oficines d'ocupació.

Tot i les diferències metodològiques, les dues fonts segueixen evolucions pràcticament paral·leles (vegeu gràfic 23). Segons el SOIB, com s'ha dit, el nombre de persones en atur a les Illes el 2019 ha estat de 48.640 i, segons l'EPA, la xifra d'aturats és de 76.000. Mentre que la xifra d'atur registrat es manté respecte el 2018, la xifra de l'EPA experimenta un increment del 4,2%, després de sis anys consecutius de caigudes. D'aquesta manera, si bé amb les dades d'atur registrat s'han recuperat ja les xifres d'atur d'abans de la recessió, no és així en el cas de l'atur EPA, que encara es situa un 30,8% per sobre de la xifra mitjana del 2008.

Gràfic 23. Taxes de creixement interanual de l'atur registrat en el SOIB i la població aturada segons l'EPA a les Balears (2005-2019)

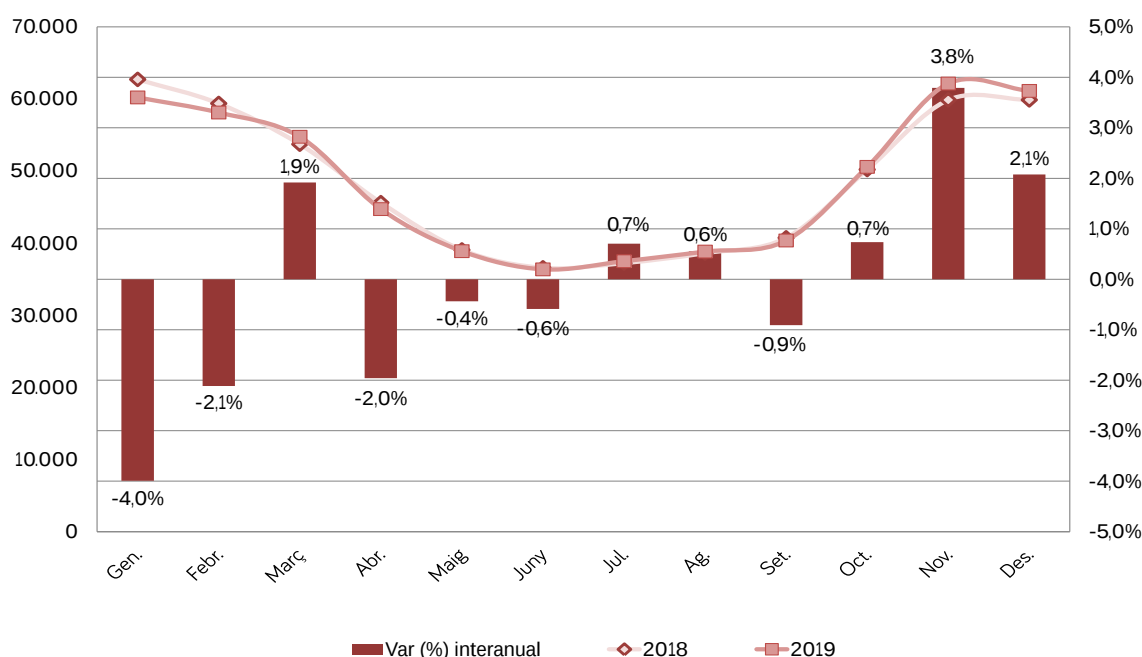

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB i l'EPA (INE).

L'evolució interanual mes a mes de les xifres d'atur registrat presenten 6 mesos de descensos, però 6 mesos d'increments, i així el mes de març del 2019 trenca la tendència de descensos interanuals després de 76 mesos consecutius. Ja en el 2018 els descensos s'havien anat suavitzant i havien

deixat enrere les caigudes de dos dígit. Les caiguda més intensa es va donar en el mes de gener de 2019 (-4,0%), mentre que els increments més acusats es varen produir durant el darrer trimestre de l'any, sobretot en el mes de novembre (+3,8%).

Gràfic 24. Evolució mensual de l'atur registrat i les variacions interanuals a les Balears (2018-2019)

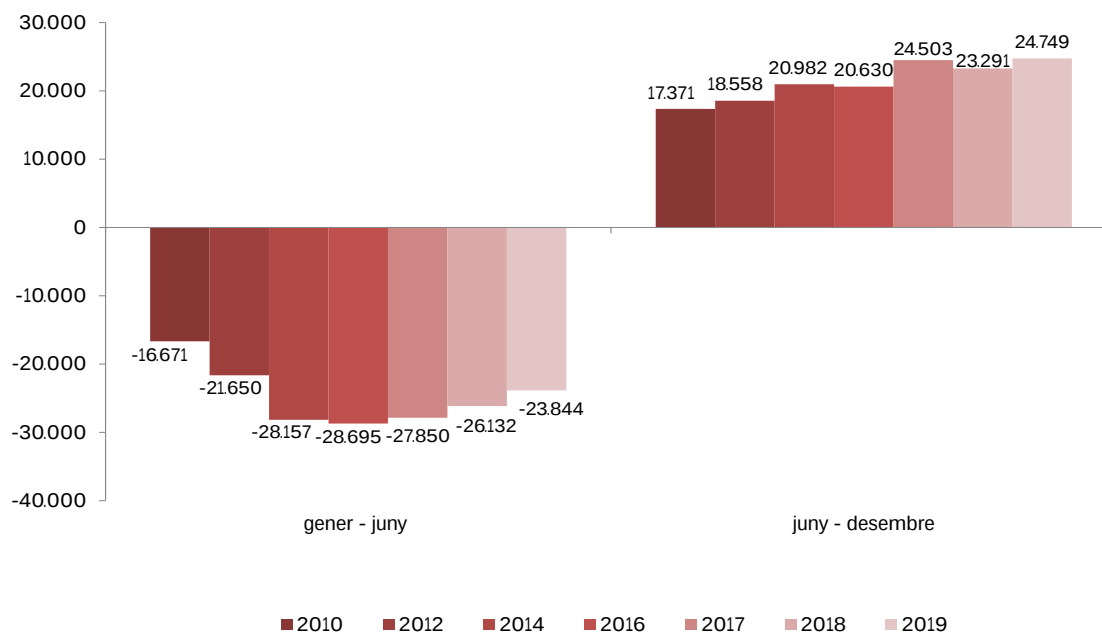

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

L'estacionalitat del mercat laboral de les Illes es pot observar en el gràfic 25, en el qual la variació de l'atur es descompon en dos trams: el primer, compara els aturats del mes de juny respecte dels de gener, i el segon, els de desembre respecte dels de juny. Aquest càlcul mostra com, independentment de la recessió, en el primer semestre de cada

any la desocupació disminueix i, en canvi, augmenta en el segon. El 2019, la diferència dels primers sis mesos de l'any fou de 23.844 aturats menys i, durant la segona part de l'any, l'atur va créixer en 24.749 persones. Es tracta del major increment, per darrera del 2017, en termes absoluts, des de l'any 2011.

Gràfic 25. Descomposició de la variació interanual de l'atur registrat dels mesos de gener a juny i de juny a desembre a les Balears (2010-2019)

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

La distribució de l'atur per illes reflecteix, com és natural, el pes de la població. Així, Mallorca és l'illa amb major pes de l'atur (80,4%), seguida per Eivissa (11,7%), Menorca (7,4%) i Formentera (0,4%). El 2019 cau l'atur en totes les illes, tret de Mallorca on es produeix un increment del +0,5%, i de forma més intensa

a Formentera (-12,3%), seguida d'Eivissa (-2,3%), i Menorca (-0,6%) (vegeu taula 33). Així doncs, aquesta tendència de fons de reduccions importants de l'atur que portava sis anys produint-se a totes les illes, si bé de forma més moderada el 2018, es romp i tendeix a una estabilització de les xifres.

Taula 33. Evolució de l'atur registrat per illes (2012-2019)

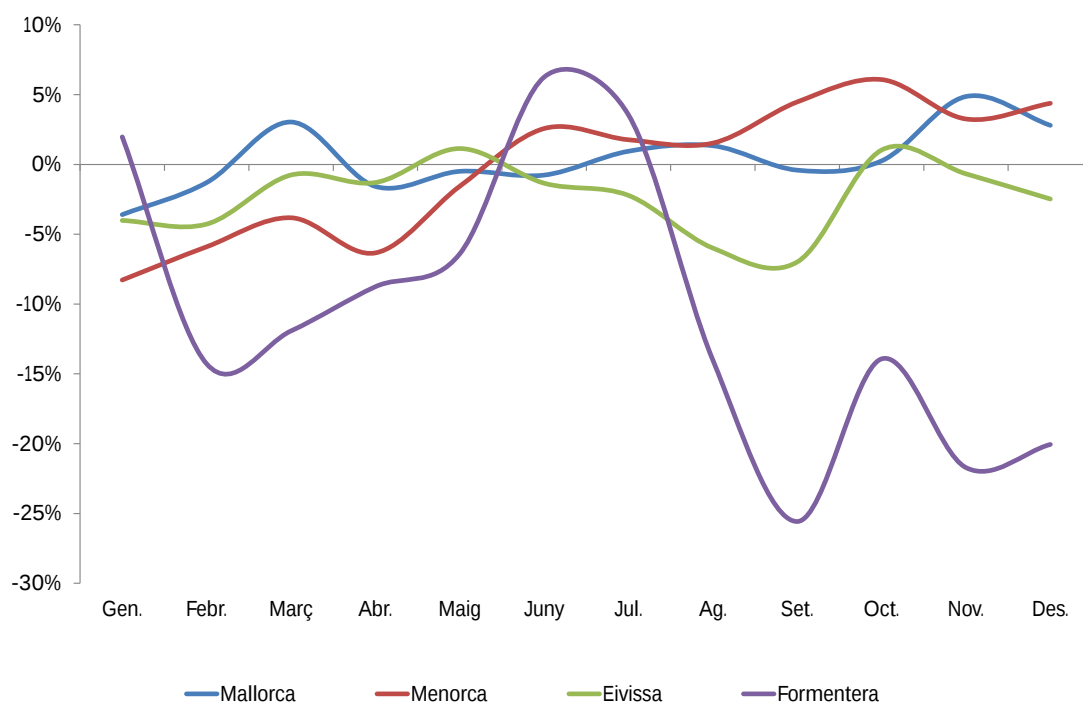
	2012	2014	2016	2017	2018	2019
Mallorca	70.845	60.523	46.824	41.141	38.940	39.122
Menorca	6.691	5.742	4.394	3.927	3.620	3.599
Eivissa	9.558	8.751	6.784	6.169	5.836	5.704
Formentera	449	388	313	254	245	215
Illes Balears	87.544	75.405	58.316	51.491	48.641	48.640

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

L'anàlisi per mesos a cadascuna de les illes mostra com en el 2019, a diferència d'anys anteriors, i com ja es venia observant en el 2018, l'atur no es redueix tots els mesos a totes les illes en termes interanuals. Com s'observa en el gràfic 26, Formentera i Eivissa presenten descensos de l'atur en gairebé tots els mesos, tret de dos. Menorca, per la seva banda, presenta una línia ascendent amb

descensos durant els sis primers mesos de l'any i creixement en els sis darrers, assolint el +4,5% en el mes de setembre o el +4,4% en el desembre. Mallorca redueix també l'atur durant sis mesos, essent gener quan ho fa més intensament (-3,6%), i augmenta l'atur durant els sis mesos restants, registrant el novembre (+4,9%) el major increment.

Gràfic 26. Variació interanual de l'atur per illes i mesos (2019)

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

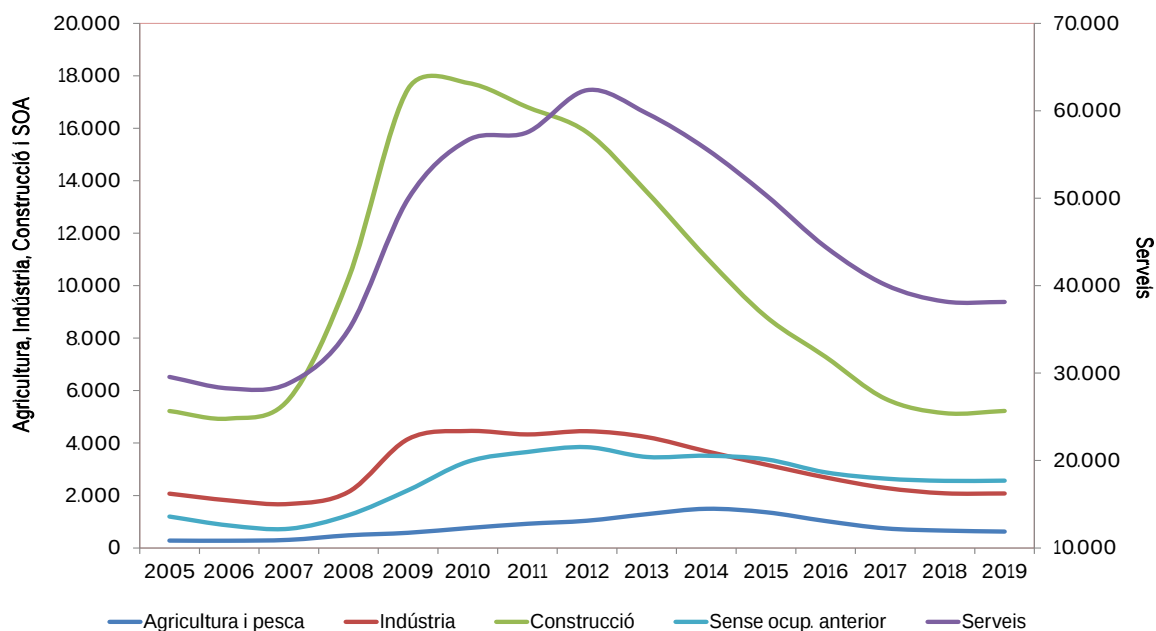
3.3.2. Atur per activitat econòmica

L'atur cau a l'agricultura, la indústria i els serveis respecte al 2018. En canvi, puja a la construcció, després de vuit anys consecutius de descensos de l'atur, i també entre el col·lectiu sense ocupació anterior.

La distribució de la població aturada per sectors econòmics es concentra majoritàriament en els serveis, que en el 2019 concentra 38.143 persones (el 78,4%), seguit de la construcció amb 5.224 aturats (el 10,7%), la indústria amb 2.080 persones (el 4,3%) i l'agricultura amb 628 desocupats (l'1,3%). Respecte al 2018 l'atur cau a l'agricultura (-5,5%), la indústria (-0,3%), i els serveis (-0,1%). En canvi, puja a la construcció (+1,7%), després de vuit anys consecutius de descensos, així com també en el col·lectiu sense ocupació anterior (+0,3%).

Des d'una perspectiva temporal més àmplia, la construcció i la indústria són els sectors econòmics que continuen en el 2019 mostrant una xifra d'atur inferior a la de l'any 2008, concretament un 49,2% i 2,8% per sota, respectivament. La construcció va ser un dels primers sectors en veure's afectat per la recessió i va experimentar increments molt importants de l'atur durant els primers anys, si bé també fou el primer en registrar descensos continuats de les xifres de desocupats, si bé en el 2019 experimenta un increment. D'altra banda, el sector serveis, que en un primer moment va aguantar millor els efectes de la crisi econòmica, malgrat portar sis anys consecutius de caigudes de les xifres d'atur, encara se situa en el 2019 un 9,1% per sobre de la xifra de l'any 2008. La indústria, pel seu costat, encadena, com el sector serveis, set anys consecutius de descensos interanuals.

Gràfic 27. Evolució de l'atur registrat per sectors econòmics a les Balears (2005-2019)⁵

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

⁵ L'any 2009 es produeix un canvi en la Classificació nacional d'activitats econòmiques (CNAE-2009).

Més en detall, les deu activitats econòmiques on més ha baixat el nombre d'aturats, en termes absoluts, respecte del 2018, es corresponen a activitats majoritàriament dels serveis; així, altres activitats professionals, científiques i tècniques i el comerç al detall encapçalen la llista, seguit d'altres serveis personals i els serveis de menjars i begudes. També es troben dins aquestes deu activitats econòmiques, una del sector de l'agricultura, ramaderia, caça i serveis que s'hi relacionen i una del sector industrial, la del

cuir i el calçat. En conjunt, l'hostaleria (serveis de menjars i begudes i serveis d'allotjament) experimenta un descens del -0,2%, per setè any consecutiu, si bé els serveis d'allotjament mostren un lleuger increment del +0,3%. El comerç, per la seva banda, tant al detall com a l'engròs, que també es troba entre les deu activitats econòmiques amb major descens interanual de l'atur, mostra un descens del -2,1%, si bé l'activitat de venda i reparació de vehicles experimenta un creixement del +5,2% respecte al 2018.

Taula 34. Evolució de l'atur registrat en les deu activitats econòmiques amb descensos interanuals més elevats de l'atur a les Illes Balears (2019)

Activitat econòmica	2018	2019	Var. abs. 19-18	Var. (%) 19-18
74-Altres activitats professionals, científiques i tècniques	1.753	1.563	-190	-10,8%
47-Comerç al detall, excepte de vehicles de motor i motocicletes	4.899	4.775	-124	-2,5%
96-Altres serveis personals	1.182	1.125	-58	-4,9%
56-Serveis de menjars i begudes	6.422	6.377	-45	-0,7%
46-Comerç a engròs i intermediaris del comerç, excepte de vehicles de motor i motocicletes	1.364	1.324	-40	-2,9%
97-Activitats de les llars que donen ocupació a personal domèstic	771	734	-36	-4,7%
01-Agricultura, ramaderia, caça i serveis que s'hi relacionen	527	501	-26	-4,9%
80-Activitats de seguretat i investigació	197	174	-24	-12,0%
81-Serveis en edificis i activitats de jardineria	2.265	2.243	-21	-0,9%
15-Indústria del cuir i del calçat	126	106	-20	-15,6%

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

Durant el 2019 es comptabilitzen 43 activitats econòmiques amb increments interanuals de l'atur registrat. Encapçalen la llista per majors increments en termes absoluts, les activitats relacionades amb l'ocupació (93 aturats més,

+9,9), la construcció d'edificis (76 aturats més, +2,5%), l'administració pública (70 aturats més, +4,9%), les activitats sanitàries (70 aturats més, +10%) i l'educació (52 aturats més, +4,7%).

3.3.3. Atur per sexe, edat, nacionalitat i nivell d'estudis

El perfil majoritari de la persona desocupada a les Illes és femení, de mitjana edat (de 25 a 54 anys) i de nacionalitat espanyola. Els joves ja presenten xifres d'atur inferiors a l'etapa precrisi, mentre que els majors de 55 anys continuen amb xifres molt superiors al 2008.

La taula 35 recull l'evolució de l'atur registrat per grans grups sociodemogràfics. A grans trets, el perfil majoritari d'una persona inscrita al SOIB és majoritàriament femení (55,7%), amb una edat entre 25 i 54 anys (65,1%) i de nacionalitat espanyola (78,4%). Es donen diferències entre els diferents col·lectius respecte a les xifres del 2018. Així, augmenta l'atur entre els homes (+0,3%), els menors de 25 anys (+0,3%), el grup de 55 i més anys (+1,8%) i els estrangers, tant comunitaris (+1,9%), com no comunitaris (+3,1%). En canvi, cau entre les dones (-0,2%), el grup de 25 a 54 anys (-0,7%) i els espanyols (-0,7%).

Les dones havien estat majoria a les llistes d'atur fins al 2008, que amb l'arribada de la recessió econòmica –pel gran impacte que té en la construcció, que és un sector predominantment masculí–, va provocar grans increments d'atur entre els homes. Així, entre el 2008 i el 2013, ambdós inclosos, el col·lectiu masculí aturat supera al femení. A partir del 2014, una vegada que s'entra en un període de reactivació, de nou tornen a ser les dones les qui proporcionalment resulten més afectades per les situacions d'atur. En el 2019 les dones representen el 55,7% del total de l'atur registrat. Els homes presenten una xifra d'atur d'un 15,2% per sota de la del 2008, mentre que les dones aturades encara se situen un 14,3% per sobre.

Les Illes Balears es caracteritzen per ser la comunitat autònoma amb el major

percentatge d'estrangers sobre el total d'atur registrat. En el 2019 suposen el 21,6% del total de persones en situació d'atur. En comparació, en el conjunt d'Espanya representen el 12,2%. En nombres absoluts, el total d'estrangers desocupats el 2019 és de 10.529, un 2,6% més que en el 2018. Es tracta del primer increment interanual, després de vuit anys consecutius de descensos, si bé se situen per sota de la xifra del 2008, concretament un -18,3%. D'aquests, el 41,6% són ciutadans de la Unió Europea i el 58,4% restant són extracomunitaris. Els aturats de nacionalitat espanyola, per la seva banda, experimenten un descens interanual, del -0,7%. A diferència dels estrangers, els aturats espanyols encara se situen per sobre de les xifres del 2008, concretament un 5,2%.

Per grups d'edat, el major pes dels aturats es correspon amb el grup majoritari –el de 25 a 54 anys–, que representen el 65,1%; el segueix el grup de majors de 55 anys (el 23,1%), i el de joves (11,8%). En termes interanuals cau l'atur en el grup de 25 a 54 anys (-0,7%), i puja a la resta, sobretot en el grup més gran, de 55 i més anys (+1,8%), seguit pels menors de 25 anys (+0,3%). Els majors de 55 anys són els que han patit més durament els efectes de la crisi i continuen el 2019 amb xifres d'atur molt superiors al 2008, concretament un 40,8% per sobre. En canvi, el col·lectiu més jove ja ha recuperat amb escreix les xifres anteriors a la crisi i en el 2019 els menors de 25 anys se situen un 51,1% per sota la xifra d'atur del 2008. S'ha de tenir en compte, també, a l'hora d'analitzar aquestes dades el progressiu envelliment de la població de les Illes Balears amb una reducció dels joves i un increment de la població en els grups de més edat.

Taula 35. Evolució de la població aturada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2012-2019)

ANY	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 anys i més	Espanyols	UE	NO UE
2012	87.544	45.728	41.816	10.337	64.369	12.838	67.639	6.663	13.241
2014	75.406	37.529	37.878	8.075	53.566	13.763	60.631	5.356	9.419
2016	58.316	27.015	31.302	6.303	39.466	12.547	46.774	4.479	7.064
2017	51.491	23.151	28.340	5.878	34.097	11.516	41.111	4.272	6.109
2018	48.641	21.506	27.135	5.705	31.890	11.046	38.378	4.292	5.971
2019	48.640	21.561	27.078	5.720	31.670	11.250	38.111	4.375	6.154

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

La formació amb la qual accedeix una persona al mercat de treball té una forta rellevància en les possibilitats de trobar un lloc de feina. Per tant, la manca de formació és un element que es relaciona directament amb l'atur, de manera que a menor nivell formatiu major és la dificultat per sortir de l'atur. Com s'observa en la taula 36, la població amb un nivell educatiu màxim d'estudis primaris és del 29,8%, i si computam fins a la primera etapa d'ESO el percentatge se situa en el 76,1% del total, mentre que el pes dels desocupats amb estudis superiors és del 7,0%.

En termes interanuals, el nombre d'aturats experimenta un descens en el nivell d'educació secundària, tant a la primera etapa (-1,6%), com a la segona (-4,0%). En canvi, augmenta l'atur entre les persones que just han assolit estudis primaris (+5,8%) i lleugerament entre els que tenen estudis superiors (+0,2%). Respecte al 2008, és tan sols en el grup de primera etapa de secundària que es registra un descens (-21,8%), mentre que encara es mantenen valors superiors a l'inici de la crisi en la resta de col·lectius, sobretot entre els que han assolit estudis superiors (+65,5%).

Taula 36. Evolució de la població en atur per nivell d'estudis a les Illes Balears (2012-2019)

	2012	2014	2016	2017	2018	2019
Analfabets	775	672	642	553	392	303
Fins a educació primària	22.024	18.786	15.459	13.852	13.404	14.186
Ed. secundària (1a etapa)	43.377	36.859	28.049	24.395	22.875	22.516
Ed. secundària (2a etapa)	15.659	14.190	10.415	9.192	8.578	8.234
Educació superior i doctorat	5.708	4.900	3.751	3.500	3.392	3.400
Total	87.544	75.405	58.316	51.491	48.641	48.640

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

Per complementar l'anàlisi del nivell formatiu de la població aturada a les Balears es presenten les dades de l'atur segons el gran grup de l'ocupació que demanen en primer lloc. L'ordre dels grups d'ocupació segons la CNO-11 figura de més a menys nivell qualificatiu; per tant, a més de proporcionar informació de quins són els grups on hi ha més atur, també ens informa de la seva

qualificació professional. Les dades recollides en la taula 37 mostren que la distribució es manté al llarg dels anys. El major nombre de persones desocupades es concentra en els serveis de restauració, personals, protecció i venedors (grup 5, un 33,8%), seguits per les ocupacions elementals (grup 9, 23,2%), els artesans i els treballadors qualificats (grup 7, un 11,7%), i els empleats comptables i

administratius (grup 4, 11,9%). Aquests quatre grans grups d'ocupacions sumen el 80,6% dels aturats del 2019.

En termes interanuals, baixa l'atur en gairebé tots els grups d'ocupacions, tret de les més qualificades, que són les del grup 2, tècnics i professionals científics i intel·lectuals (+3,6%) i les del grup 3, de tècnics i professionals de suport (+3,3%). Els descensos més significatius, en termes relatius, es donen en el grup 1, de directors i gerents (-3,5%) i en el grup 7, d'artesans i els treballadors qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (-2,7%). Des d'una perspectiva temporal més àmplia, respecte de les dades del 2008, es donen diferències en les variacions de l'atur entre els diferents grups: així, el nombre de persones aturades cau amb força en el grup 7, d'artesans i treballadors qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (-37,5%), i en el grup 8, d'operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors (-27,8%). Aquest fet va molt vinculat amb la forta reducció de l'atur en el sector de la construcció en aquest període. En canvi, altres grups professionals

mantenen encara en el 2019 unes xifres d'atur molt per sobre les registrades en el 2008. És el cas del grup 2, de tècnics i professionals científics i intel·lectuals (+91,9%); el grup 5, de treballadors dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors (+19,6%), i el grup 6, de treballadors qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres (+16,0%).

Els grups professionals que requereixen una major qualificació dins l'estructura de la classificació nacional d'ocupacions (CNO-11) són l'1, el 2 i el 3 (que sumen el 14,0% del total d'aturats de mitjana en el 2019); els qui representen ocupacions de mitjana qualificació són del 4 al 8 (el 62,8%), i el grup 9 es correspon a ocupacions poc qualificades (el 23,2%). Respecte de la distribució dels aturats en el 2008, els grups que han incrementat el seu pes són els més qualificats (grups 1-3), que augmenten 3,3 p.p. En canvi, cau el pes dels que tenen una qualificació mitjana (grups 4-8) en -3,2 p.p., i es manté el grup 9, de treballadors no qualificats (-0,1 p.p.).

Taula 37. Evolució de la població aturada per grups d'ocupació a les Illes Balears (2012-2019)

Grups professionals	2012	2014	2016	2017	2018	2019
1 Directors i gerents	642	548	456	414	408	394
2 Tècnics i professionals científics i intel·lectuals	5.058	4.131	3.277	3.053	2.965	3.072
3 Tècnics i professionals de suport	5.875	4.993	3.739	3.373	3.221	3.327
4 Empleats comptables, administratius i altres empleats d'oficina	10.617	9.423	7.034	6.138	5.807	5.804
5 Treb.dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors	24.088	22.216	18.579	17.019	16.415	16.432
6 Treb.qualificats en activitats agrícoles, ramaderes, forestals i pesqueres	1.758	1.519	1.231	1.093	1.024	1.019
7 Artesans i treb.qualificats de les indústries manufactureres i la construcció (excepte operadors d'instal·lacions i màquines)	16.807	12.895	8.217	6.638	5.843	5.686
8 Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors	3.667	3.043	2.102	1.745	1.618	1.612
9 Ocupacions elementals	19.014	16.623	13.677	12.013	11.336	11.289
0 Ocupacions militars	17	13	6	6	6	5
Total	87.544	75.405	58.316	51.491	48.641	48.640

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

3.3.4. Evolució de la taxa d'atur

Les Illes Balears tanquen el 2019 amb una taxa d'atur de l'11,7%, per sota la taxa del conjunt d'Espanya (14,1%), però 0,2 p.p. per sobre la del 2018 (11,5%). En els dos darrers trimestres de l'any es va situar per sota del 10,0%. S'ha de remuntar fins al 2008 per trobar dos trimestres a l'any per sota del 10%.

Segons les dades de l'Enquesta de població activa, la taxa d'atur de les Illes Balears se situa en l'11,7% de la població activa en el 2019. En comparació, la taxa del conjunt d'Espanya se situà en el 14,1%, 2,4 p.p. per sobre de les Balears. Respecte al 2018, la taxa balear repunta lleugerament, concretament

en 0,2 p.p., després de sis anys consecutius de caigudes. Alhora, la taxa espanyola disminueix 1,2 p.p. En el gràfic 28 es pot observar que la taxa de les Illes Balears se situa habitualment per sota de la del conjunt nacional, tret dels anys 2009, 2010 i 2011, quan la crisi es va intensificar a les Balears i va augmentar la desocupació. Des del 2012 l'atur cau de forma més intensa a Balears i el diferencial amb la taxa d'atur espanyola es veu accentuat. Les Illes Balears varen assolir el màxim de la taxa d'atur en el 2012, amb un 23,3%, ja per sota de la mitjana nacional. En canvi, en el conjunt d'Espanya va ser en el 2013, amb un 26,1%, any en què a les Balears ja s'havia iniciat la caiguda de l'atur.

Gràfic 28. Evolució de la taxa d'atur a Espanya i a les Balears (2006-2019)

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

La taula 38 presenta les taxes d'atur per comunitat autònoma i grups sociodemogràfics en tres moments de temps diferents: l'any 2015, 2017 i 2019. La taxa del 2019 mostra una notable millora en totes les comunitats autònomes respecte els anys anteriors, i fa palès el descens de l'atur seguint la millora de l'activitat econòmica.

La taxa d'atur femenina se situa en el 13,4% en el 2019 a les Illes Balears, per sobre de la masculina (10,3%). Altres anys, concretament el 2013, 2014, 2015 i 2018, la taxa d'atur masculina havia estat superior a la femenina. Com ja s'ha comentat en punts anteriors, les dones han presentat de manera habitual una major incidència de l'atur que els homes, situació que es va capgirar durant la crisi pel gran increment de l'atur entre els homes ocupats principalment a la construcció. Tanmateix, s'ha vist que en el cas de l'atur registrat les dones tornaven a ser majoria a les llistes de l'atur en el 2019, fet que també es confirma amb les dades de l'EPA. De fet, la taxa d'atur femenina de les Balears s'ha incrementat en 2,5 p.p., mentre que la masculina cau en -1,7 p.p. La taxa d'atur femenina del conjunt d'Espanya (16,0%) se situa 2,6 p.p. per sobre la de les Illes.

Per grups d'edat, els més joves presenten la taxa d'atur més elevada, concretament del

29,2% en el 2019. La taxa d'atur juvenil va assolir el 45,2% en el 2013 a les Illes Balears i el 55,5% en el conjunt d'Espanya i se situa en el 2019 una posició intermèdia en la comparació entre les diferents comunitats autònomes, després de pujar en 2,3 p.p. respecte el 2018. D'altra banda, el grup d'edat entre 25 i 54 anys mostra una taxa d'atur del 10,5% en el 2019. Finalment, la taxa d'atur del grup de persones majors de 55 anys és la més baixa dels tres grups d'edat, del 9,5%, la cinquena més baixa en el rànquing per comunitats autònomes i amb un descens significatiu respecte la taxa del 2015 (13,9%).

Per nacionalitat, els estrangers no comunitaris són els que han resultat més castigats pels efectes de la crisi econòmica i assoliren en el 2010 una taxa d'atur del 36,4%. En el 2019 continuen com el col·lectiu amb la taxa més elevada amb un 19,8%, amb un increment de 4,4 p.p. respecte el 2018. Tanmateix, les Illes Balears són la tercera regió amb la taxa d'atur dels estrangers no comunitaris més baixa, 3,2 p.p. per sota de la del conjunt d'Espanya (23,0%). Els estrangers comunitaris tenen en el 2019 una taxa (16,2%) significativament superior a la de la població espanyola (9,7%), després d'haver experimentat un augment de 3,7 p.p. respecte el 2018.

Taula 38. Evolució de la taxa d'atur per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autònoma (2015, 2017 i 2019)

Comunitat autònoma	Total			Dones			Homes			Menors de 25 anys			Entre 25 i 54 anys			Majors de 54 anys			Espanyols			UE-27			NO UE		
	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019	2015	2017	2019
Total Espanya	22,1	17,2	14,1	23,6	19,0	16,0	20,8	15,7	12,5	48,3	38,6	32,5	20,6	15,9	12,9	17,9	14,8	12,2	20,9	16,3	13,2	25,0	19,7	15,3	33,5	26,3	23,0
Andalusia	31,5	25,5	21,2	34,5	28,6	25,2	29,1	22,9	17,8	56,8	49,1	41,7	29,9	23,9	20,1	26,3	22,4	17,5	31,3	25,2	20,8	32,7	28,8	18,7	34,9	27,7	29,2
Aragó	16,3	11,7	10,0	19,9	14,8	11,5	13,3	9,0	8,8	41,2	30,5	27,4	15,8	10,9	9,0	8,9	8,1	8,4	13,5	10,0	8,3	28,5	20,6	18,5	36,7	23,4	20,5
Astúries	19,1	13,7	14,2	18,6	13,9	15,1	19,6	13,5	13,3	41,9	36,8	28,7	19,1	13,6	14,5	13,4	9,0	10,2	18,8	13,0	12,9	15,4	22,9	21,0	30,3	30,8	41,9
Illes Balears	17,3	12,4	11,7	17,3	12,5	13,4	17,3	12,4	10,3	42,2	30,8	29,2	15,6	10,8	10,5	13,9	12,4	9,5	15,5	11,5	9,7	13,6	11,6	16,2	32,2	18,9	19,8
Canàries	29,1	23,5	20,5	30,6	26,0	21,9	27,9	21,2	19,3	53,5	45,3	42,2	27,5	21,8	19,1	25,8	22,2	17,7	29,8	24,0	20,4	15,1	14,5	15,8	33,4	26,9	24,0
Cantàbria	17,7	13,6	10,3	19,0	13,9	11,0	16,5	13,2	9,6	39,6	35,6	30,9	17,5	13,0	10,1	12,5	10,0	6,7	16,4	12,7	9,3	39,2	25,1	21,5	34,9	23,2	21,1
Castella i Lleó	18,3	14,1	11,6	21,1	16,6	13,6	16,0	12,0	10,0	48,0	36,2	29,5	17,3	13,4	10,8	13,2	10,8	10,0	17,4	13,3	10,9	22,8	21,4	17,7	35,0	28,4	23,1
Castella-la Manxa	26,4	20,8	16,2	31,3	26,0	21,3	22,5	16,8	12,2	57,2	44,4	39,1	24,0	19,4	14,2	23,1	16,7	15,7	24,9	19,5	15,4	31,1	27,3	13,4	44,7	36,4	31,1
Catalunya	18,6	13,4	11,0	19,4	14,4	11,5	17,8	12,5	10,6	42,3	30,4	26,2	16,5	11,8	9,7	18,2	13,5	9,9	16,4	11,6	9,6	22,3	17,2	10,2	34,5	26,2	21,6
Com. Valenciana	22,8	18,2	14,1	23,8	20,2	16,9	21,9	16,5	11,8	48,3	41,7	31,1	20,9	16,3	12,8	20,3	16,2	13,4	21,5	17,0	12,9	32,0	20,8	16,1	28,7	27,6	24,3
Extremadura	29,1	26,2	21,5	33,5	30,7	27,7	25,7	22,7	16,6	55,4	48,6	44,6	27,5	24,7	20,6	23,6	23,5	17,0	28,2	25,4	21,4	46,0	16,4	13,2	60,8	61,9	30,1
Galícia	19,3	15,7	11,8	20,0	16,4	12,8	18,7	15,0	10,8	43,5	34,5	27,8	18,9	15,1	11,3	13,9	12,8	9,9	18,9	15,1	11,1	21,7	28,2	22,4	33,1	28,5	24,5
Madrid	17,1	13,3	10,6	17,3	13,9	11,5	16,8	12,8	9,8	44,2	34,7	29,0	15,6	12,1	9,1	13,2	11,5	10,8	15,4	12,3	9,7	21,0	14,6	13,5	30,0	22,7	17,0
Múrcia	24,6	18,0	14,7	28,4	21,6	18,2	21,7	15,2	11,9	50,6	39,5	33,4	22,1	16,5	13,4	23,6	15,1	11,5	23,3	17,5	13,8	28,6	18,5	24,6	31,8	21,1	18,8
Navarra	13,8	10,2	8,2	15,2	13,2	9,2	12,7	7,7	7,4	38,1	31,2	22,9	13,2	9,2	7,9	8,2	6,3	4,9	11,8	8,0	6,7	21,0	26,8	14,4	42,4	33,9	23,6
País Basc	14,8	11,3	9,2	14,7	12,2	9,4	14,9	10,5	8,9	40,4	27,3	27,4	14,5	10,9	7,9	8,7	8,8	8,9	13,4	9,9	7,7	17,7	22,2	15,4	41,9	34,9	31,0
La Rioja	15,4	12,0	10,0	16,9	14,9	9,8	14,1	9,5	10,1	40,6	29,6	25,0	13,7	11,6	8,4	14,5	8,1	11,0	12,9	10,8	8,4	27,1	13,3	12,5	36,3	29,3	24,9

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

3.3.5. Anàlisi familiar de l'atur

Un 5,7% de les llars de les Balears tenen tots els seus membres en situació d'atur el 2019, el percentatge més baix des del 2008.

L'Enquesta de població activa és una operació estadística que demana informació sobre tots els membres de la llar. Es coneix, per tant, la situació laboral del conjunt de persones que conviu sota un mateix sostre. La taula 39 presenta les dades del nombre de llars segons la situació econòmica dels seus membres des de l'any 2013 fins al 2019.

S'observa una clara tendència a l'alça de la proporció de llars amb tots els actius ocupats amb un augment de més de 10 p.p. el 2019 respecte al 2013, i una conseqüent caiguda de la proporció de llars on tots els seus actius estan aturats, que ha passat de 41.000 llars en el 2013, és a dir, l'11,0% del total de llars amb al menys un actiu, a les 20.500 llars en el 2019, que suposen un 5,6% del total de llars de les Balears. És a dir, en aquest període s'han reduït a la meitat les llars amb tots els seus actius aturats.

Taula 39. Nombre (en milers) i proporció de llars amb almenys un membre actiu en relació a la situació econòmica dels seus membres a les Illes Balears (2015-2019)

	2015		2016		2017		2018		2019	
	Llars	%	Llars	%	Llars	%	Llars	%	Llars	%
Total de llars	349,8	100,0	446,5	100,0	350,7	100,0	360,0	100,0	364,0	100,0
Tots els actius estan ocupats	261,7	74,8	281,8	63,1	287,1	81,9	296,6	82,4	298,9	82,1
Tots els actius estan aturats	30,0	8,6	25,2	5,7	23,9	6,8	23,8	6,6	20,5	5,6
Hi ha ocupats i aturats	58,2	16,6	47,5	10,7	39,7	11,3	39,6	11,0	44,5	12,2

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

D'altra banda, la taula 40 recull la informació sobre el percentatge de llars amb totes les persones actives en situació d'atur sobre el total de llars, per comunitats autònomes. A les Illes Balears, durant el 2019 un 5,6% de llars varen tenir tots els seus membres desocupats. Aquest valor és el setè més baix per comunitat autònoma i se situa 6,4 p.p.

per sota de la mitjana nacional (12,1%). Per tant, a les Illes hi ha menys llars amb tots els membres en atur, fet que disminueix el risc de pobresa i exclusió social. A més, l'evolució és positiva, atès que és el sisè any consecutiu que cau el percentatge i es tracta del valor més baix des de l'any 2008.

Taula 40. Percentatge de llars amb tots els actius aturats sobre el total de llars per comunitat autònoma (2012-2019)

Comunitat autònoma	Total					
	2012	2014	2016	2017	2018	2019
Andalusia	20,5	21,6	17,1	14,6	13,2	12,1
Aragó	9,3	10,4	7,5	5,6	5,3	5,0
Astúries	13,1	13,5	11,6	10,1	9,2	9,7
Illes Balears	11,3	11,1	7,1	6,8	6,6	5,6
Canàries	19,0	19,9	16,1	13,3	11,8	11,5
Cantàbria	9,7	10,3	8,8	7,6	5,3	5,6
Castella i Lleó	10,5	11,9	9,3	8,3	6,8	6,6
Castella-la Manxa	15,4	15,6	12,7	10,4	8,9	8,1
Catalunya	12,2	10,9	8,6	7,2	6,0	5,7
Com. Valenciana	15,0	14,7	12,1	10,0	8,5	7,7
Extremadura	18,7	16,6	16,5	15,5	13,3	12,3
Galícia	11,5	12,4	10,0	9,1	8,0	7,0
Madrid	8,9	8,6	7,4	6,3	6,1	4,9
Múrcia	15,1	13,6	9,7	9,3	8,1	6,7
Navarra	8,3	9,0	6,4	5,8	5,2	4,8
País Basc	8,8	9,0	7,5	7,4	6,4	5,6
La Rioja	10,3	9,8	6,7	6,8	5,9	5,5
Total Espanya	13,7	13,8	11,1	9,5	8,4	7,6

Font: OTIB, a partir de dades de l'EPA (INE).

3.3.6. Durada de la demanda

El comportament del mercat de treball de les Illes Balears és molt dinàmic, atès que més de 2 de cada 5 dels aturats registrats en el 2019 tenen demandes inferiors a tres mesos.

La durada de la crisi econòmica va fer que moltes persones presentessin dificultats de reinserció, fet que ha fet augmentar de forma exponencial el nombre d'aturats de llarga durada. En el 2019 l'atur de llarga durada representa el 24,9% del total d'atur registrat, 10,5 p.p. per sobre del valor del 2008 (14,4%).

Les Balears continuen com la comunitat autònoma amb el menor percentatge d'aturats de llarga durada sobre el total d'atur registrat, molt per sota la mitjana nacional (39,9%) (vegeu taula 41). El 2019 és el cinquè any que aquest indicador es redueix interanualment (-2,0 p.p.). Tanmateix, és important remarcar que a partir de l'any 2015 el ritme de reducció interanual de l'atur de llarga durada s'ha incrementat notablement, fins al punt de ser superior al del conjunt de l'atur.

Taula 41. Percentatge de persones aturades durant més de dotze mesos registrades per comunitats autònomes (2012-2019).

Comunitat autònoma	2012	2014	2016	2017	2018	2019
Andalusia	39,1	41,9	43,6	42,8	40,3	39,1
Aragó	33,9	40,9	41,3	39,6	37,0	34,9
Astúries	36,7	46,6	47,2	47,1	46,2	45,1
Illes Balears	30,0	34,8	32,2	29,5	26,9	24,9
Canàries	45,3	50,5	47,9	46,1	43,7	41,1
Cantàbria	35,9	43,0	41,7	40,9	38,5	36,3
Castella-la Manxa	35,1	42,3	41,5	41,1	42,0	41,8
Castella i Lleó	36,7	45,1	44,6	43,4	42,1	39,9
Catalunya	37,1	45,2	43,3	41,2	39,2	37,8
Com. Valenciana	41,0	47,4	46,6	45,1	43,1	41,3
Extremadura	36,8	42,0	40,7	39,5	38,3	36,9
Galícia	41,7	48,4	46,9	46,3	46,6	43,7
Madrid	35,3	43,2	43,2	41,7	40,3	38,5
Múrcia	39,6	44,9	44,5	43,5	41,6	40,6
Navarra	30,6	39,0	39,0	37,4	36,8	35,0
País Basc	40,5	51,0	53,1	52,3	52,1	49,2
La Rioja	31,1	39,6	39,5	38,9	37,7	36,3
Total Espanya	38,4	44,6	44,4	43,2	41,5	39,9

Font: OTIB, a partir de dades de l'SPEE.

Les Illes Balears es caracteritzen per un major dinamisme del mercat de treball, en comparació al conjunt d'Espanya, amb un flux important d'entrades i sortides dels registres del SOIB. Així, el major nombre d'aturats es concentra en les demandes de curta durada, és a dir, inferior a tres mesos (el 43,3%), a diferència d'Espanya on just s'hi concentra el 31,1%. El percentatge s'eleva al 61,7% si hi afegim els de durada inferior a sis mesos. Així, tres de cada cinc persones desocupades a Balears mantenen la demanda durant menys de sis mesos. En el conjunt d'Espanya suposa el 45,2%.

Com s'ha comentat, l'atur de llarga durada s'ha incrementat de forma significativa durant els anys de crisi econòmica, si bé la situació és més crítica en el conjunt d'Espanya on en el 2019 el 25,8% de les persones inscrites tenen una demanda superior als 24 mesos, molt per sobre de les Balears (15,1%). Això posa de manifest la magnitud del problema, sobretot per les situacions de vulnerabilitat social que porta associades.

Taula 42. Distribució de la mitjana de l'atur registrat segons la durada de la demanda a les Balears i a Espanya (2019)

Durada de la demanda	Illes Balears		Espanya	
	Absoluts	Percent.	Absoluts	Percent.
<3 mesos	21.043	43,3%	978.928	31,1%
>3 <=6 mesos	8.956	18,4%	445.602	14,2%
>6 <=9 mesos	4.002	8,2%	275.977	8,8%
>9 <=12 mesos	2.407	4,9%	192.919	6,1%
>12 <=18 mesos	3.075	6,3%	264.347	8,4%
>18 <=24 mesos	1.831	3,8%	179.151	5,7%
>24 mesos	7.326	15,1%	811.829	25,8%
TOTAL	48.640	100,0%	3.148.752	100,0%

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB i l'SPEE.

Pel que fa al perfil de les persones en situació d'atur de llarga durada, la distribució per sexe mostrava abans de la crisi un major pes de les dones, que arribà al seu punt àlgid l'any 2007, quan el percentatge de dones desocupades durant més d'un any era del 63,3%, 26,6 p.p. més que els homes (36,7%). D'ençà va començar una reducció del pes femení de manera que, entre el 2010 i el 2013, la distribució pràcticament s'equiparà entre ambdós sexes. A partir del 2014 es comença a recuperar l'ocupació masculina, fet que redueix el pes dels homes i provoca l'increment del percentatge de dones. El 2019, el 37,3% del total d'aturats de llarga durada són homes i el 62,7% són dones, distribució similar a la de 2008. Respecte de les xifres del 2018, el descens ha estat més intens entre el col·lectiu masculí (-11,5%) que entre el femení (-8,9%) per sisè any consecutiu. S'ha de recalcar que es tracta de descensos molt importants per als dos col·lectius, per sobre de les caigudes del total de l'atur registrat.

Per grups d'edat, el fet més significatiu és que el 48,8% del total dels aturats de llarga durada en el 2019 és major de 54 anys, el que demostra les dificultats de reinserció d'aquest col·lectiu, atès que els aturats de

més edat són un dels grups que presenten més problemes d'ocupabilitat. De fet, amb el pas dels anys s'ha incrementat el pes de les persones de 55 i més anys dins el col·lectiu d'atur de llarga durada. Per exemple, l'any 2010 sols representaven el 23,7%. En termes interanuals tots els grups d'edat han experimentat un descens, essent el més accentuat el grup d'edat de joves menors de 25 anys (-73,9%), si bé just representen l'1,6% del total d'atur de llarga durada en el 2019, seguit del grup d'edat central, de 25-54 anys, (-8,2%), i el dels majors de 54 anys, amb una caiguda del -3,8%.

Respecte de la nacionalitat, el 87,0% dels aturats de llarga durada són espanyols, el 6,3% són ciutadans europeus i el 6,7% restant són no comunitaris. En termes interanuals, tots els grups han disminuït el nombre d'aturats, sobretot els estrangers no comunitaris (-11,2%), seguits dels espanyols (-10,1%), i, finalment, els de la UE-28 (-6,0%). Els estrangers semblen ser més dinàmics i es mantenen menys temps en situació d'atur, atès que representen el 21,1% del total de l'atur registrat i just el 13,0% del total del col·lectiu d'aturats de llarga durada.

Taula 43. Evolució de les persones en situació d'atur de llarga durada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2012-2019)

Any	Total	Sexe		Edat			Nacionalitat		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 anys i més	Espanyols	UE	NO UE
2012	27.975	13.754	14.221	2.751	17.928	7.296	23.122	1.636	3.217
2014	27.309	12.819	14.490	1.973	16.495	8.841	23.649	1.402	2.258
2016	19.522	8.134	11.388	1.216	10.413	7.894	17.035	1.063	1.424
2017	15.703	6.240	9.463	819	7.943	6.940	13.727	905	1.071
2018	13.585	5.154	8.431	766	6.605	6.214	11.835	822	928
2019	12.242	4.563	7.679	200	6.063	5.979	10.645	773	824

Font: OTIB, a partir de dades del SOIB.

Tot plegat, la reinserció laboral d'aquest col·lectiu és complexa i requereix mesures combinades on, a banda de processos d'orientació laboral i tutorització intensiva,

també es fa necessari implementar polítiques de contractació pública per facilitar noves experiències laborals.

3.3.7. Població aturada i cobertura de les prestacions

El mercat de treball de les Illes presenta encara, com s'ha vist, una xifra elevada de persones desocupades. A més, la durada de la crisi ha fet que moltes d'aquestes persones acumulin molt de temps sense treballar, i en conseqüència ja no rebin cap tipus de prestació econòmica. La taula 44 mostra l'evolució dels demandants i dels aturats de les Illes Balears segons si cobren algun tipus de prestació des de l'any 2011.

de Balears, l'evolució ha estat equivalent, i el pes dels desocupats sense prestació és del 47,9% el 2019. Tanmateix, la cobertura de les prestacions ha millorat respecte del 2015, quant el 52,7% dels aturats no cobraven cap tipus d'ajuda econòmica. Aquesta millora s'explica tant per la reducció de les xifres d'atur com per l'allargament de la temporada turística, que permet uns períodes de cotització més llargs.

Pel que fa als demandants, després d'assolir el màxim l'any 2012, comença d'ençà un descens progressiu fins a les 88.354 persones del 2019. S'observa com a mesura que passen els anys el nombre de persones que tenen dret a cobrar alguna prestació disminueix; així, s'ha passat de representar el 37,9% dels demandants en 2007 al 51,6% el 2015 els que no perceben cap tipus de prestació. En el 2019 el percentatge ha baixat i se situa en el 48,2%. Respecte dels aturats

D'altra banda, les altes xifres de persones en situació d'atur de llarga durada han provocat una reducció dels demandants que perceben una prestació o un subsidi, en favor dels qui reben una renda activa, que són de menor quantia econòmica. Tanmateix, en el 2019 s'observa tant un augment de la cobertura de les prestacions als aturats, com també un major nombre de persones que perceben una prestació contributiva, fruit dels majors períodes de cotització.

Taula 44. Evolució del total de demandants i dels demandants aturats segons si cobren prestació i tipus de prestació (2011-2019)

	2011	2013	2015	2017	2018	2019
DEMANDANTS total	124.012	123.095	105.406	88.098	86.075	88.354
DEMANDANTS cobren	67.903	63.818	51.060	43.325	41.993	45.773
prestació	36.848	31.925	23.954	23.033	24.239	27.706
subsidi	28.798	28.707	23.906	18.396	16.330	16.928
renda activa	2.257	3.186	3.200	1.896	1.425	1.139
% demandants no cobren	45,2%	48,2%	51,6%	50,8%	51,2%	48,2%
ATURATS total	83.263	82.282	67.103	51.491	48.641	48.640
ATURATS cobren	47.422	43.092	31.725	25.010	23.732	25.336
prestació	25.768	21.192	13.880	12.465	12.996	14.611
subsidi	19.637	19.118	15.064	10.925	9.527	9.763
renda activa	2.017	2.782	2.781	1.620	1.209	962
% aturats no cobren	43,0%	47,6%	52,7%	51,4%	51,2%	47,9%

Font: OTIB, a partir de les dades del SOIB.

3.4. Condicions de treball i relacions laborals

3.4.1. Els convenis col·lectius

S'han subscrit 38 convenis col·lectius a les Illes Balears durant el 2019, dels quals 26 són d'empresa, segons dades provisionals del Ministeri de Treball i Economia Social.

El Ministeri de Treball i Economia Social presenta les dades de la negociació col·lectiva, tant per a Espanya com per a les comunitats autònomes. Les darreres dades disponibles són les provisionals registrades fins al desembre de 2019. Així, a Balears s'han subscrit 38 convenis col·lectius d'àmbit autonòmic, 26 dels quals són d'empresa i afecten 4.731 treballadors, i els 12 restants són

d'altres àmbits i afecten 197.225 treballadors.

El grau de cobertura ens dona informació sobre el nombre de treballadors afectats per convenis autonòmics respecte del total de treballadors afiliats a la Seguretat Social (vegeu la taula 45). Aquest és del 38,9 % el 2019, però s'ha de tenir en compte que la dada dels treballadors afectats per convenis és encara provisional. La xifra del 2019 ha millorat respecte la de l'any anterior, i sobretot si es compara amb la del 2016, respecte a la qual ha pujat 10 punts percentuals.

Taula 45. Grau de cobertura dels convenis col·lectius de les Illes Balears sobre el total de treballadors afiliats en alta (2010-2019)

Any	Treballadors afectats per convenis autonòmics	Total treballadors afiliats	Percentatge de cobertura
2010	241.117	411.617	58,6%
2012	188.800	395.784	47,7%
2014	203.976	410.635	49,7%
2016	135.241	455.257	29,7%
2017	165.580	480.471	34,5%
2018	188.946	496.712	38,0%
2019	197.225	506.882	38,9%

Font: OTIB, a partir de dades del Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social.

3.4.2. Els costs laborals i les hores treballades

Els costos laborals han augmentat un 0,4% respecte el 2018 a les Illes Balears, després de dos anys consecutius d'incrementos salarials molt significatius.

Segons les dades de l'Enquesta trimestral del cost laboral publicada per l'INE, el salari mensual mitjà a les Illes Balears és de 1.872,56 € el 2019, un 4,2% per sota de la mitjana nacional (1.955,19 €). Habitualment les retribucions a les Illes se situen per sota de la mitjana nacional, fet que es pot atribuir a l'especialització en activitats del sector dels serveis que requereixen una qualificació baixa o mitjana, la qual limita les retribucions que es perceben (vegeu la taula 46).

En termes interanuals s'observa com la reactivació econòmica s'ha traslladat als salaris i ja creixen en totes les comunitats autònomes. Així, la mitjana nacional puja un 1,9% mentre que a Balears s'assoleix un increment més discret, del 0,4%. Els majors increments es donen a Aragó (+3,6%) i

Galícia (+3,5%). Tanmateix, les comunitats autònomes amb els majors salaris respecte la mitjana continuen essent Madrid (119,8%) i el País Basc (117,1%). Ara bé, els anys 2017 i 2018 les Illes mostraren un augment salarial molt elevat, triplicant la mitjana estatal, com a conseqüència dels increments salarials que s'han pactat a convenis amb molta repercussió a les Illes, com per exemple el del comerç o el de l'hostaleria.

Per sectors econòmics, la indústria presenta habitualment les remuneracions més elevades, les quals arriben als 1.960,0 € el 2019 a Balears. En segon lloc se situen els serveis amb unes retribucions de 1.872,1 €. Finalment, en el sector de la construcció el salari mitjà és de 1.835,7 €. En termes interanuals, els salaris presenten un augment en tots els sectors. Destaca el creixement de la construcció (+4,1%), seguida per la indústria (+2,1%), mentre que el sector dels serveis es manté inalterat respecte d'ara fa un any.

Taula 46. Evolució del cost salarial total per treballador⁶ i hores efectivament treballades per treballador al mes per comunitat autònoma (2015-2017-2019)

Comunitat autònoma	Cost salarial total per treballador (€)			Hores efectives treballades per treballador al mes		
	2015	2017	2019	2015	2017	2019
Andalusia	90,3	88,8	87,2	128,0	128,3	127,5
Aragó	96,1	94,8	96,4	126,7	126,0	125,4
Astúries	98,4	102,7	102,7	126,2	127,3	125,7
Illes Balears	93,7	95,0	95,8	135,3	134,7	135,9
Illes Canàries	84,6	84,0	84,1	130,9	134,0	132,2
Cantàbria	91,3	95,0	96,2	129,6	131,3	129,6
Castella-la Manxa	90,2	89,3	89,5	126,4	125,4	126,0
Castella i Lleó	87,3	89,6	87,0	128,7	127,8	127,0
Catalunya	106,0	105,9	107,3	129,1	128,6	127,7
Com. Valenciana	87,5	90,0	88,5	126,9	128,1	127,6
Extremadura	82,2	80,8	81,7	126,5	124,4	124,9
Galícia	86,7	88,8	90,1	131,1	130,1	128,7
Madrid	120,8	119,6	119,8	132,9	132,3	132,5
Múrcia	89,3	88,9	86,8	129,4	127,9	126,2
Navarra	103,8	107,7	108,5	126,1	125,4	124,9
País Basc	117,1	116,1	117,1	123,6	122,4	120,7
La Rioja	93,6	92,5	90,7	128,1	126,8	126,2
Total nacional	100,0	100,0	100,0	129,1	128,9	128,3

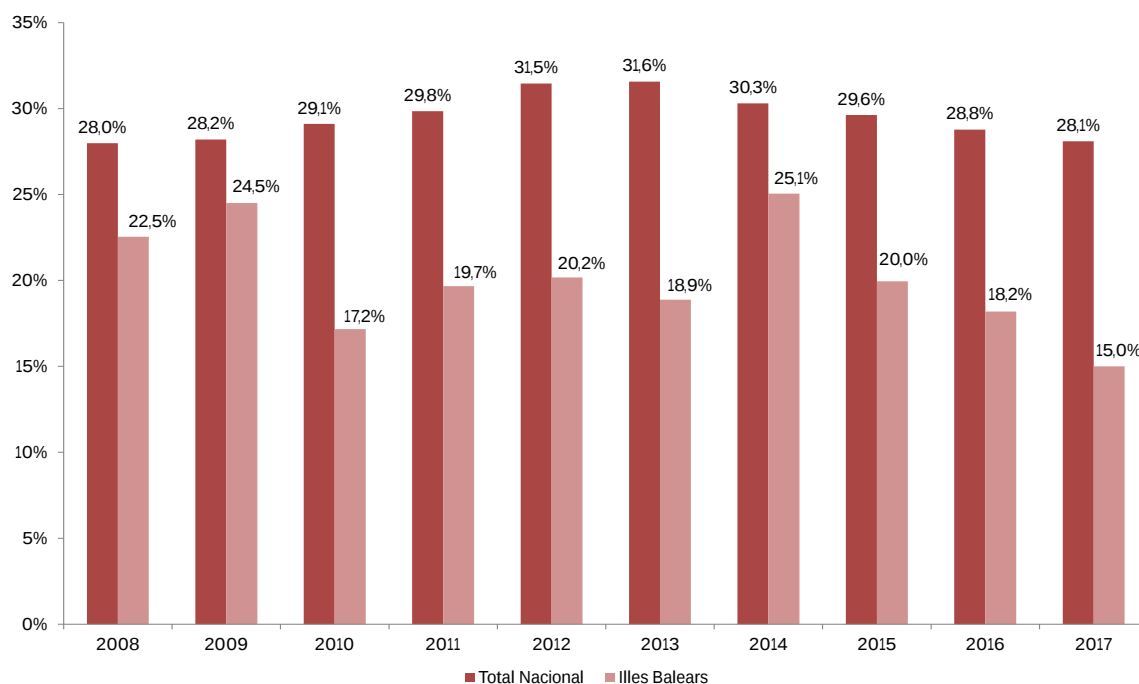
Font: OTIB, a partir de dades de l'Enquesta trimestral de cost laboral (INE).

Segons les dades de l'enquesta anual d'estructura salarial de l'INE, el salari mitjà anual per a un home a les Balears el 2017 és de 23.538,4 € front als 20.465,6 € de les dones. Una diferència de 3.073 euros, el que suposa una bretxa salarial del 15,0%. Les Illes Balears és la segona comunitat autònoma amb la bretxa salarial més baixa del conjunt d'Espanya, només per darrera de les Canàries

(12,5%). La distinta estructura productiva del mercat de treball és el factor fonamental que explica aquesta variabilitat entre les diferents regions. La diferència de salaris es 13,1 p.p. més baixa que al conjunt estatal (28,1%). D'acord amb l'edat, a mesura que augmenta l'edat del treballador augmenta la bretxa salarial.

⁶ Mitjana de l'Estat amb valor 100. Base 2008.

Gràfic 29. Evolució de la bretxa salarial a Espanya i a les Illes Balears (2008-2017)

Font: OTIB, a partir de dades de l'Enquesta anual d'estructura salarial (INE).

L'anàlisi del cost salarial en relació amb l'augment pactat en conveni i amb la taxa d'inflació ens mostra l'evolució que ha experimentat el poder adquisitiu dels treballadors de Balears. Com s'observa en la taula 47 hi ha diferències evidents a conseqüència de la recessió econòmica. Abans de la crisi el creixement dels salaris superava la taxa d'inflació, tant a les Balears com a Espanya, fet que implicava una major

capacitat adquisitiva dels treballadors. A partir de la recessió, la caiguda d'activitat i de salaris provoca un canvi que fa que es perdi poder adquisitiu. Ara bé, a les Illes Balears, a partir del 2017 i sobretot en el 2018 i el 2019, la reactivació econòmica ja es trasllada a les condicions laborals, de manera que l'augment del cost salarial supera amb escreix la taxa d'inflació i posa de manifest la millora de la capacitat econòmica dels treballadors.

Taula 47. Evolució de l'augment salarial pactat, l'augment del cost salarial i la taxa d'inflació⁷ a les Balears i a Espanya (2012-2019)

	ILLES BALEARS			ESPANYA		
	Augment salarial pactat (%)	Augment del cost salarial (%)	Taxa inflació	Augment salarial pactat (%)	Augment del cost salarial (%)	Taxa inflació
2012	0,7	-1,6	2,5	1,2	-0,6	2,4
2014	1,1	1,0	0,2	0,5	-0,1	-0,2
2016	1,1	-1,3	-0,1	1,0	-0,3	-0,2
2017	1,3	2,6	2,0	1,5	0,1	2,1
2018	3,5	3,4	1,5	1,8	1,0	1,7
2019	3,2	0,4	0,5	2,3	1,9	0,7

Font: OTIB, a partir de dades del Ministeri de Treball i Economia Social, ETCL i IPC (INE).

⁷IPC base 2011 = 100.

Respecte a les hores efectivament treballades a les Illes Balears, el 2019 es dediquen 135,9 hores a la feina de mitjana per treballador i mes, la qual cosa representa 7,5 hores més que la mitjana nacional (128,3 hores). De fet, les Balears són la regió amb el major nombre d'hores treballades, superant en 15,2 hores al País Basc, que és la comunitat on menys hores es comptabilitzen (120,7 hores). Respecte de les hores efectivament treballades el 2018, a les Illes es treballen 0,5 hores més i a Espanya 0,4 hores menys.

Quant a les hores treballades segons el tipus de jornada, les Illes encapçalen la llista per comunitat autònoma independentment de

la jornada treballada. La jornada completa a Balears és de 149,4 hores el 2019, la més alta de totes les regions, i que representen 5,2 hores més que en el conjunt nacional. La jornada parcial mitjana a les Illes assoleix les 100 hores. De nou, és la més alta d'Espanya amb diferència i se situa 21,9 hores per sobre de la mitjana nacional (78,1 hores). En termes interanuals, es manté la jornada completa i disminueix un -0,4% la parcial. La jornada completa augmenta a la indústria (+0,9%) i als serveis (+0,6%), mentre que baixa a la construcció (-2,4%). Quant a la jornada parcial, creixen les hores efectives sobretot a la indústria (+9,7%), seguit de la construcció (+1,7%), mentre que cauen als serveis (-0,8%).

3.4.3. La sinistralitat laboral

L'índex d'incidència disminueix en termes interanuals, per segon any consecutiu, i se situa en 4.309 accidents per cada cent mil treballadors amb les contingències cobertes.

Segons les dades del Ministeri de Treball i Economia Social les Illes Balears presenten un índex d'incidència de la sinistralitat laboral (nombre d'accidents laborals per cada cent mil treballadors amb les contingències cobertes) de 4.309,2 incidències el 2019. Com es veu en la taula 48, les Balears són, novament, la comunitat autònoma amb l'índex més elevat, molt per sobre del valor del conjunt d'Espanya (2.948,9 incidències).

Pel que fa a la gravetat dels accidents, el diferencial amb Espanya ve donat pel

nombre d'accidents lleus, ja que les Illes són la comunitat autònoma amb l'índex més alt (4.287,2 incidències), molt per sobre de la mitjana nacional (2.923,4). En canvi, en el cas dels accidents greus, les Illes presenten un índex per sota de l'espanyol (20,5 i 22,6, respectivament) i pel que fa als accidents mortals les Balears són la segona regió amb l'índex més baix (1,6), per sota del resultat d'Espanya (2,9).

En termes interanuals, l'índex d'incidència disminueix un -12,6% a Balears i supera la reducció del conjunt nacional (-11,3%). Totes les comunitats autònomes presenten descensos de la sinistralitat laboral en el darrer any, sobretot a Canàries (-18,4%), Extremadura (-16,4%) i Illes Balears (-12,6%).

Taula 48. Índexs d'incidència de la sinistralitat i accidents de treball durant la jornada laboral amb baixa per comunitat autònoma (2019)

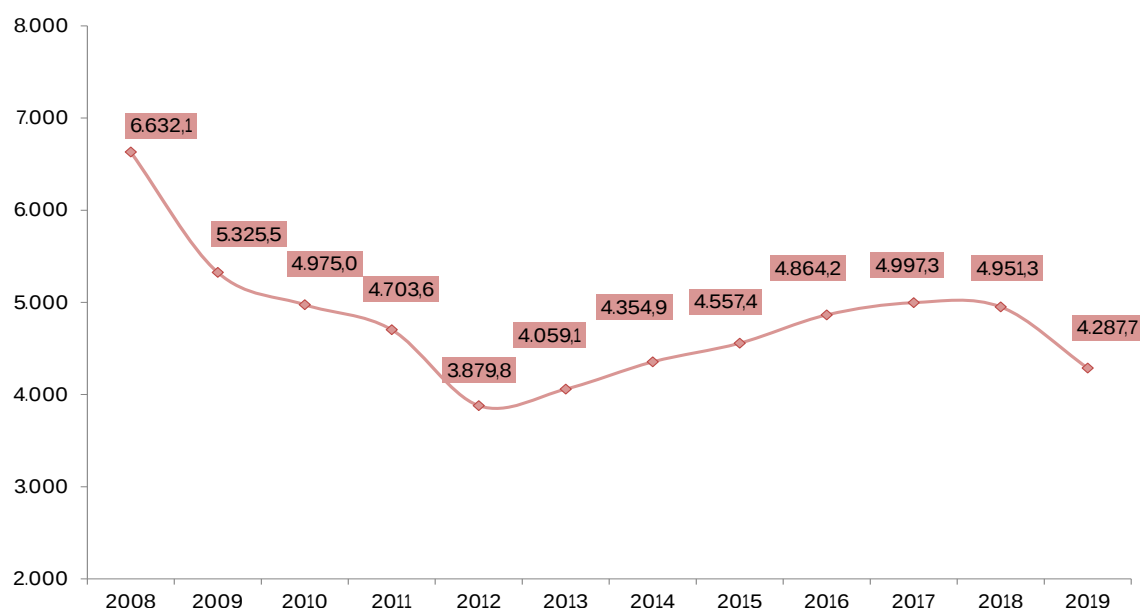
Comunitats autònomes	Acc. lleus	Índ. inc. lleus	Acc. greus	Índ. inc. greus	Acc. mortals	Índ. inc. mortals	Total d'accidents	Pob. afiliada	Índex d'incidència	Var.% interanual
Andalusia	93.870	3.321,3	954	33,8	91	3,2	94.915	2.826.321	3.358,3	-11,0%
Aragó	16.318	2.900,9	99	17,6	29	5,2	16.446	562.521	2.923,6	-10,1%
Astúries	10.643	2.951,7	83	23,0	7	1,9	10.733	360.571	2.976,7	-12,1%
Illes Balears	21.579	4.287,2	103	20,5	8	1,6	21.690	503.337	4.309,2	-12,6%
Canàries	22.607	2.821,7	190	23,7	17	2,1	22.814	801.195	2.847,5	-18,4%
Cantàbria	5.915	2.755,4	28	13,0	9	4,2	5.952	214.672	2.772,6	-8,5%
Castella-la Manxa	24.732	3.585,6	209	30,3	30	4,3	24.971	689.765	3.620,2	-10,2%
Castella i Lleó	26.217	2.923,4	220	24,5	50	5,6	26.487	896.783	2.953,6	-11,9%
Catalunya	93.491	2.736,1	520	15,2	71	2,1	94.082	3.416.926	2.753,4	-12,3%
Com. Valenciana	51.956	2.771,6	436	23,3	62	3,3	52.454	1.874.585	2.798,2	-10,5%
Extremadura	10.962	3.090,9	215	60,6	12	3,4	11.189	354.653	3.154,9	-16,4%
Galícia	29.003	2.897,7	471	47,1	54	5,4	29.528	1.000.893	2.950,2	-12,6%
Madrid	74.843	2.373,2	321	10,2	43	1,4	75.207	3.153.642	2.384,8	-12,4%
Múrcia	17.270	3.023,6	87	15,2	23	4,0	17.380	571.179	3.042,8	-12,2%
Navarra	10.437	3.698,7	82	29,1	12	4,3	10.531	282.184	3.732,0	0,9%
País Basc	29.644	3.104,8	133	13,9	18	1,9	29.795	954.790	3.120,6	-5,6%
La Rioja	4.227	3.342,6	41	32,4	4	3,2	4.272	126.457	3.378,2	-5,7%
Ceuta	509	2.282,8	7	31,4	-	-	516	22.297	2.314,2	-14,6%
Melilla	597	2.513,3	8	33,7	2	8,4	607	23.754	2.555,4	-26,0%
Total nacional	544.820	2.923,4	4.207	22,6	542	2,9	549.569	18.636.524	2.948,9	-11,3%

Font: OTIB, a partir de dades del Ministeri de Treball, Migracions i Seguretat Social.

Per la seva banda, la Direcció General de Treball i Salut Laboral del Govern de les Illes Balears presenta les xifres de la incidència dels accidents laborals a les Illes Balears. Segons les dades, entre els anys 2007 i 2012, coincidint amb la forta caiguda de l'ocupació per la recessió, l'índex d'incidència disminueix a les Balears. De fet, com es pot observar en el gràfic 30, el valor de l'any 2012 és el més baix de tota la sèrie analitzada (3.879,8

incidències). D'ençà, a mida que s'incrementa l'ocupació també creix la sinistralitat. Ara bé, en 2018, per primera vegada des del 2012, l'índex d'incidència disminueix i se situa en 4.951,3. I sobretot en el 2019 experimenta un fort descens, situant-se en les 4.287,7 incidències per cada 100.000 treballadors amb les contingències cobertes. Això suposa un descens interanual del -13,4%, el més alt des del 2012.

Gràfic 30. Evolució de l'índex d'incidència de la sinistralitat laboral a les Illes Balears (2008-2019)

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS i la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

En termes absoluts, el 2019 s'han registrat a les Illes 21.707 accidents. D'aquests, la majoria (99,5%) són de caràcter lleu (21.596 accidents). Els greus representen el 0,5% del total i són 104 accidents. Finalment, els accidents mortals produïts a les Illes són 7 en el darrer any. Respecte a l'any anterior, augmenten els accidents un 5,3%. El fet

que augmentin els accidents i baixi l'índex d'incidència s'explica per un major increment dels treballadors amb les contingències cobertes que de la sinistralitat laboral. Per gravetat de l'accident augmenten sobretot els accidents lleus (+5,2%) i els mortals que han passat de 3 a 7.

Taula 49. Evolució dels accidents registrats a les Illes Balears per gravetat (2012-2019)

Gravetat	Accidents					
	2012	2014	2016	2017	2018	2019
Lleus	12.639	14.699	18.330	19.992	20.519	21.596
Greus	85	78	93	95	100	104
Mortals	3	2	5	11	3	7
Illes Balears	12.727	14.779	18.428	20.098	20.622	21.707

Font: OTIB, a partir de dades de la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Pel que fa a la distribució per sectors, el dels serveis és el que, de manera habitual, presenta un major nombre d'accidents, en part perquè és el que concentra el major nombre de treballadors de les Illes. Així, el 2019 el major nombre de sinistres es concentren en els serveis (14.946 accidents, el 68,9%), seguit per la construcció (4.470 sinistres, el 20,6%), la indústria (1.935 accidents, el 8,9%) i, finalment, l'agricultura (356 accidents, l'1,6%).

Aquesta distribució canvia quan s'analitza l'índex d'incidència, que posa en relació els accidents amb la plantilla mitjana activa. Així, segons aquest indicador, els sectors amb els majors índexs són, de manera habitual a les Illes, el de la construcció (11.634,2) i la indústria (8.348,6). Els segueixen l'agricultura (5.716,0) i els serveis (4.333,9). En termes interanuals, l'índex cau a l'agricultura (-11,0%), mentre que augmenta a la resta, sobretot a la construcció (+7,1%).

Taula 50. Índexs d'incidència de sinistralitat per sectors econòmics a les Illes Balears (2012-2019)

Any	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis
2012	6.026,5	6.477,2	7.964,0	3.478,5
2014	5.966,1	6.660,8	9.289,5	3.947,0
2016	5.384,2	7.238,5	10.551,5	4.328,0
2017	5.698,4	8.036,4	11.281,9	4.306,1
2018	6.423,2	7.966,5	10.860,4	4.253,8
2019	5.716,0	8.348,6	11.634,2	4.333,9

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS i la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

Per illa, els accidents es distribueixen d'acord amb la distribució de l'ocupació a les Illes: Mallorca en concentra el major pes (77,6%), seguida d'Eivissa (15,1%), Menorca (6,5%) i Formentera (0,5%). Ara bé, en aquest cas la distribució de l'índex d'incidència per illes

tampoc coincideix amb la dels accidents. De forma habitual Eivissa és l'illa amb el major índex d'incidència⁸ (6.624,8), seguida per Menorca (6.053,4), Mallorca (5.241,8) i Formentera (2.978,5).

Taula 51. Accidents i índex d'incidència per illes (2014-2019)

	Accidents				Índex d'incidència			
	2014	2016	2018	2019	2014	2016	2018	2019
Mallorca	11.560	14.537	16.261	16.843	4.594,6	5.124,7	5.169,6	5.241,8
Menorca	833	1.083	1.286	1.414	4.337,4	5.174,6	5.591,5	6.053,4
Eivissa	2.223	2.645	2.913	3.281	5.958,8	6.113,6	6.042,8	6.624,8
Formentera	68	100	90	98	2.692,0	3.547,4	2.741,4	2.978,5
Illes Balears	14.779	18.428	20.622	21.707	4.354,9	4.864,2	4.951,3	4.287,7

Font: OTIB, a partir de dades de la TGSS i la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

⁸ No es disposa del nombre de persones afiliades d'alta amb les contingències cobertes desagregades per illes, raó per la qual es presenta una aproximació basada en el nombre d'afiliats al règim general i en els accidents registrats.

3.4.4. Regulació de l'ocupació

La Direcció General de Treball i Salut Laboral recull les dades dels expedients de regulació d'ocupació registrats a les Illes Balears. Al llarg del 2019 s'han autoritzat 63 expedients (ERO), que són 27 menys que fa un any (un descens del -30,0%), però que afecten a 405 treballadors més (un 69,8% més).

Els ERO de l'any 2019 han afectat a 985 treballadors, un 69,8% menys que el 2018. Aquests s'han vist afectats majoritàriament per expedients de suspensió o de reducció de jornada (el 64,7% dels treballadors), mentre que la resta (348 persones) ho han estat per expedients d'extinció.

Taula 52. Evolució anual d'expedients de regulació de l'ocupació autoritzats i originaris i dels treballadors afectats (2012-2019)

ERO	2012	2014	2016	2017	2018	2019
Nombre d'expedients autoritzats	439	147	105	81	90	63
Suspensió/reducció de jornada	401	132	92	70	80	53
Extinció	38	15	13	11	10	10
Nombre de treballadors afectats	2.945	1.454	867	589	580	985
Suspensió/reducció de jornada	2.355	1.186	588	366	438	637
Extinció	590	268	279	223	142	348

Font: OTIB, a partir de dades de la Direcció General de Treball i Salut Laboral.

4. ANNEX: TAULES PER ILLES

Taula 53. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Mallorca (2010-2019)

	2010	2012	2014	2016	2018	2019
Total població	869.067	876.147	858.313	861.430	880.113	896.038
Dones	434.974	440.211	433.097	435.229	444.240	451.505
Homes	434.093	435.936	425.216	426.201	435.873	444.533
Menors 15 anys	132.632	135.543	135.754	135.919	136.813	137.226
15-29	163.594	152.268	143.622	141.099	145.478	150.044
30-44	235.126	235.170	225.657	219.377	216.084	216.741
45-64	212.563	221.944	221.911	229.911	241.336	248.820
65-74	65.047	68.308	69.425	72.350	76.275	77.297
75 i més	60.105	62.914	61.944	62.774	64.127	65.910
Pob. estrangera	188.011	185.824	151.669	140.414	145.140	154.521
UE-27	96.143	100.027	73.378	68.143	67.304	68.638
No UE	91.868	85.797	78.291	72.271	77.836	85.883

Font: Revisió padró. INE

Taula 54. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Menorca (2010-2019)

	2010	2012	2014	2016	2018	2019
Total població	94.383	95.178	93.313	91.601	91.920	93.397
Dones	47.158	47.578	46.783	46.052	46.264	47.007
Homes	47.225	47.600	46.530	45.549	45.656	46.390
Menors 15 anys	14.927	14.997	14.668	13.927	13.572	13.553
15-29	17.248	16.229	15.152	14.613	14.961	15.402
30-44	25.268	25.166	23.987	22.485	21.564	21.558
45-64	23.581	24.722	24.993	25.645	26.599	27.369
65-74	7.089	7.632	8.035	8.160	8.407	8.574
75 i més	6.170	6.432	6.478	6.771	6.817	6.941
Pob. estrangera	15.625	15.239	12.357	10.861	10.042	10.460
UE-27	8.239	8.810	7.292	6.324	5.160	5.070
No UE	7.386	6.429	5.065	4.537	4.882	5.390

Font: Revisió padró. INE

Taula 55. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a les Pitiüses (2010-2019)

	2010	2012	2014	2016	2018	2019
Total població	142.599	148.114	151.816	154.189	156.875	160.025
Dones	68.713	71.559	73.761	75.257	76.601	78.191
Homes	73.886	76.555	78.055	78.932	80.274	81.834
Menors 15 anys	20.071	20.768	21.828	22.212	22.605	22.718
15-29	29.333	28.008	27.012	25.722	25.377	25.653
30-44	42.267	44.713	47.025	48.299	48.289	48.595
45-64	34.949	37.241	38.244	39.554	41.391	43.137
65-74	8.722	9.491	9.960	10.523	11.122	11.573
75 i més	7.257	7.893	7.747	7.879	8.091	8.349
Pob. estrangera	41.972	41.507	39.086	37.621	37.679	40.006
UE-27	20.768	24.903	22.594	21.318	20.148	21.251
No UE	21.204	16.604	16.492	16.303	17.531	18.755

Font: Revisió padró. INE

Taula 56. Empreses en alta al Règim General de la Seguretat Social per illes (2010-2019)

	2010	2012	2014	2016	2018	2019
Mallorca	30.607	29.343	29.696	31.792	33.262	33.339
Menorca	3.654	3.426	3.456	3.573	3.681	3.718
Eivissa	5.637	5.759	6.099	6.638	7.012	7.050
Formentera	452	479	509	543	594	596
Total Illes Balears	40.350	39.007	39.759	42.546	44.549	44.703

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

Taula 57. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Mallorca (2010-2019)

	2010	2012	2014	2016	2018	2019
Règim General	258.891	244.885	251.597	283.668	314.522	321.320
Règim d'Autònoms	63.603	61.563	63.890	66.963	69.825	71.091
Règim Especial de la Llar	7.808	8.503	9.517	9.030	8.343	7.967
Règim Especial Agrari	2.276	2.225	2.030	2.058	1.992	1.921
Règim del Mar	1.356	1.256	1.301	1.407	1.558	1.571
Total règims	333.934	318.432	328.334	363.126	396.240	403.869

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

Taula 58. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Menorca (2010-2019)

	2010	2012	2014	2016	2018	2019
Règim General	21.072	19.079	19.205	20.929	22.999	23.359
Règim d'Autònoms	7.005	6.761	7.137	7.339	7.438	7.423
Règim Especial de la Llar	502	495	779	684	565	526
Règim Especial Agrari	240	241	236	237	254	261
Règim del Mar	206	201	225	222	230	238
Total règims	29.025	26.777	27.582	29.412	31.485	31.807

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

Taula 59. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Eivissa (2010-2019)

	2010	2012	2014	2016	2018	2019
Règim General	32.619	36.035	37.306	43.264	48.206	49.526
Règim d'Autònoms	9.829	10.875	10.636	11.840	12.569	12.979
Règim Especial de la Llar	1.271	1.327	1.454	1.442	1.297	1.222
Règim Especial Agrari	191	171	126	136	134	138
Règim del Mar	334	458	434	533	597	612
Total règims	44.244	48.866	49.955	57.215	62.804	64.477

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

Taula 60. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Formentera (2010-2019)

	2010	2012	2014	2016	2018	2019
Règim General	2.062	2.238	2.526	2.819	3.283	3.290
Règim d'Autònoms	804	850	889	938	952	971
Règim Especial de la Llar	56	40	46	50	35	36
Règim Especial Agrari	9	7	6	7	14	18
Règim del Mar	75	79	87	96	100	102
Total règims	3.005	3.213	3.554	3.910	4.384	4.417

Font: OTIB a partir de dades de la TGSS

Taula 61. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, dones 2019

MALLORCA - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	31.633	17,5%	17,5%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	27.495	15,2%	32,7%
5220	Venedors de botigues i magatzems	19.225	10,6%	43,3%
4500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	6.754	3,7%	47,0%
3724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	6.518	3,6%	50,6%
9310	Ajudants de cuina	6.062	3,4%	54,0%
5110	Cuiners assalariats	3.986	2,2%	56,2%
4421	Empleats d'agències de viatges	3.520	1,9%	58,1%
9100	Empleats domèstics	3.345	1,8%	60,0%
2933	Coreògrafs i ballarins	3.022	1,7%	61,7%
	Total 10 ocupacions	111.560	61,7%	
	Total contractes dones 2019	180.947		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Taula 62. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, homes 2019

MALLORCA - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	30.608	14,4%	14,4%
7121	Paletes	15.140	7,1%	21,5%
9602	Peons de la construcció d'edificis	10.385	4,9%	26,4%
9700	Peons de les indústries manufactureres	9.421	4,4%	30,8%
9310	Ajudants de cuina	8.640	4,1%	34,9%
5110	Cuiners assalariats	8.344	3,9%	38,8%
2932	Compositors, músics i cantants	7.586	3,6%	42,4%
5220	Venedors de botigues i magatzems	6.838	3,2%	45,6%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	5.231	2,5%	48,1%
9811	Peons del transport de mercaderies i descarregadors	3.928	1,8%	49,9%
	Total 10 ocupacions	106.121	49,9%	
	Total contractes homes 2019	212.652		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Taula 63. Deu ocupacions més contractades a Menorca, dones 2019

MENORCA - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	3.660	22,7%	22,7%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	2.517	15,6%	38,4%
5220	Venedors de botigues i magatzems	1.901	11,8%	50,2%
9310	Ajudants de cuina	922	5,7%	55,9%
4500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic no classificats en altres apartats	598	3,7%	59,6%
3724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	495	3,1%	62,7%
5611	Auxiliars d'infermeria hospitalària	432	2,7%	65,4%
4422	Recepcionistes d'hotels	332	2,1%	67,5%
5629	Altres treballadors que tenen cura de les persones en serveis de salut	327	2,0%	69,5%
2932	Compositors, músics i cantants	269	1,7%	71,2%
	Total 10 ocupacions	11.453	71,2%	
	Total contractes dones 2019	16.092		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Taula 64. Deu ocupacions més contractades a Menorca, homes 2019

MENORCA - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	3.282	18,0%	18,0%
9310	Ajudants de cuina	1.508	8,3%	26,3%
7121	Paletes	1.378	7,6%	33,9%
9602	Peons de la construcció d'edificis	1.351	7,4%	41,3%
5110	Cuiners assalariats	863	4,7%	46,0%
2932	Compositors, músics i cantants	529	2,9%	48,9%
8412	Conductors assalariats d'automòbils, taxis i furgonetes	487	2,7%	51,6%
5220	Venedors de botigues i magatzems	472	2,6%	54,2%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	376	2,1%	56,3%
9811	Peons del transport de mercaderies i descarregadors	323	1,8%	58,0%
	Total 10 ocupacions	10.569	58,0%	
	Total contractes homes 2019	18.213		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Taula 65. Deu ocupacions més contractades a les Pitiüses, dones 2019

PITIÜSES - DONES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	11.122	28,2%	28,2%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	5.922	15,0%	43,2%
5220	Venedors de botigues i magatzems	4.833	12,3%	55,5%
4500	Empleats administratius amb tasques d'atenció al públic ncaa	1.713	4,3%	59,8%
9310	Ajudants de cuina	1.529	3,9%	63,7%
2933	Coreògrafs i ballarins	1.499	3,8%	67,5%
5110	Cuiners assalariats	1.156	2,9%	70,4%
3724	Monitors d'activitats recreatives i d'entreteniment	1.029	2,6%	73,1%
9229	Altres tipus de personal de neteja no classificat en altres apartats	892	2,3%	75,3%
4422	Recepcionistes d'hotels	795	2,0%	77,3%
	Total 10 ocupacions	30.490	77,3%	
	Total contractes dones 2019	39.425		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Taula 66. Deu ocupacions més contractades a les Pitiüses, homes 2019

PITIÜSES - HOMES				
Codi C.N.O.	Ocupació	Contractes	% del total	% Acum.
5120	Cambrers assalariats	10.172	19,3%	19,3%
7121	Paletes	5.282	10,0%	29,3%
5110	Cuiners assalariats	3.372	6,4%	35,7%
9602	Peons de la construcció d'edificis	2.957	5,6%	41,3%
9310	Ajudants de cuina	2.347	4,5%	45,8%
8412	Conductors assalariats d'automòbils, taxis i furgonetes	1.937	3,7%	49,4%
9210	Personal de neteja d'oficines, hotels i altres establiments similars	1.714	3,3%	52,7%
5942	Auxiliars de vigilant de seguretat i similars no habilitats per a portar armes	1.387	2,6%	55,3%
5220	Venedors de botigues i magatzems	1.366	2,6%	57,9%
9490	Altres ocupacions elementals	930	1,8%	59,7%
	Total 10 ocupacions	31.464	59,7%	
	Total contractes homes 2019	52.737		

Font: elaboració pròpia a partir de dades del SOIB.

Taula 67. Contractes registrats a Mallorca per tipus de contracte (2010-2019)

Tipus de contracte	2010	2012	2014	2016	2018	2019
Indefinits	26.214	33.334	34.637	47.733	67.779	62.067
Formatius	848	987	2.160	1.513	1.926	1.780
Temporals	204.425	208.891	252.144	321.677	327.439	328.696
Altres	1.286	995	1.395	988	651	1.056
Total	232.773	244.207	290.336	371.911	397.795	393.599

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 68. Contractes registrats a Menorca per tipus de contracte (2010-2019)

Tipus de contracte	2010	2012	2014	2016	2018	2019
Indefinits	2.846	3.173	3.272	4.222	5.655	4.906
Formatius	106	109	157	141	260	155
Temporals	21.427	20.145	23.164	28.316	28.745	29.241
Altres	21	13	135	10	10	3
Total	24.400	23.440	26.728	32.689	34.670	34.305

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 69. Contractes registrats a Eivissa per tipus de contracte (2010-2019)

Tipus de contracte	2010	2012	2014	2016	2018	2019
Indefinits	5.089	6.442	7.877	11.148	15.886	16.480
Formatius	189	198	240	150	173	146
Temporals	40.730	47.062	59.575	73.931	74.707	69.956
Altres	4	12	23	28	26	21
Total	46.012	53.714	67.715	85.257	90.792	86.603

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 70. Contractes registrats a Formentera per tipus de contracte (2010-2019)

Tipus de contracte	2010	2012	2014	2016	2018	2019
Indefinits	442	443	623	1.163	2.160	1.983
Formatius	15	10	35	4	38	21
Temporals	3.278	3.393	4.313	4.785	3.883	3.552
Altres	-	-	1	1	3	3
Total	3.735	3.846	4.972	5.953	6.084	5.559

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 71. Contractes registrats a Mallorca segons sector econòmic (2010-2019)

Sector econòmic	2010	2012	2014	2016	2018	2019
Agricultura i pesca	2.800	3.152	4.019	4.067	3.716	3.245
Indústria	7.585	6.853	8.659	11.438	12.806	12.877
Construcció	28.482	21.337	25.538	35.667	40.269	37.883
Serveis	193.906	200.500	252.120	320.739	341.004	339.594
Hostaleria	63.612	72.271	94.469	123.145	129.932	127.718
Comerç	25.678	28.250	34.933	44.712	47.388	44.952
Total	232.773	231.842	290.336	371.911	397.795	393.599

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 72. Contractes registrats a Menorca segons sector econòmic (2010-2019)

Sector econòmic	2010	2012	2014	2016	2018	2019
Agricultura i pesca	206	247	295	329	370	326
Indústria	1.188	1.104	1.118	1.332	1.422	1.368
Construcció	3.343	2.368	2.566	3.092	3.759	3.659
Serveis	19.663	19.049	22.749	27.936	29.119	28.952
Hostaleria	8.445	9.198	11.131	13.980	14.218	14.523
Comerç	2.572	2.694	3.059	3.702	3.989	3.532
Total	24.400	22.768	26.728	32.689	34.670	34.305

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 73. Contractes registrats a Eivissa segons sector econòmic (2010-2019)

Sector econòmic	2010	2012	2014	2016	2018	2019
Agricultura i pesca	219	225	270	280	329	316
Indústria	944	921	1.217	1.516	1.584	1.625
Construcció	6.762	5.786	7.732	9.604	10.974	11.088
Serveis	38.087	45.068	58.496	73.857	77.905	73.574
Hostaleria	17.771	21.930	31.457	41.778	41.977	38.972
Comerç	5.110	6.021	6.993	8.893	9.269	9.099
Total	46.012	52.000	67.715	85.257	90.792	86.603

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 74. Contractes registrats a Formentera segons sector econòmic (2010-2019)

Sector econòmic	2010	2012	2014	2016	2018	2019
Agricultura i pesca	25	12	58	32	60	60
Indústria	57	20	46	59	66	76
Construcció	562	445	605	615	527	520
Serveis	3.091	3.279	4.263	5.247	5.431	4.903
Hostaleria	1.893	2.095	2.741	3.548	3.438	3.046
Comerç	467	469	561	674	790	718
Total	3.735	3.798	4.972	5.953	6.084	5.559

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 75. Atur registrat a Mallorca per sector econòmic. Total (2010-2019)

Sector econòmic	2010	2012	2014	2016	2018	2019
Agricultura i pesca	647	893	1.340	906	552	525
Indústria	3.722	3.736	3.090	2.290	1.769	1.738
Construcció	14.125	12.738	8.799	5.814	4.050	4.108
Serveis	45.398	50.012	44.122	35.231	30.282	30.446
Sense ocup. anterior	2.933	3.466	3.173	2.583	2.288	2.306
Total	66.825	70.845	60.523	46.824	38.940	39.122

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 76. Atur registrat a Menorca per sector econòmic. Total (2010-2019)

Sector econòmic	2010	2012	2014	2016	2018	2019
Agricultura i pesca	42	67	71	57	50	39
Indústria	393	376	317	223	163	180
Construcció	1.322	1.220	738	475	314	346
Serveis	4.194	4.827	4.438	3.491	2.961	2.903
Sense ocup. anterior	185	202	179	148	133	131
Total	6.135	6.691	5.742	4.394	3.620	3.599

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 77. Atur registrat a Eivissa per sector econòmic. Total (2010-2019)

Sector econòmic	2010	2012	2014	2016	2018	2019
Agricultura i pesca	65	73	75	57	56	60
Indústria	335	332	273	171	150	157
Construcció	2.194	1.788	1.457	934	735	733
Serveis	6.708	7.198	6.793	5.479	4.762	4.631
Sense ocup. anterior	167	167	154	144	133	123
Total	9.469	9.558	8.751	6.784	5.836	5.704

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 78. Atur registrat a Formentera per sector econòmic. Total (2010-2019)

Sector econòmic	2010	2012	2014	2016	2018	2019
Agricultura i pesca	7	8	9	8	7	5
Indústria	9	7	6	6	5	5
Construcció	85	97	77	60	40	37
Serveis	347	330	286	232	191	162
Sense ocup. anterior	5	7	10	7	3	6
Total	453	449	388	313	245	215

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 79. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Mallorca (2012-2019)

ANY	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	ESPANYOLS	UE	NO UE
2012	70.845	36.861	33.984	8.250	51.829	10.766	55.533	4.957	10.355
2013	66.706	34.129	32.577	7.108	48.275	11.323	53.743	4.226	8.737
2014	60.523	29.980	30.543	6.534	42.557	11.432	49.362	3.915	7.247
2015	53.917	25.491	28.426	5.953	36.763	11.201	44.097	3.568	6.253
2016	46.824	21.554	25.270	5.062	31.239	10.523	38.101	3.290	5.433
2017	41.141	18.308	22.833	4.707	26.783	9.651	33.426	3.087	4.628
2018	38.940	17.053	21.888	4.557	25.108	9.276	31.261	3.100	4.580
2019	39.122	17.206	21.917	4.643	25.048	9.431	31.115	3.208	4.800

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 80. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Menorca (2012–2019)

ANY	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	ESPANYOLS	UE	NO UE
2012	6.691	3.435	3.256	829	5.033	829	5.285	341	1.066
2013	6.256	3.219	3.037	688	4.642	926	5.118	304	833
2014	5.742	2.805	2.937	627	4.161	955	4.788	287	667
2015	5.091	2.323	2.768	593	3.593	905	4.270	259	562
2016	4.394	1.967	2.428	505	3.044	845	3.689	220	485
2017	3.927	1.694	2.233	481	2.641	805	3.278	220	430
2018	3.620	1.513	2.108	475	2.374	771	3.019	209	393
2019	3.599	1.500	2.099	468	2.324	806	3.007	205	387

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 81. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Eivissa (2012–2019)

ANY	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	ESPANYOLS	UE	NO UE
2012	9.558	5.173	4.385	1.198	7.151	1.209	6.570	1.280	1.708
2013	8.933	4.748	4.185	958	6.696	1.279	6.357	1.069	1.507
2014	8.751	4.530	4.222	875	6.541	1.336	6.259	1.086	1.406
2015	7.743	3.853	3.890	791	5.702	1.251	5.542	970	1.232
2016	6.784	3.328	3.456	697	4.950	1.138	4.800	912	1.073
2017	6.169	3.016	3.154	662	4.482	1.025	4.263	911	996
2018	5.836	2.813	3.023	641	4.228	967	3.955	929	951
2019	5.704	2.744	2.960	579	4.139	986	3.859	918	927

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

Taula 82. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Formentera (2012–2019)

ANY	TOTAL	SEXE		EDAT			NACIONALITAT		
		Homes	Dones	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 i més anys	ESPANYOLS	UE	NO UE
2012	449	259	190	251	86	112	60	356	33
2013	388	225	163	43	311	35	228	64	96
2014	388	213	175	40	308	40	222	68	98
2015	352	190	162	42	273	36	209	57	85
2016	313	166	148	39	233	41	184	57	73
2017	254	133	121	28	191	35	144	55	56
2018	245	128	117	32	181	32	143	54	47
2019	215	111	103	30	158	27	130	45	41

Font: OTIB a partir de dades del SOIB

5. ÍNDEX DE TAULES I GRÀFICS

Taules

- Taula 1. Evolució i projeccions dels principals indicadors de l'economia mundial
- Taula 2. Evolució de les taxes d'ocupació i d'atur per països (2019)
- Taula 3. Quadre macroeconòmic d'Espanya (2019)
- Taula 4. Distribució de la població en funció de grans grups de nacionalitats i d'edat a les Illes Balears (2011-2019)
- Taula 5. Distribució percentual de la població en funció del sexe, l'edat i la nacionalitat a les Illes Balears i a Espanya (2010 i 2019)
- Taula 6. Evolució trimestral del VAB per sectors econòmics a preus constants (2014-2019)
- Taula 7. Creixement del VAB per illes (2010-2019)
- Taula 8. Evolució del nombre d'empreses segons la seva grandària a les Illes Balears i a Espanya (2018 i 2019)
- Taula 9. Empreses segons l'activitat econòmica i la grandària a les Balears (2019-2018)
- Taula 10. Taxes de creixement dels centres de treball balears del règim general amb afiliats a la Tresoreria General de la Seguretat Social per activitat econòmica (mitjana del 2019)
- Taula 11. Centres de treball en alta al règim general de la Seguretat Social per activitat econòmica i illa (2019)
- Taula 12. Altes, baixes i ràtio d'altes d'empreses per sector a les Illes Balears (2019)
- Taula 13. Evolució de la població activa i de la inactiva a les Illes Balears (2012-2019)
- Taula 14. Evolució de la població activa total per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2012-2019)
- Taula 15. Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2019)
- Taula 16. Distribució percentual de la població activa per nivell d'estudis i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2015-2017-2019)
- Taula 17. Taxes netes d'escolarització de 16 a 18 anys per comunitat autònoma, i nivells/etapes, curs 2016-2017
- Taula 18. Evolució de la taxa d'activitat per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autònoma (2015-2017-2019)
- Taula 19. Evolució anual de l'afiliació a la Seguretat Social per illes (2012-2019)
- Taula 20. Evolució dels ocupats no empresaris segons el nombre d'hores habituals dedicades al treball, 2011-2019
- Taula 21. Evolució de l'afiliació mitjana per activitats econòmiques i règim (2019-2018)
- Taula 22. Les vint ocupacions amb més contractació per sexe a les Balears (2019)
- Taula 23. Evolució de l'afiliació per règims de cotització a les Balears (2012-2019)
- Taula 24. Evolució de la població d'alta a la Seguretat Social per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2012-2019)
- Taula 25. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i comunitat autònoma (2019)
- Taula 26. Distribució percentual de la població ocupada per nivell d'estudis i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2014-2018-2019)

- Taula 27. Evolució de la taxa d'ocupació del total d'ocupats a les Illes Balears i a Espanya segons el nivell d'estudis (2012-2019)
- Taula 28. Distribució percentual de la població ocupada per ocupació i sexe a Espanya i a les Illes Balears (2015-2017-2019)
- Taula 29. Desajust en l'ocupació del total d'ocupats per comunitats autònomes (2012-2019)
- Taula 30. Evolució de l'afiliació al règim general de la Seguretat Social per tipus de contracte i de jornada (2011-2019)
- Taula 31. Evolució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu (2012-2019)
- Taula 32. Distribució dels demandants d'ocupació segons el col·lectiu i la comunitat autònoma (2019)
- Taula 33. Evolució de l'atur registrat per illes (2012-2019)
- Taula 34. Evolució de l'atur registrat en les deu activitats econòmiques amb descensos interanuals més elevats de l'atur a les Illes Balears (2019)
- Taula 35. Evolució de la població aturada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2012-2019)
- Taula 36. Evolució de la població en atur per nivell d'estudis a les Illes Balears (2012-2019)
- Taula 37. Evolució de la població aturada per grups d'ocupació a les Illes Balears (2012-2019)
- Taula 38. Evolució de la taxa d'atur per sexe, edat i nacionalitat per comunitat autònoma (2015, 2017 i 2019)
- Taula 39. Nombre (en milers) i proporció de llars amb almenys un membre actiu en relació a la situació econòmica dels seus membres a les Illes Balears (2013-2019)
- Taula 40. Percentatge de llars amb tots els actius aturats sobre el total de llars per comunitat autònoma (2012-2019)
- Taula 41. Percentatge de persones aturades durant més de dotze mesos registrades per comunitats autònomes (2012-2019).
- Taula 42. Distribució de la mitjana de l'atur registrat segons la durada de la demanda a les Balears i a Espanya (2019)
- Taula 43. Evolució de les persones en situació d'atur de llarga durada per sexe, edat i nacionalitat a les Illes Balears (2012-2019)
- Taula 44. Evolució del total de demandants i dels demandants aturats segons si cobren prestació i tipus de prestació (2011-2019)
- Taula 45. Grau de cobertura dels convenis col·lectius de les Illes Balears sobre el total de treballadors afiliats en alta (2010-2019)
- Taula 46. Evolució del cost salarial total per treballador i hores efectivament treballades per treballador al mes per comunitat autònoma (2015-2017-2019)
- Taula 47. Evolució de l'augment salarial pactat, l'augment del cost salarial i la taxa d'inflació a les Balears i a Espanya (2012-2019)
- Taula 48. Índexs d'incidència de la sinistralitat i accidents de treball durant la jornada laboral amb baixa per comunitat autònoma (2019)
- Taula 49. Evolució dels accidents registrats a les Illes Balears per gravetat (2012-2019)
- Taula 50. Índexs d'incidència de sinistralitat per sectors econòmics a les Illes Balears (2012-2019)
- Taula 51. Accidents i índex d'incidència per illes (2014-2019)
- Taula 52. Evolució anual d'expedients de regulació de l'ocupació autoritzats i originaris i dels treballadors afectats (2012-2019)
- Taula 53. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Mallorca (2010-2019)
- Taula 54. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a Menorca (2010-2019)
- Taula 55. Població per sexe, grup d'edat i zona de procedència a les Pitiüses (2010-2019)
- Taula 56. Empreses en alta al Règim General de la Seguretat Social per illes (2010-2019)
- Taula 57. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Mallorca (2010-2019)

- Taula 58. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Menorca (2010-2019)
- Taula 59. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Eivissa (2010-2019)
- Taula 60. Treballadors en alta a la Seguretat Social per règim a Formentera (2010-2019)
- Taula 61. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, dones 2019
- Taula 62. Deu ocupacions més contractades a Mallorca, homes 2019
- Taula 63. Deu ocupacions més contractades a Menorca, dones 2019
- Taula 64. Deu ocupacions més contractades a Menorca, homes 2019
- Taula 65. Deu ocupacions més contractades a les Pitiüses, dones 2019
- Taula 66. Deu ocupacions més contractades a les Pitiüses, homes 2019
- Taula 67. Contractes registrats a Mallorca per tipus de contracte (2010-2019)
- Taula 68. Contractes registrats a Menorca per tipus de contracte (2010-2019)
- Taula 69. Contractes registrats a Eivissa per tipus de contracte (2010-2019)
- Taula 70. Contractes registrats a Formentera per tipus de contracte (2010-2019)
- Taula 71. Contractes registrats a Mallorca segons sector econòmic (2010-2019)
- Taula 72. Contractes registrats a Menorca segons sector econòmic (2010-2019)
- Taula 73. Contractes registrats a Eivissa segons sector econòmic (2010-2019)
- Taula 74. Contractes registrats a Formentera segons sector econòmic (2010-2019)
- Taula 75. Atur registrat a Mallorca per sector econòmic. Total (2010-2019)
- Taula 76. Atur registrat a Menorca per sector econòmic. Total (2010-2019)
- Taula 77. Atur registrat a Eivissa per sector econòmic. Total (2010-2019)
- Taula 78. Atur registrat a Formentera per sector econòmic. Total (2010-2019)
- Taula 79. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Mallorca (2012-2019)
- Taula 80. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Menorca (2012-2019)
- Taula 81. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Eivissa (2012-2019)
- Taula 82. Evolució de la població aturada, per sexe, edat i nacionalitat a Formentera (2012-2019)

Gràfics

- Gràfic 1. Creixement percentual interanual de la població de les Illes Balears i d'Espanya (2005-2019)
- Gràfic 2. Creixement percentual de la població per illes (2005-2019)
- Gràfic 3. Piràmides de població per edats a les Illes Balears (2010 i 2019)
- Gràfic 4. Taxa de creixement anual del VAB a preus constants a Espanya i a les Balears (2005-2019)
- Gràfic 5. Distribució de les empreses de les Illes Balears segons estrat d'assalariats (2019)
- Gràfic 6. Evolució de la variació interanual de les empreses d'alta a la Seguretat Social de les Illes Balears (2013-2019)
- Gràfic 7. Evolució de la població activa a les Balears (2008-2019) (en milers)
- Gràfic 8. Creixement relatiu de la població activa a les Balears i a Espanya (2008-2019)
- Gràfic 9. Evolució del percentatge de població de 30-34 anys amb nivell d'Educació Superior. Objectiu de l'estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2008-2019)
- Gràfic 10. Evolució de la taxa d'abandonament escolar prematur. Objectiu de l'estratègia Europa 2020, Espanya i Illes Balears (2005-2019)
- Gràfic 11. Taxes d'abandonament escolar prematur per comunitat autònoma (2019)
- Gràfic 12. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social i població ocupada a les Balears segons l'EPA (2005-2019)
- Gràfic 13. Variació interanual de l'afiliació mitjana a la Seguretat Social a les Balears per mesos (2019)
- Gràfic 14. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social el darrer dia del mes per illes i mesos (2019)
- Gràfic 15. Evolució de la taxa d'ocupació de la població de 16 a 64 anys a Espanya i a les Illes Balears (2006-2019)
- Gràfic 16. Variació relativa interanual dels contractes registrats a les Balears segons el tipus de contracte (2008-2019)
- Gràfic 17. Variació relativa interanual de la contractació a les Balears segons el tipus de jornada (2008-2019)
- Gràfic 18. Variació interanual del nombre de treballadors d'alta al règim general de la Seguretat social i de les afiliacions equivalents a jornada completa (2012-2019)
- Gràfic 19. Taxes de creixement interanual de l'afiliació a la Seguretat Social per sectors econòmics a les Balears (2005-2019)
- Gràfic 20. Pes de l'afiliació per sectors econòmics a Espanya i a les Illes Balears (2019)
- Gràfic 21. Variació interanual de la població ocupada segons el nivell d'estudis a les Illes Balears (2014-2019)
- Gràfic 22. Taxa d'ocupació del conjunt d'ocupats segons el nivell d'estudis a les Illes Balears (2019)
- Gràfic 23. Taxes de creixement interanual de l'atur registrat en el SOIB i la població aturada segons l'EPA a les Balears (2005-2019)
- Gràfic 24. Evolució mensual de l'atur registrat i les variacions interanuals a les Balears (2018-2019)
- Gràfic 25. Descomposició de la variació interanual de l'atur registrat dels mesos de gener a juny i de juny a desembre a les Balears (2012-2019)
- Gràfic 26. Variació interanual de l'atur per illes i mesos (2019)
- Gràfic 27. Evolució de l'atur registrat per sectors econòmics a les Balears (2005-2019⁵)
- Gràfic 28. Evolució de la taxa d'atur a Espanya i a les Balears (2006-2019)
- Gràfic 29. Evolució de la bretxa salarial a Espanya i a les Illes Balears (2008-2017)
- Gràfic 30. Evolució de l'índex d'incidència de la sinistralitat laboral a les Illes Balears (2008-2019)

6. LLISTA DE FONTS I INDICADORS

- Perspectives de l'economia mundial del Fons Monetari Internacional (FMI)
- Indicadors econòmics del Ministeri de Treball i Economia Social
- Indicadors educatius del Ministeri d'Educació i Formació Professional
- Comptabilitat nacional trimestral d'Espanya. Base 2010 de l'INE
- Comptabilitat regional d'Espanya de l'INE
- Euroindicadors de l'Eurostat
- Estadístiques generals i regionals de l'Eurostat
- Estadística de migracions (INE)
- Directori Central d'Empreses (DIRCE): explotació estadística de l'INE
- Revista *Conjuntura econòmica de les Illes Balears*, de la Direcció General d'Ocupació i Economia de la Conselleria de Treball, Comerç i Indústria del Govern de les Illes Balears
- Índexs de preus de consum (IPC) de l'INE
- Padró municipal de l'INE
- Enquesta de població activa (EPA) de l'INE
- Dades d'afiliació a la Tresoreria General de la Seguretat Social
- Dades del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB)
- Dades estadístiques del Servei Públic d'Ocupació Estatal (SPEE)
- Enquesta trimestral de cost laboral de l'INE
- Direcció General de Treball i Salut Laboral de la Conselleria de Model Econòmic, Turisme i Treball del Govern de les Illes Balears
- Institut d'Estadística de les Illes Balears (Ibestat)

G CONSELLERIA
O MODEL ECONÒMIC,
I TURISME I TREBALL
B DIRECCIÓ GENERAL
/ MODEL ECONÒMIC
I OCUPACIÓ